

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 28-వ తేది సోమవారము } No. 200
నంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభ వనామనంపత్తర మార్గశిరమాన శుద్ధ చవతి. } సంచిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది తలనొప్పుల మూన్పును, వాయు పోట్ల బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పోట్ల బోగొట్టును, బొటకుల భేదించును, వాపుల రూపుమూపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు నొప్పులకు సంతోషింపఁజేయును. పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన మోసము గలుగదు. చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0 డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు. ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది. అమృతాంజనం డిపో 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు తేక 249, ప్రేరింగ్టన్, ఫోర్టు, బా.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవుచేసి తయారుచేయుటకై

శ్రీ ఆంధ్రాల్ వి నా హ ము,

శ్రీ రామానుజుల వైభవము,

శ్రీ ప్రభవనామ సం॥ రం శాస్త్రీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు నరిమైన 4-11-1927 తేది నుండి ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

వగటి ప్రదర్శనము.—ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములయందు పాఠశాలము

గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము.—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు:—రూ. 4, 3, 2, 1, 8.

మొదటి 3 తరగతులందును నీట్లను రిజర్వు చేయుటకు నీటు 1-కి అ. 6 లు చార్జి ప్రత్యేకముగా చెల్లించవలెను.

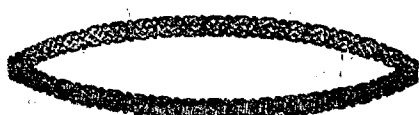
సి. కన్నయ్య, ప్రొవైడరు.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజనాడ్

నవరను బంగారుకు, నీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము

మానవ అన్ని విధములయిన బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు ఎగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయమునకు స్థానము యందును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు అసలుబాతిలోను యిమిలేషనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ ప్రాస్థానములకు పువయోగించు ఆకురాళ్లు, గాజుబిమ్మలు వగయిరాలు అన్నివిధ సామానులు సరసముయ్యి ధరలకు విక్రయించబడును. వకసారి చూడో వ్యాపారము చేసిన మానవ్యకము మీకే తెలియును.

ప్రొవైడరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి బెజనాడ్.

3962

WANTED

3108

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes, Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE DELHI.

ఆంధ్ర దేశమునకు పంటి వైద్యుడు

సరియైన పంటివైద్యులు ఆంధ్రదేశమునకు తేకందువన, డెంటల్ క్రిములవల్ల గలుగు హాని తొలగించుటకై, తన వాడయందు, విన్నకోటవారి మేనమమయ్య వ్యాజ్ఞానము విలాసమునందు మాత్రాంచీని ఒక పాత్ర వైద్యుని ఆహ్వానించు నిర్ణయపరచెను.

Dr. H. VENKATA RAU., L. M. S. Dental Surgeon, 250, China Bazaar, Madras.

ఇంద్రజాలము హేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడీ, హిందూమతము, ఆంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతనైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల నేక తమాషాలు, విశోదవిద్యలు, మనస్సుని మాయముచేయుట మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగలు, శరీరములేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనస్సుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములన్ని విధించే మేజిక్ చేయగలరు. నెల రూ. 4.

చమత్కార గణితము:—(బెప్టులుక్ కమిటీ వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్ర, విశోద, మనో గణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్న, యుక్తి, తమాషా లెక్కలు, గణితావధానము గలవు. నెల రూ. 1.12 కి రూ. 9 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

నిర్మలమైన నువ్వులనూనె

మీరు మీ ఆహార పదార్థములను తెల్లగా పప్పు చేయబడిన నువ్వులతోనుంచి తీసిన మంచినూనెతో వండుకొని ఆరోగ్యమును పొందవలెనని వివరములకు యీ దిగువచీరునామాకు వ్రాయుడు.

కె. బసవరాజు బ్రదర్స్.

(సామర్లకోట.)

M. S. M.

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివరకే అందరికిని
బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది
అట్లు తెలియుచు వారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తప్పించి, ఒకడభా వాడిన మీరు మిక్కిలి కృత్రిమమైనది మా లోకామయహరను. ప్రతిదినము. అడుగడుగు
మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రముల ఇందుకు ప్రబుధిద్దనము.

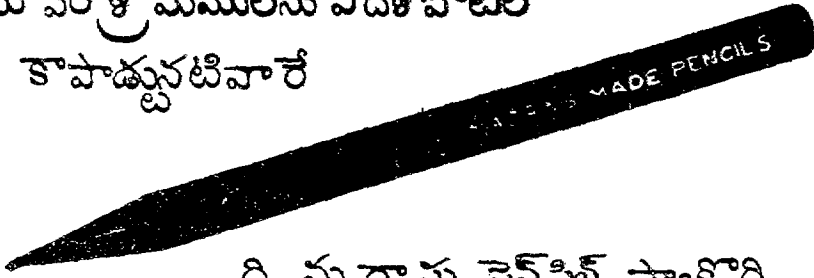

ఇది మేలైనకస్తూరి, ముంపుపువ్వు, అపూర్వమైనమధుర ముద్రానాదము చేర్చి, కాస్తూరి క్రమంగా తయారు
చేయబడినది. కాంటాలములో గాని, బిడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలవిధజ్వరములు, దస్థలు, కీలము
అత్యధము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి వీలైన పడినెము, ప్రకృతి తాగు, అగ్నిమాంధ్యము, మలబద్ధము
బలహీనత మొదలగువాటికి వ్యవాయోధమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు తనవీలైన ముసలివారు మొదలగువారికి
అమృతసమానము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి గ్రాము 0-4-0 6 పోస్తు ఖర్చు 0-4-0 జి. పోస్తుఖర్చు
హో సమా ఖర్చు. 1-8-0, 12 కి ఖర్చు. 2-4-0, 28 కి ఖర్చు 5-0-0.

భివగరత్న పాశ్యపు సెంకటాచల పండితులు, పొప్రెటరు.
శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

దేశాభిమానులెవరు?

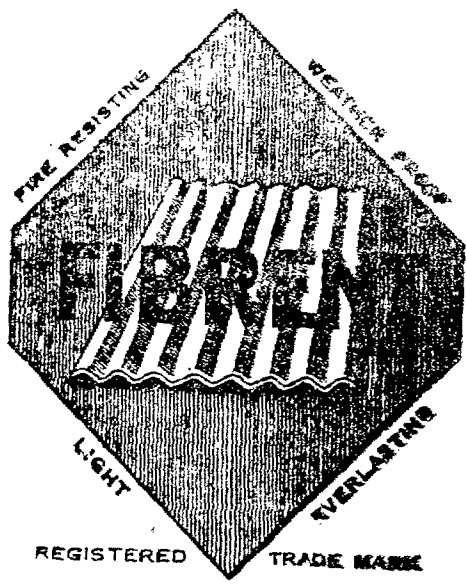
స్వదేశీయ పరిశ్రమములను విదేశపోటీల
నుండి కాపాడునట్టివారే

ది. మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

1964

పోస్టు బాక్సు నెం. 36, మద్రాసు.

అస్పెస్టోస్ సీ మెంటు దళములు

మరియు

కారుగేటెడ్ పీట్లు, పెంకులు

బంగళాలు, కర్మాగారములు, కూలిగృహములకు తగినవి.

మిక్కిలి మేలైన అస్పెస్టోస్, బ్రిటిష్ బోర్డులాండు సీ మెంటు మొదలగువాటినుండి
ఇంగ్లాండునందు తయారు చేయబడినవి.

చెన్నరాజధానికి పంపకదారులు.

BEST & Co., Ltd.

P. O. Box 63. MADRAS.

కాశ్మీరరావుగారిపై కేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిశేషం)

25-11-27

12 నమ్రోట వీరాస్వామి, ముక్కోలు

నేను వోలరును. మావోలింగ్ ప్లేషను కంట్రీ, పోలింగ్
కు వెళ్ళినాను. కాశ్మీరరావు గారికి వోటిమ్యూరి టిట్లీనూ
దూకు వరదాచార్యులుగా అడిగినారు. ఫలహారము యిచ్చు
వ్వాడు రమ్మని చెప్పి వాడు నమ్మ తీసుక వెళ్ళినారు. అక్కడ
ఫలహారములు పుచ్చుకొన్నాను. 100 మంది ఘనంగా వు
వ్వాడు. వీరంతా వోలరు.

కానీపరీక్ష

కోలపల్లి రంగస్వామిగారింట్లో ఫలహారము లిచ్చినా
రు. కోలపల్లి రంగస్వామి మున్నగువారి అన్నగారు. ఉప్పా
అరటిపప్పు యిచ్చినారు. వీరంతా కాపులు. మేముతా కాపుల
ము. మావూరువారంతా కాపులే. కాశ్మీరరావుగారికి వో
టిమ్యూటకు ఒప్పుకోలేదు. ఏ సంగతి చెప్పలేదు. ఫలహారము
పుచ్చుకొన్నతరువాతకూడ యేమి చెప్పలేదు. తరువాత రెండు
గంటలకు వోటుయిచ్చినాను. అప్పటికి యెవరికిమ్యూటకు నిశ్చ
యించుకొనలేదు. పోలింగ్ లోనికి వెళ్లేవరకు నిశ్చయములేదు.
బాలులు పేదరు మాచిన తరువాత నిశ్చయించుకున్నాను.
మావారు రాజాగారి కిచ్చుటకు నిశ్చయించుకున్నా కేమో నాకు
తెలియదు. అడివరకు బ్యారిష్టరుగారు వచ్చినారు. ఇంకెవరు
వచ్చినది నేను చూడలేదు. వారు రాజాగారికి వోటి
య్యవలసినదని అడుగుటకు వచ్చినారు. మాస్తామని చెప్పినాను.
ఇతరులేమి చెప్పినో నాకు తెలియదు. ఫలహారములు 4,
3 1/2 గంటలకు జరిగినవి. ఫలహారములకు డబ్బుయొక్కడిదో
నాకు తెలియదు కంకటావారు యెవరికిమ్యూటకు నిశ్చయించుకు
న్నానో నాకు తెలియదు. వారు మేము ఒక వర్తకులము. నా
వోటును గురించి యెవరును సంగ్రహించలేదు. పుష్పా యెవరి
చ్చినది జ్ఞాపకములేదు. ఈ రెండే నేను పుచ్చుకున్నాను. ఇం
కాయేమిచేసినానో నాకు తెలియదు. బ్రాహ్మణులున్నారేమో
నాకు తెలియదు. మావూరు వారిని చెప్పగలను. ఇతర గ్రా
మాదుల వారిపేర్లు చెప్పలేను. నాతో యిద్దరు వచ్చినారు.
రానివాళ్ల పేర్లు బాలుగారు చెప్పగలను. కంకటలో కాశ్మీర
రావుగారి తరపున యెవరు పనిచేసినానో నాకు తెలియదు.
వరదాచార్యులగారి వదివరకెవరగును. రమ్మని పిలిచి వ్వి నాను.
అడివరకుగాని యిప్పుడు కాని కాఫీహోటలుకు వెళ్ళ లేదు.

స్వా—కోర్టులో యెన్ని పర్యాయములు సాక్ష్యము
లిచ్చినావు.

సా—ఇరవై యేళ్లనుంచి యియ్యలేదు. అడివరకు యి
చ్చినాను.

వరదాచార్యులుగా వోలింగ్ ప్లేషను యెదురుగఅయ్యు
మీరు కూర్చున్నారు. పోలింగ్ మున్నగువారింట్లో జరిగినది.
ఖచ్చెవరిదో విచారించి కనుక్కోలేదు. రాజాగారిచ్చానో ఇం
కొక రిచ్చానో నాకు తెలియదు. బ్యారిష్టరుగారి తల్లితల్లి నా
భార్య తల్లి అప్పచెల్లెల్లు. నా కూతురిని పూగారంగయ్య కిచ్చి
నాను. రంగయ్య కొడుకుకు బ్యారిష్టరుగారి మేన కోడలి ని
యచ్చానో. నాకు యేలే యెకరములన్నది ముగ్గురు అన్నదమ్ము
లము. బాయిలు. నా భార్య పేర కొంత ఆస్తివున్నది. మేము
పండుకోలేదు. అందరిలో నేనే పెద్దవాడిని. నాకు యిల్లు లేదు.
పూచారంగయ్య స్థలంలో యిల్లుంటున్నాను. కాటియాకుల
యిల్లు వేసికున్నాను. వాతమ్మను పేరుగ వున్నాడు. పూచారం
గయ్య రాజాగారి కొరకు పనిచేయలేదు.

పునర్విచారణలేదు

స్వా—మీరు కాశ్మీరరావుగారికి వోటులు యియ్య
లేదుకానా.

సా—ఇయ్యలేదు.

స్వా—నీవు అడ్రసులు చెప్పుచున్నావు. నీవు వోటు
యియ్యనపుడు వారిచ్చిన ఫలహారము తందుకు పుచ్చుకున్నా
వు? మాకు వోటియ్యవచ్చుటకే ఫలహారముచేసి వెళ్లండి అని
చెప్పినారా?

సా—వోటిమ్యూని అడిగినారు. ఏమి చెప్పలేదు. ఫలా
హారము చేసి వెళ్ళుచున్నాను.

శ్యా—నీకు కిక్కులేదా?

సా—ఉన్నదో లేదో జరిగిన దిది.

శ్యా—ఇకనుండు యెన్నికలలోనైనా అప్రకారము చేయకు? (నవ్వు)

13 నవ్వెట్ట నారాయణస్వామి, ముక్కొల్లు

నాకు యిరవైయెకరముల భూమి వున్నది. 18 యెకరముల పల్లము. నాకు వోటువున్నది. మా పోలింగ్ ప్లేషను కంకట. ఆక్కడకు వెళ్లి నాను. కాశ్యేర్రావుగారికి వోటుయిమ్మని పరదాచాక్షులుగాడు అడిగినారు. పండ్లు ఫలహారములిస్తారు రమన్నార. నేను వెళ్ళలేదు.

శ్యా—ఆది మంచివని. (నవ్వు)

సా—నేను పోలింగ్ లోనికి వెళ్ళలేదు. గేటులో గంగాధరశాస్త్రి, వాశ్యేర్రావు, బండరెడ్డిదరు వున్నారు. గేటులో నుంచి వెళ్ళనీయలేదు. కొందరిని వెళ్ళనిచ్చారు. కొందరిని వెళ్ళనీయలేదు. గేటులోనున్న వారు కాశ్యేర్రావుగారికి వోటిమ్మని అడిగినారు. నేను యియ్యనన్నాను. నేను వోటు యియ్యనే లేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

సాయంకాలము మాడింటికి వెళ్ళి న్నాను. కొలపల్లి పిచ్చయ్యగారింట్లో పోలింగ్ జరిగినది. ఆయన గ్రామమున్నటు. ఆయన పేరు వెంకటరత్నం. ఆయన నే పిచ్చయ్య అంటారు. ఇంకా లోపలికి వెళ్ళనియ్యనివారి పేర్లు చెప్పలేను. వారెవరో కూడ చెప్పలేను. పోలిమవారు లోపల వున్నారేమో చూడలేదు. ముసలుగురు లోపల వున్నారు.

శ్యా—మీ రెవరితోనయిన యెవడయినా కంప్లయింటుచేసినారా?

సా—అప్పుడు నేయలేదు. తరువాత వీధిలో నున్న వారితో చెప్పినాను.

శ్యా—ఎక్కడ చెప్పినాడు?

సా—పోలింగ్ ప్లేషను యెదురనున్న వీధిలో.

శ్యా—ఎన్ని గంటలకు?

సా—5 గంటలకు.

శ్యా—మీరు చెప్పకున్నవారు వోట్లు యిచ్చినారా?

సా—ఇచ్చినారు.

శ్యా—వారు మీన్నే పోతులా?

సా—కాదు. అంత ఒక్క పూరివారము. మున్ను గారితోగాని పోలింగ్ ఆఫీసరుగారితోగాని చెప్పాలో లేదు.

శ్యా—లోపలకు వెళ్ళుటకు ప్రయత్నము చేసినారా?

సా—అడిగినాను. నన్నెవరు తీసుకువెళ్ళలేదు.

శ్యా—ఎవరును సానుభూతి చూపలేదా?

సా—లేదు.

శ్యా—నేను వినవడుతుంది. నేను శేకనేయలేదు.

శ్యా—మీ రెవరికి వోటియ్యదలచుకొన్నారు?

సా—రెడ్డిగారికియ్యదలచుకొన్నాను. సింగిల్ వోటు యియ్యనలచుకొన్నాను. మా గ్రామము లొకరితోనొకరు సంప్రతింతుకోలేదు. బ్యాటిష్టరుగాడు వచ్చినారు. రాజాగారికి వోట్లు అడిగినారు.

శ్యా—మీరు రాజాగారికి వోటిస్తానని వాగ్దానము చేసినారా?

సా—అప్పుడు చూస్తామని చెప్పినాను. రెడ్డిగారి మనుష్యులు మా గ్రామము వచ్చినారు.

శ్యా—మీరు రెడ్డిగారి మనుష్యులతో వాగ్దానము చేసినారా?

సా—లేదు.

ఆచార్యులుగాడు గేటులో వున్నారు. ఆయన పూరకే నిలచివున్నారు. వాశ్యేర్రావు గంగాధరశాస్త్రి అడ్డు పెట్టినారు. వాశ్యేర్రావు మా బంధువే. గంగాధరశాస్త్రి మా పూత. ఆయనకు నాకు స్నేహమే. అంత క్రితము పరదాచాక్షులుగాడు బహులో రంగస్వామిగారి యింటిపద్ద కనుపించినారు. రంగస్వామిగారింట్లో యేమిజరుగుచున్నది నాకు తెలియదు. వీరాస్వామి (12 వ సాక్షి) పింతండి అవుతాడు. నాకు రెండు వేలు అప్పువున్నది. సమ్మెలు రావువయ్య నా అన్న. రావువయ్య జమిందారుగారికిరవున పని చేయలేదు.

పునర్విచారణ లేదు.

14 నవ్వెట్ట వెంకట సుబ్బయ్య, ముక్కొల్లు

నాకు 30 యెకరముల భూమివున్నది. నేను వోటరు ను అని పై సాక్షిచారణలో చెప్పినవారములను బలపరచెను.

నీ చెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీచేదామనెట్లు (త్రాసము) పరిశుభ్రపరచ వలెయిచ్చుచున్నాము, నీచే నీకెన్నగునాడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ వలెయిచ్చుచున్నాము.

నీచేదామనెట్లు (త్రాసము) పరిశుభ్రపరచ వలెయిచ్చుచున్నాము, నీచే నీకెన్నగునాడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ వలెయిచ్చుచున్నాము. నీచే నీకెన్నగునాడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ వలెయిచ్చుచున్నాము. నీచే నీకెన్నగునాడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ వలెయిచ్చుచున్నాము.

కామిసీయా తలనూనె (రిజిష్టరు)

నువయోగించి తీరవలెను.

ఈ నూనె ముందును చేరవలెను. ఒక శేఖ నీతలయందు నాయుండివరకే ప్రకళించి మునుపటి చెండుమాడునాడు తీసుకొను రాచుటతోగది అంతరింపవలసినదే. చెండుకల మున్నులోనికి వరాచరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అమోఘమైన వినునులనేక మించు చేర్చవలెను. ఇందు చేరిన యెరర నూనెలు, మూలికలు నీ చెండుకలను, తుమ్మెది తెక్కిలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుకుంచెలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000 మందికి పైగా దీని నుకయోగించి దీని శ్రేష్టత్యమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము లొకటి యిచ్చారు. 50 మందికి పైగా దీనిని పోలింగ్ లోనికి తీసి పోగదొంగిన

కామిసీయా ఆయిలు
సా ౧ 1-0-0 రెండవది 0-2-0 3 సీసా ఫిరదు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్జీ 0-12-0.

నమూనాను వాడి చూడుడు.

ను వానన ద్రవ్యములకు రాజు

ఓ తొడిగ్ బహారు (రిజిష్టరు)

అతివత్సరము, ఎందుకు పనికిమాలినదియో నగు అనేక శుభానందద్రవ్యములు బహారు నందునున్నవి. ఓ తొడిగ్ బహారు నుకయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్యమును, మంచి శుభానందమును అచ్చుచూడుచున్నది. మున్ను అర్థరం శేఖముగను తీసిపోడు. నీచే అర్థరం కంటుదు.

1 కొన్ను ఓ తొడిగ్ బహారు	రు.	2-0-0
2 " " "	"	1-4-0
3 బ్రాసు " "	"	0-12-0

నమూనా సీసా 0-2-0 రెండవది పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడును

వాషనకార్డులు. డబ్బు 0-10-0 తపాలా ఛార్జీ ప్రత్యేకము

పోలు పజంట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

228, బమ్మమూడిదు మార్కెట్టు, బొంబాయి. సం 2.

క్రాస్ పరీక్ష

బందరు ప్లేషరు గేటువద్దనున్నాను. కరచనాను ఎర్రగా ను వుంటాడు. పోలిమవారు దున్నారేమో నేను చూడలేదు. (పి నై డింగ్ ఆఫీసు) ఈ కు యిచ్చి వయమై చెప్పలేదు. తరువాత కూడ యెవరిని చెప్పకోలేదు. వోటిచ్చి చెల్లిపోయినాను. పోలింగ్ ప్లేషరులోనికి వెళ్ళినవిమ్మట రాజాగారికివచ్చుని నిశ్చయించుకున్నాను. సింగిల్ వోటు యిచ్చుటకు నిశ్చయించుకున్నాను. మా పూరువారంతా అప్రకారం నిశ్చయించుకున్నారేమో నాకు తెలియదు. పూచారంగయ్య రాజాగారికిరవున పనిచేయలేదు. పూచారంగయ్య నా బావమరడి.

పునర్విచారణ లేదు

15-వ సాక్షి తెన్నేరు వెంకట్రామయ్య- కంకటావ

నాకు 10 యెకరముల పల్లపుభూమివున్నది. నాకు వోటువున్నది. కోడే గోపాలకృష్ణయ్య కంకటావ గంగాధరశాస్త్రి ఆత్మూరి వాశ్యేర్రావు గుడిమెళ్ళ పరదాచాక్షులు కాశ్యేర్రావుగారికి వోటిమ్మని రేపు యెన్నికలవగా అడిగినారు. వోటియ్యకపోతే చాకలివాళ్ళను ముగ్ధివాళ్ళను మీవద పనిచేయనియ్యనని కోడే గోపాలకృష్ణయ్య వాత్సో చెప్పినాడు. వోట్లు వేసిన రోజున కంకటావ లో నున్నాను. ఎన్నికల రోజున కరచాచాక్షులు భూరి పూర ఆప్పారావు గంగాధరశాస్త్రి ఫలహారము యెచ్చుటచేసినారు. కాశ్యేర్రావుగారికి వోటిచ్చేవారి శేర్పాటుచేసినారు. నేను చూచినపుడు 100 మందిపైగా నున్నారు. పోలింగ్ ప్లేషను వద్ద వాశ్యేర్రావు గంగాధరశాస్త్రి ఆప్పారావు ఆటంక పెట్టినారు. రాజాగారికి వోటిచ్చేవారిని రాజుండా ఆటంక పెట్టినారు. మాడుగుంటలగాయకు పాండుకాలము 6 గంటలవరకు ఆటంకపరచినారు.

క్రాస్ పరీక్ష

10 గంటలకు వోటిచ్చినాను. నాయులు పోలింగ్ ఆఫీసుకు యెదుటను, వ్యవసాయము లేనందున కోజంతా అచటనే వున్నాను. గంగాధరశాస్త్రి ఆప్పారావు వాశ్యేర్రావు 2

క్రొవోటునే వున్నాడు. వెళ్ళేవారంతా ఒకదారికే వెళ్ళినారు. ఎంతకుంది ఆగిపోయి కానో చెప్పలేను. వారిపేర్లు చెప్పవలెను. సమ్మెట్ట నారాయణస్వామిని మాత్ర మెరుగుచును. కొట్టిన ర్షింహం ఆగి పోయినాడు. ఆ బంకపడు న్నూరని మున్ను గారికి తెలియ చేయలేదు. జనసమ్మర్ష మెక్కువగానున్నందున శేకనేయలేదు. మా గ్రామస్తులు కొందరు వోటు యిచ్చివుండెదమన్నా. అప్పుడు వారెవరు లేరు. అవిడవిలు తిరపతిరావుగారి నుకయోగించి వచ్చినాము. అదివరకు నుకయోగించి యెరుగెనున. తిరపతిరావు గారికిని ముసలుగురికిని బంధుత్వమున్నది. ఆందువలన యేదోపని మీద అదివరకు నుకయోగించి వచ్చినాడు. ముసలు పైవా రెవరికిని అటంకమునుగించి రిపోర్టుచేయలేదు. అప్పారావుగారు బందరులో ప్లేషరు. పల్లనినాను. వాడుకవలన ఆయన నదివర కెరుగుచును. ఆయనకు కంప్లయింటు చేయలేదు. కొలపల్లి రంగస్వామిగారింట్లోపద్ద ఫలహారము లిచ్చినారు. ఆరటిపల్లి పుష్పాయిచ్చినారు. కాఫీయియ్యలేదు. నేను పుచ్చుకొనలేదు. నాకు అలవాటులేదు. బూరగడ్డ లక్ష్మీనరసింహంగారింటికి వెళ్ళలేదు. ఆక్కడకు నేను వెళ్ళలేదు. పల్లఫలహారము లిస్తున్నారు. మాయంటిపద్దకు కనిపిస్తున్నది. నేను గింటలు మొదలు 6 వరకు చూచినాను. నేను ఆరుగుమీదనే మాక్కుని వున్నాను.

శ్యా—ఉదయం యింటివద్దనే వున్నారా?

సా—వున్నాను.

శ్యా—అప్పుడు ఫలహారము లిచ్చుట చూచినారా?

సా—నేను చూడలేదు.

శ్యా—మీరు చూడదలచుకొనలేదా? తక్కిన యిద్దరు సాక్షులు 3, 4 గంటల మొదలు అని చెప్పినందున ఆసాత్యమును బలపరచ దలచినారా?

సా—జనమెక్కువగా నున్నందువలన చూడలేదు.

శ్యా—జనమెక్కువగా నున్నయెడల ఆసతే కన్నడకు కదా! ఉదయం ఫలహారములు యివ్వలేదని చెప్పా.

సా—నేను చూడలేదు.

నుదిమెళ్ల వరదాచార్యులుగాను ఫలాహారము లిచ్చి వారు, వచ్చెనదిలో నాకు తెలియదు. ముగ్రామమువారు రాజాగారికియ్యవలెనని అనుకోలేదు. ఎలికేటిడిబ్బకు తూములు ఎన్నికలకు పూర్వమే వేసినారు. నేనువల్లి తీసికురాలేదు. తాలూకాబోర్డువారు వేయించినారు. పిటిషను పెట్టుకున్నాము.

స్వామి:—అపిటిషనులో మీ సంతకము చేయలేదుకదా?
సా:—చేయలేదు.

స్వామి:—నాకు తెలుసును. మేము పిటిషను పెట్టినామని అబద్ధముగా నాకు. ఇతనిని అడిగి ప్రయోజనములేదు. ఈ సాక్షి అబద్ధులగురు.

స్వామి:—యగును కాల్యమున నేమి?

సా:—నా పూరులంకలలో నన్నది. ఎలికేటిడిబ్బ అను నదిలే నేలేదు. తూములు రాజాగారు కాంక్షను చేయలేదు. తాలూకా బోర్డువారు చేసినారు. ఎన్నికల కారుమనసుల పూర్వము జరిగినది. ఫలాహారముల తీసికున్నవారిపేర్లు చెప్పలేను. వారి గ్రామములు చెప్పగలను. రంగస్వామిగారు వో పైవారికియ్య దలచుకున్నానో నాకు తెలియదు. కావున మా గ్రామములో చివరముగ వున్నాడు. వరదాచార్యులుగారు చిట్టిగూడూరులో సంస్కృతపాఠశాల పెట్టినారేమో నాకు తెలియదు. చిట్టిగూడూరు యె పుడు పెళ్ల లేదు. ముగ్రామమునకు నూడు మైళ్ళుదూరములో వున్నది. కావున లోలూరుగడ్డ లక్ష్మీనర్సింహం కోలపల్లి వెంకట రత్నం పెద్ద మనుష్యులు. బూరగడ్డ లక్ష్మీనరసింహం తమ్ముడు నారాయణ రావు మానపరెడ్డి అచ్చయ్య అల్లుడు. అచ్చయ్యగారు మున్సి పల్ కవునీలరు అవునో కాదో నాకు తెలియదు. బ్యారిష్టరు రమణయ్యనాయుడు పార్టీవాడేమో నాకు తెలియదు. కోల పల్లి వేంకటరత్నం తాలూకాబోర్డుమెంబరు. ముగ్రామములో వాడె పల్లి ఆంజనేయులు మూలలు మా పుత్రులు. ఆయన కెనరు ఉద్యోగమిచ్చినానో నాకు తెలియదు. ఆయన కాపు. మా వోటువిషయమై ఆయనను సంప్రదించలేదు.

రా:—మూలమూర్తుల సంకతి అనవసరము.

స్వామి:—మూలమూర్తుల కాపు. కాపులంతా ఒకటే కనుక యీ సాక్షిమాడ వారిపక్షమేనని చెప్పవచ్చును.

వి. వి. కె:—మీరు రాజాగారి తరపున పనిచేసినారా?
సా:—లేదు.

కోలపల్లి వెంకటరత్నం బూరగడ్డ లక్ష్మీనర్సింహం బంధువులే. జగన్నాథరావునాయుడు రమణయ్యనాయుడు ముగ్రామములో రాజాగారి తరపున వోటు కాన్వెన్షన్ చేసినారేమో నాకు తెలియదు. మా పూరులో మంగలి మూడునూసముల క్రింద వచ్చినారు. అదివరకులేదు. చాకలివాడు కల్పటంబుని గ్ని మంగలి గూడూరునందిన్ని వచ్చేవారు. కల్పటంబు చాకలి వాళ్ళబాప్తి. కోడే గోపాలకృష్ణయ్యది ఎలకుర్రు, నడివాడ తాలూకా. అతను కమ్మకులగుడు. ఎలకుర్రుకును గూతూరుకును పాలిమేర అడ్డుము. వారికి వేరే సంబంధములేదు. గోపాలకృష్ణయ్యకు యెంతభూమియున్నదో నాకు తెలియదు. మంగలివాళ్ళకు భూమి గోపాలకృష్ణయ్యభూమింద నన్న జమో గాకు తెలియదు.

స్వామి:—గోపాలకృష్ణయ్యకును మంగలివాళ్ళకును సంబంధమేమి?

సా:—నాకు తెలియదు.

వి. వి. కె:—ఆయన చాకలివాళ్ళకును గోపాలకృష్ణయ్యకును సంబంధమేమి?

సా:—నాకు తెలియదు.

వి. వి. కె:—ఆయన చాకలి మంగలి యెవరో మీకు తెలియదు?

సా:—తెలియదు.

వి. వి. కె:—మీచాకలి మీమంగలి మీరు చెప్పినట్లు వినరు?

సా:—వినరు (నవ్వు) అవుడవును మానివేస్తావుంటారు.

వి. వి. కె:—డబ్బిస్తే మానివేయవచ్చును. చాకలివాళ్ళను మంగలివాళ్ళను బెడరించినారు.

స్వామి:—మిమ్ములనా, వాళ్ళనా బెడరించినది?

సా:—నావోటియ్యకపోతే, వాళ్ళను రాసీయ నన్నాను.

స్వామి:—గోపాలకృష్ణయ్య బెడరించినపుడు చాకలివాళ్ళ మంగలి వాళ్ళు వున్నారా?

సా:—వున్నారు.

స్వామి:—మంగలి వాళ్ళను చాకలి వాళ్ళను బెడరించి వారు?

సా:—బెడరించినారు.

మీరున్న
మీకుటుంబమువాల్లున్న
సుకముగావుందురు.

రాబింసన్ బార్ లీని కొని చేయబడిన బార్ లీనిళ్ళను మీరున్న, మీ కుటుంబము వాల్లును బోంచేసినయెడల, మీరుందురును సుఖముగావుందురు. దానిని దినమున్న బోంచేసినయెడల, కడుపులోవుండు, పేగులున్ను, ఏయొక్క బాదలేక రీతిగా వుండును. కడుపులోవుండు యవియన్నియును సరిగావుంటే మీరు సుఖముగా వుండవచ్చును. ఎండకాలములలో యీ బార్ లీనిళ్ళతో నిమ్మపండు రసమున్ను, అయిసున్ను, కలిపి బోంచేసితే, త్రాగుటకు యీ పానకమును దుచిగా వుండేది గాకుండ ఆరోగ్యమున్ను, సుఖముగాను వుండును; జ్వరము గాని లేక వేరే ఏ నొప్పిగాని వచ్చినట్లయితే బార్ లీగంజిగాని లేక ఆ నీల్లుగాని కాచి బోంచేసితే నింజా అనుకూలముగా వుండును. నీలవర్షము పూసివుండు డబ్బిలోనివుండు 1-వపును లేక ½-వపును రాబింసన్ బార్ లీను తీయండి.

ROBINSON'S
PATENT BARLEY
రా బింసన్ బార్ లీని
తీయండి.

స్వామి:—నీమని బెడరించివారు? మీరు వోటియ్యకయెడల మంగలి గొరగడు. చాకలి వుత్తికకు అని బెడరించివారు. వారి నేమని బెడరించివారు.

సా:—గ్రామములోనికి రాసీయనన్నాడు.

వి. వి. కె:—నీవేనున్నావు?

సా:—నేనేమి అనలేదు.

వి. వి. కె:—వాళ్ళేనున్నాను!

సా:—నీమి అనలేదు.

వి. వి. కె:—వాళ్ళ పేర్లు చెప్పగలరా?

సా:—చెప్పలేను. మా మంగలివాడు గూడూరువాడు. మామంగలిని బెడరించలేదు. చాకలిని బెడరించినాడు. పాతరును కొట్టినానని 30 రూపాయలు జాబ్బానావేయలేదు. నాకు 1500 అప్పువున్నది. తెచ్చేరు పిచ్చయ్య పెత్తంద్రుమారుడు. బూరగడ్డ సర్పింహారావును పిమ్మట రాఘవయ్య వీరాస్వామి నారాయణస్వామి బంధువులే.

సా:—ఫలాహారముల సంకతి మీరు చెప్పినారు. నిశ్చయమేనా?

సా:—నిశ్చయమే.

స్వామి:—సారా కల్లు యిచ్చినట్లు తెలిసినది. నిజమేనా?
సా:—ఇయ్యలేదు. నిజముకాదు. నిశ్చయమే.

పునర్విచారణ
యలకుర్రు కలపటంకు దూరము రెండుమైళ్ళలోవు.

స్వామి:—గోపాలకృష్ణయ్య యింకేవిధముగా నై నా బెరించినాడా?

సా:—లేదు.

16 వ సాక్షి పెన్నేరు కృష్ణమూర్తి, కంకటావ 25 యెకరముల పల్లం, 5 యెకరముల మెరక. వోట్లు వున్నది. అని చెప్పుచు నై సాక్ష్యములోని విచారణాంశములన బలపరచెను.

తన ఫలాహారమును పెల్లి నానని చెప్పెను.

క్రాస్ పరీక్ష

నావోటు యిచ్చినాను. మరియొకదారి వున్నది. కావోట్లు ఒకదారి నే వెళ్ళుచున్నాను. మందు దర్వాజావద్ద టంకముజరిగినది. గంగాధర శాస్త్రి, నాగేశ్వరావు, అప్పారావుగార్లును అటంకపరచినారు. అటంకపరచబడినవారు మొట్ట నారాయణస్వామి, దిట్టా సుబ్బయ్య, నరాలశెట్టి మయ్య, పట్టా శ్రీరాములు మొత్తమూరు తిరుపతి. వారు వోట్లు యిచ్చినది తెలిసి నాకు తెలియదు. 3 గంటల తరువాత వెళ్ళ నీయలేదు. తరువాత వెళ్ళనిచ్చారో లేదో తెలియదు. మా గ్రామంవరము 10 గంటలలోపుగ నే యిచ్చినాను.

స్వా:- తరువాత అక్కడకు వెళ్లి యేపిటివనరు తరు
పునైనా సాక్ష్యమివ్వాలనేది సాయంత్రంవరకు అక్కడ నిల
బడినారా?

సా:- జనము గుంపులగా నుండుటవలన చూచుచు
న్నాను.

రి లగాయతు ఆటంకము జరిగినది. పొరుగుారి గ్రామా
దులవారు నూడింటికవచ్చినారు. వారిని ఆటంకపరచినారు. ఆ
పుడు కోలపల్లి రంగస్వామి బూరగడ్డ నరసింహారావు తిప్పరాజు
వెంకటేశ్వరావు (కర్ణం) వున్నాడు. కోలపల్లి వెంకటరత్నం
లోపల వున్నాడు. ఎవరితోను యీ విషయమై కంప్లయింటు
చేయలేదు. అదివరకు అప్పారావుగారిని యెరుగున్నప్పటికి
ఆయనతో చెప్పకోలేదు.

వి. వి. కె.- వారిని త్రోసికొని యెందుకు వెళ్లలేదు.

స్వా:- వారు ముగ్ధులైతే యెన్నది. మీరుచాలామం
ది వున్నప్పుడు వారి నెందుకు త్రోసివేయలేదు. అది పర్మిట్
కాదుకదా. టిక్కెట్లు పైకెరా ఆవసరములేదు కనుక యెవరై
నను పోవచ్చునాకదా?

సా:- వెళ్లనీయకండ ఆటంకపరచుచుండగా ఏలా గు న
త్రోసివేసేది?

స్వా:- అది వారిల్లు అయితే, వారిప్రకారముచేయవచ్చు
ను. ఇంకొకరి యిల్లు అయినపుడు, ఎందుకు త్రోసివేయ లేదు?

సా:- ఒక్కొక్కరినేకదా పోనిచ్చేది.

స్వా:- వారు ముగ్ధులైతే వున్నాడే?

సా:- ఇంకావున్నాడు. వరదాచార్యులు గారు
మరి డ్డ రు ముగ్ధులు వున్నారు. నేను డ్డ
రకు వెళ్లలేదు. 10 గజమల దూరములో కూర్చున్నాను. ఇతర
ఆధ్యక్షుల తరపున పనిచేయువారు పదిమందివున్నారు. కంకట
మగ్రామమే. అయితే యేమి చేస్తాము (నవ్వు). అదివరకు వర
దాచార్యులగారి నెరుగుదును. ఆయన ముసలివాడు.

స్వా:- కాశ్యపరావుగారికి వోటిమ్మని అడిగినారా?

సా:- అడిగినారు.

స్వా:- ఏమి చెప్పినారు?

సా:- ఏమి చెప్పలేదు.

స్వా:- కాశ్యపరావు వున్నాడేనా?

సా:- అందరితోపాటు వున్నాడనా.

స్వా:- కాశ్యపరావుగారికి వోటియ్యలేదా?

సా:- ఇయ్యలేదు.

మధ్యాహ్నం మూడు లగాయతు సాయంకాలము ౪ గం॥
లవరకు ఫలాహారములు యిచ్చినారు. పోలీసువారెవరున్నా
రో నేను చూడలేదు. బ్రాహ్మణునిచే ఫలాహారములు తయారు
చేయించారు. నాకు తెచ్చిపెట్టినవారు వైద్యులే. తిన్నవాళ్ల
పేర్లు జ్ఞాపకమున్నవి. పెన్నేరు కావ్యుడు, కోట వెంకటరత్నం,
పెన్నేరు భారతయ్య, కొట్టి రంగయ్య, ఫలాహారములు
చేసినవారిలో వున్నారు. వీరింతా మా పూరివారు.
ఇతర గ్రామాదులవారుకూడ వెళ్లినారు. పెన్నేరు వెంకట్రా
మయ్య బంధువుకాడు, జ్ఞాతి. వెంకట్రామయ్య తండ్రిపేరు
రామస్వామి. నా తండ్రి నాగభూషణం. రామస్వామి నాగ
భూషణం బంధువులకారు. రామస్వామి నాగభూషణం అ
న్నదమ్మల బిడ్డలని ఏదానాలోను సాక్ష్యమివ్వలేదు. పెన్నే
రు వెంకట్రామయ్య మురుగుకాల్వకు తూములు తీసుకురాకే
దు. ఎన్నికలకు సంవత్సరము పూర్వము తూములు వేసినా.
మిగ్గాపురం రాజాగారి ఏ జంట కోలపల్లి లక్కయ్యలేదు. ఎవ
రున్నారో నాకు తెలియదు. అస్వామం జరుగుచుండగా
యేమి చేస్తాను. నేనెవరితో యెందుకు చెప్పకోవాలి? లోకు
లకు 1000 రూపాజుల బాకీవున్నాను. రాజాగారి తరపున
పని చేయలేదు. రాజాగారి తరపున జగన్నానరావుగారు
వోట్లు అడిగినారు. రమణయ్య నాయుడుగారిని చూడలేదు.
ఎపుడు యెన్నడు కోర్టుగా సాక్ష్యమివ్వలేదు.

స్వా:- నిశ్చయమేనా?

సా:- మా నాయనకు నాకును వ్యవహారములు జరిగి
నవి. నాకు బాకీలు రావలసివుంటే కంప్లయింటు చేసినాను.
లోకులకు సాక్ష్యమివ్వలేదు.

సా:- నీవు జవాబిచ్చే విధము చూస్తే దానాలలో
తిరిగేఅలవాటు బాగావున్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఎన్నిమార్లు సా
క్ష్యమిచ్చినావు?

సా:- ఒకసారి.

స్వా:- ఋజువు చూచుకొనగలము. నిశ్చయమేనా?

సా:- మా స్వంత వ్యవహారములు చాల వున్నవి.

స్వా:- ఎన్ని పర్యాయములు? మీ ముఖము చూస్తే
కోర్టుకు త్రొత్త వాడవుకావని కన్పిస్తుంది.

సా:- రెండు నూడు స్వంత కేసులలో.

స్వా:- వచ్చిన సాక్షి మొదటిసారి వచ్చాడో రెండవ
సారి వచ్చాడో చెప్పగలము. రేపురికార్డు తీసుకువచ్చి ప్రాసి
క్యూటు చేయవచ్చును. అందుకని అడిగితిని.

17 వ సాక్షి పెన్నేరు విచ్చయ్య, కంకట

నాకు నలభైయొకరముల వల్లము వున్నది. వోటువున్న
ది అని చెప్పమ పై సాక్షి విచారణాశ్రమలను బలపరచెను.

క్రాస్ పరీక్ష

గల్లంతు రెండు గంటలకుంచి జరిగినది. కాశ్యపరావు
గారికి వోట్లు యిస్తానన్నవారిని మాత్రమే లోపలికి పోనిచ్చి
నారు. త్రోసుకు వెళ్లినారు వెళ్లినారు. తిక్కనవారు ఆగిపో
యినారు.

ఎంతమంది లోపలికి వెళ్లినారో చెప్పలేను. చిట్టిగుడ్డూరు
మలవాట్లు వర్తల్లపల్లివారు జక్కంపర్లవారు తిరిగి వెళ్లిపోయి
నారు. కాశ్యపరావుగారి మునుప్పులు వీరిని ఆపివేసినారు.
కల్పటంవారు వోటుయిచ్చినారు. నేను వోటు 10, 10½ కు
యిచ్చినాను. వోటిచ్చినతరువాత వెళ్లి తిరిగివచ్చినాను. ఒంటి
గంటకువచ్చి రిల వరకు వున్నాను. పోలీసువారు లోపలకావాలా
వున్నారు. బయట గుమ్మరిందగ్గర కన్పించలేదు. బాబులోను
కన్పించలేదు. కర్ణం గారు మేము వోటుయిచ్చేటప్పుడు
వున్నారు. పోలీసుఆఫీసరుపేరు నాకు తెలియదు. ఆటంక
పరుస్తున్నారని ఆయనతో చెప్పలేదు. కర్ణం మున్నబులతో
చూపలేదు. నా పూజాచారెవరు ఉన్నాగిమ్మలతో చెప్పాన
లేదు. రెడ్డిగారిరెవరు రాజాగారిరెవరున విజంటువున్నాడు.
కోలపల్లి లక్కయ్య రాజాగారి ఏజంటు. రాజాగారిరెవరున
తీసుకువచ్చి వోట్లు వేయించేనా రెవరులేదు. నేనున్న ఘూరు
100 మంది వున్నారు. ఉన్నవారెవరు ఆటంకపరుస్తున్నారే
కలగలేమోలేదు. ముగ్ధులకు త్రోసివేసి లోపలకు వెళ్లటకు
ప్రయత్నము జరుగలేదు. ఎవరు కేకలు వేయలేదు. గమ్మయ
వెద్ద నిలబడివున్నారు. వద్దని చెప్పినందున పూరకే తిరిగి
వచ్చినాము. పోట్లు ల జరుగ గ కుండు నిమిత్తము
తిరిగివచ్చినాము. ముగ్ధులలో ఎవరు వెద్దన్నది చెప్పలేను.
అప్పారావుగారి నదివర కెరును. నాశ్యపరావు నదివరకు
చూచినాను. మనమంతా కాపులము. యిట్లా ఆటంకపరచుట
మంచిదికాదని నాశ్యపరావును అడుగలేదు. 2 గంటలకుంచి
ఫలాహారము తిన్నాడు. పోలీసుప్రేక్షకులందరూ ఏధిలో చూస్తు
నిలచున్నాను. ఫలాహారములవద్దకు వెళ్లివచ్చినాను. నన్నెవరు
పిలువలేదు. సాక్ష్యము చెప్పమనివస్తుందని నా కెట్లు తెలుసును?
ఫలాహారాలు చేస్తూంటే చూస్తున్నాను. వరదాచార్యులుగారు
గంగాధరకాస్త్రీ ఫలాహారాలు పంచికెట్టివారు. నేను వెళ్లెడి
కి 60, 70 మందివున్నారు. పూర్లు చెప్పగలను కాని పేర్లు చెప్ప
లేను. నేను వెళ్లినది ఒక్కపర్యాయమే. మురుగుకాల్వకు తూము
లువేసినారు. బుదరుతుంచి ముక్కొల్లుపోయే రోడ్డుమీద యె
న్నికలకు నాలుగైదుమాసముల పూర్వము వేసినారు. నేనుకా
ని వెంకట్రామయ్యగారు కాని నాటిని తీసుకురాలేదు. తా
లూకాబోర్లవారు వేసినారు. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు
ఎవరో చెప్పలేను. రాజాగారి తరపున యెవరైనా వచ్చిరేమో
నాకు తెలియదు. జగన్నాధరావు వాయుడు మండలి రామస్వా
మి రాలేదు. నాకు రెండుమాడు వేలు బాకీలు. తలనర్త రామ
బ్రహ్మంగారికి బాకీట్టులేదు. కోలపల్లి వెంకటరత్నంకుమారుడు
నేను వడ్డకులము. చివరవరకు యెవరికి వోటిచ్చుటకు నిశ్చ
యించుకొనలేదు. వెంకట్రామయ్య కృష్ణమూర్తి నేను తాతా
సహోదరులు.

పునర్విచారణ లేదు.

18 చొప్పరపు నాగయ్య, మండవల్లి

నాకు పదియొకరముల భూమివున్నది. వోటరును. కాశ్య
పరావుగారికి నోటుయిమ్మరి ఉప్పలూరి ముత్తంరాజుగారు
అడిగినారు. రెండుమాడుపర్యాయములు అడిగినారు. పోలీసు
రోజున చెరువువద్ద అడిగినారు. తెల్లవారు ఝామున అడిగి
నారు. వోటివ్వవలసినదని అడిగినారు. నేను మాట్లాడలేదు. ఎప్పు
డు అడిగినా మాట్లాడకుండా వున్నాను. కొంపలు తగులపెట్టి
స్తామని అన్నారు. వోట్లు యియ్యనంతమాత్రమున ఆ ప్రకార
ము చేస్తారా చూతాము అన్నాను. పోలీస్ ప్రేక్షకులు వెళ్లి నా
ను. ముత్తంరాజుగారు కనపడ్డారు. వోటర్లతో మాట్లాడు
చున్నారు. మమ్మరి కెదబసయ్యచాకలిపిచ్చయ్యలతో మాట్లా
చున్నారు. పదిరూపాయల వోటు వారిచేతికిచ్చి సారాత్రిగి
వోటివ్వన్నారు. ఘూరు 2½ మందికి పంచిపెట్టుచున్నారు. ఆ
రూపాయలు పుచ్చుకొని 25 మంది సారా దుకాణము దగ్గరకు
వెళ్లినారు. గంటపేపటిలో వారుతిరిగివచ్చినారు. ముత్తంరా

గారు గేటువద్ద నిలచి ఒక్కొక్కవోటరునే లోపలికిపోనిస్తున్నా
రు. ఇతరవోటర్లను రానీయలేదు. గంటరెండుగంటలవరకు ఆటం
కపరచినారు.

స్వా:- వోటియ్యకుండా యెంతమంది వెళ్లి పోయినారు?
సాక్షి ఆలోచించుచు నిలబడెను.

సా:- నీముఖము చూస్తే నే అబద్ధము చెప్పచున్నట్లుగ
కన్పిస్తుంది.

సా:- ఎవరును వెళ్లిపోవుచుండగా నేను చూడలేదు.
క్రాస్ పరీక్ష

ముత్తంరాజుగారి గ్రామము చావలిపాడు. ఘూరు
నాలుగుమైళ్లలో వుంటుంది. ఆయనకు మాగ్రామములో బంధు
వులు లేరు. మాపూరులో విశేషము కాఫులు. కాపులకును
కర్ణం అయ్యపరాజుగారికిని పోట్లు వున్నవి. కాపులంతా
కొట్టారని ఆయన భార్యయిచ్చాడు. ముత్తంరాజుగారికి మా
గ్రామంలో పలుకుబడివున్నదో లేదో నాకు తెలియదు.
పోలింగ్ రోజుకు పూర్వము రెండుమాడుపార్లు వచ్చినారు.
ముత్తంరాజుగారు మాట్లాడినపుడు గుడివాడ మద్దిరామయ్య
వెంకటప్పయ్యలు వున్నారు. వారు సాక్షులగ వచ్చివున్నారో
ఇట్లు తగులపెట్టుతా నని మాముగ్ధులతో చెప్పినాడు. అదివరకు
రాజాగారి తరపున పాపురాల అంజయ్యగారు వచ్చినాడు.
కాజ వెంకట్రామయ్య రాలేదు. రాజాగారికి వోటిస్తామని
వాగ్దానము చేయలేదు. ముత్తంరాజుగారు రాక
పూర్వము కాపులు నిశ్చయించుకున్నా
రేమో. నాకు తెలియదు. నేను నిశ్చయించ
చుకోలేదు. ముత్తంరాజుగారు అడిగినపుడు యిస్తానని చెప్ప
లేదు. యివ్వనని చెప్పలేదు. మాట్లాడకుండా పూరుకుంటే,
యిట్లు తగులపెట్టిస్తానన్నారు. అంతకుపూర్వము గుడివాడ
వెంకయ్యగారి మేడమీద మీటింగుచేసినారేమో నాకు తె
లియదు. మున్నబుగారు కాపు. మాబంధువుకాడు. మద్ది రామయ్య
వెంకటప్పయ్యకు బంధువే. మేము మున్నబుగారితో చెప్ప
లేదు. ఆప్పటినుంచి యిప్పటివరకు యెవరితో చెప్పలేదు.
రెండువోట్లు పోలింగు జరిగినది. బోర్డుమూల పోలింగుకు
వెళ్లినాను. అక్కడ మున్నబుగారిని చూడలేదు. పోలీసు
వారిని చూడలేదు. లోపలికి వెళ్లలేదు. వారురాకముందే
నేను వోటుయిచ్చినాను. ముత్తంరాజుగారు 9-10 గంటలలో
పున వచ్చినారు. వోటిచ్చి నిలబడినాను. పూరువారంతా
వున్నారు. చూదామని నేను నిలబడినాను. అన్నిగ్రామాదుల
వారు ఘూరు 100 మంది వున్నారు. బయటకు వెళ్లు
నారు. ఏమిగలభా జరుగలేదు. ముత్తంరాజుగారు తాలూకా
బోర్డు మెంబర్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ నాకు తెలియదు. కమ్మ
రులు చాకట్లు మండవల్లివారే అదివరకు ముత్తం రాజుగారితో
పరిచయములేదు. అంతకుముందు ఆయనను చూచినాను.
కుమ్మరి పెర బహయ్యకు పదిరూపాయల నోటుయిచ్చినాడు.
ఇంకెవరో వున్నారుగాని గుర్తు లేదు. మామున్నబుగారు లేదు.
డబ్బిచ్చుట తప్పని నేను మందలించలేదు. ఇక్కడ తిరపతిరా
య్యుడు మాపూర్లోనే వున్నాడు ఇప్పుడు బందరులోవున్నాడు.
మాగ్రామంలో రెండు సంవత్సరములున్నాడు కాపుపత్రి
కను పెట్టినాడు. ఆయనకు కాజ వెంకట్రామయ్యకు స్నేహ
మేమో నాకు తెలియదు. ఇప్పుడు సత్యసాగరి పత్రిక వేరు
న్నాడు. మున్నబుగారు నాకు మేనమామ కాదు. బంధువు
కాదు.

పునర్విచారణ లేదు.

19 వ సాక్షి గుడివాడ వెంకటప్పయ్య మండవల్లి పై
సాక్షిని బలపరచెను. క్రాస్ పరీక్షలో కూడ ఆ ప్రకారమే
చెప్పెను.

బీజ్ బంద్
బీజ్ బంద్ - నీరై పోయిన ప్రేమమును గట్టిపరచు
టకు లోక ప్రసిద్ధి చెందినది. స్వస్థముందుగాని మాత్రముతో
గాని నీర్యము ఫలితముగురున్న యెడల తక్షణం నిలిపినయను.
ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొసం
గును. ఎంతెబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నగములకు
జలము నిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన
సంతులంగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా సంచలనము.
20 మాత్రలు నీ! 1-కి 2-0-0. వి. పి. చారివేరు.
ఆర్యవైద్యాశ్రమం,
127 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

5 వ కడపమండల గ్రామోద్యోగుల మహాజనసభ

కడపలో 27-11-27 తేదీని జరుగుట

శ్రీమతి ఆర్కాడు పరమరామరావు, ఎం. ఎల్. సి., గారి అధ్యక్షోపన్యాసమునందు యీ కింది భాగములు ముదిరియున్నవి.

గ్రామపరిపాలనావిధానము

మనపు గ్రామ పరిపాలనా విధానము మిక్కిలి బాగుగా నుండెడిది. ప్రతి గ్రామమును స్వతఃకర్తవ్య పరిపాలన పం కలిగి మైన సంపారమున ఉండిన నుండెను. గ్రామముల సాంఘిక, ఆచారవ్యవహారముల, వ్యవసాయాది యితరపనుల ఉపయోగార్థ మేకేవి యనవరములూ, యవన్నియు మిక్కిలి తెలివితో గ్రామముల మధ్య బడి యుండినవి. గ్రామములలో నుపాధ్యాయుడు, పాఠశాలకుడు, వైద్యుడు, కమ్మర, కుమ్మర, చాకలి, మంగల, మఱియు చర్మకారములు, యింకను గ్రామ జీవనసాధనమునకు మిక్కిలి ముఖ్యముగా కావలసినవనియు నొకరు యితరవృత్తులనాగవచ్చు, చిన్న చిన్న గ్రామములందునూ ఉండెడిరి. గ్రామపరిపాలనావిధానముందు రెడ్డి, కరణములు ఎవరించియుండిన పదవులు కేవలసామాన్యమైనవి కావు. గ్రామపరిపాలన నెరవేర్చుటకు వీరిలుపురే ఆధారభూతులుగనుండిరి. కనుకనే యీ యుద్యోగులు సర్వములుగను, గ్రామములం దెక్కడ పలుకుబడిగలవాడగు నుండవలసి వచ్చెను. ఈ కారణములచేతనే అనేక కేటాబులనుండి యీ యుద్యోగము లోనుబండుచునందే, తెలివితోడుల పరంపరయందే చెందు ముండి, యీ యుద్యోగుల మనభవించు ముండి. అయితే మన బ్రతిభుప్రభుత్వ మారంభమైనతరువాత గ్రామముల కమేల ట్రిబ్యునలు, ప్రభుత్వము పూర్వపుటాచర్యప్రాముమొరెట్టి గ్రామములు యాపుమాసిన విషయము కనుగొనవలసివచ్చెను.

ఇప్పటి గ్రామములపరిపాలన సాధారణముగ ననేక కారణములు నొకసగటునందున్నవి. కాని గొప్ప గొప్ప రాజకీయవేత్తలు, మనవల్లెట్టుగా ఉండవలసి, ప్రభుత్వముచేత కారములయొక్క, పయత్న పూర్వకముగ వారు గ్రామముల నిర్వహణకు బాల్పడితే గల సుదీర్ఘమున్నాడు. గ్రామముల వైస్యవనకు కారణములేవని విపులముగా చర్చించు యంపకము అయితే గ్రామము పూర్వపుటాచర్యవనవి గోల్పోయి దురవగామామైన వైస్యవనకి వచ్చినవనిమాత్రము చెప్పక తీరదు. తన దేశపురాభివృద్ధి నిమిత్తముగల ప్రతిపాతనమున, గ్రామసంస్థల పునర్నిర్మాణమున గలయు ప్రభుత్వ ర్యము వైస్యవనకి తగ గ్రామములందు రెడ్డి కరణముల యుద్యోగులు ప్రాముఖ్యములను వానిని చక్కచేయుటయే యిప్పటి ముఖ్యమం యి. అయితే మన నెరవేరుట యీ రెండు యుద్యోగములందును యోగ్యతను పలుకుబడిగలవారిని మాత్రమే నియమింపవలెను ఈ యుద్యోగము లొక్కటియుగా జేయబడినవేగాని యిట్టివా రాయుద్యోగము లకేమింపరు. వీరికి స్వల్పసామూహతావస్థయైన వేతనములమాత్ర మొసగిన చాలుననుట సరికాదు.

కొందరు మండలాధిపతులు (కలెక్టరులు) ఈ యుద్యోగముల వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగి యుండవలసియు, ఆలాగుండేనని, యాపదవుల సాక్రమిణి అందరి కార్యక్రమముల నెరవేర్చుటకు తగిన క్లిష్టాచర్యములు గల యుద్యోగుల, ప్రవేశించుట కవకాశము లేకపోవునని చెప్పుదురు. అయితే యిట్టి మండలాధిపతులకు మన దేశపురస్థితిలకు చక్కగా తెలియవనిమాత్రము చెప్పవలసియున్నది. పట్టపర్తితులలో నుత్తిర్జుల, చేరుటకు పనికి తగినగాదు యువకుల నందు ప్రవేశపెట్టవచ్చునని వారి యభిప్రాయం కాబోలు! అంతకంటె నెక్కువ ప్రమాదముండదు. గుమాస్తా లేక కచ్చేరీలోని యితర వాదేవారుల యుద్యోగములనున్న, గ్రామోద్యోగులకున్న కొంచెమేరియ సమాప్తతలైతేను వైస్యవనము లున్న తపాకాలలనుండి బయటదిన అనేకయునకులచేసిన చేరుబడవచ్చున కాని, గ్రామోద్యోగము లిట్టివికావు. ఈ యుద్యోగములను నెరవేర్చుటకు బాధ్యతాయుక్తములైన కార్యములగునక సాంక పాకాలలందుండి నెలవక పట్టపర్తియుల యింతగాత్రమునకేగాని, ఎక్కువ మేధావీర్య గలిగింతగా త్రమునకేగాని, అనుభవములేని యువకులు నిర్వహింపజాలరు. ఈ కారణముల జేయుట గ్రామములందు పలుకుబడి యుండినవేగానిసాధ్యముకాదు. అందుకుగాను గ్రామములందు గౌరవముండవలెను. ఎక్కువవేతనము లిచ్చినవాత్రముననే ఆ గౌరవమురాదు. పూర్వకాలందు గ్రామోద్యోగులనుడక, వారి కుటుంబీకులందును, గ్రామములకుగలభక్తి విశ్వాసములే యాగౌరవమునకు మూలకార్యముగనుంకి, అట్టి యుద్యోగులను విజయము నులభిసాధ్యముగ నుండెడిది. పూర్వపురస్థితిలకు అలంబించినవేగాని, గ్రామములందు మనుషజియిట్టి సంతృప్తికరమైన పనితీరులు గలగజాలవు. ఇట్టిపనితీరులు ప్రభుత్వమువారి బలవంతముచేసిన గలగుననుట కల్గ.

గ్రామోద్యోగులను మునుపటితో నిలిపెదను. ఇక గ్రామోద్యోగుల విషయము విశేషముగ చెప్పవలసివచ్చును. అయితే వీరినాకర్షించు వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగి, నాకర్షియనామలెక్కడనకేగాని గ్రామములు మనుషజివలె నుండవు.

గ్రామములయొక్క తేమమునకు ముఖ్యధారములైన నితరవృత్తులనుండియే యొచ్చినవ, నేటిపరిస్థితులుగాని కింకా నీయు ననుకూలములేవు. ప్రతిపాలకుగ నున్నవని మాడచెప్పవచ్చును. ఇప్పటి గ్రామములందు తమనాగలిగి చక్కచేయువద్రంగిలేకను, తమ బోక్సెలకు కట్టియిచ్చు సామర్థ్యముగల చర్మకారముడు లేకను, తమ కట్టుసరిచియిచ్చు కమ్మరిలేకను, చాలదురవస్థల కెందుచు న్నారు. ఈ పరికరములను చక్కచేయుటకొనుటకు తమ గ్రామములలో, పనివాండ్లు లేక పట్టవాసములకు రావలసిన దురవస్థలకు గ్రామములు పాలైయున్నాడు. ఇట్టిపరిస్థితులు దేశాభివృద్ధియొచ్చుములని యంతమాత్రమైన చెప్పవచ్చునా? చాకలి, మంగలి వాండ్లనుచూచారము చెప్పనక్కరయేలేదు. అచ్చటచ్చట వనకర్మాగారములను, ధావకకాలలను, ఏర్పడినందునను, స్వయంశురకర్మసాధనములను "గిల్లెటి" మంగులకు మట్టిలు నుండి దిగుమతి యగుటచేతను, వైవిధ్య చాకల మంగల వృత్తులవారు, ఇప్పటివారికి మనవరమే కాకపోయిరి. ఇదియంతయును నవనాగరికత దిగువాంకితముకింద సర్వావరోధమును బ్రతిభుప్రభుత్వముకింద, పెరుగజొచ్చెను.

మనోరథముగాగా! గ్రామపరిపాలనావిధానముందు మనపూర్వీకుల దృష్టిపథమునకు మనమొక విద్యార్థులమైమో మిరయోచించవలసియున్నది. పూర్వకే యాదాముక మైన ప్రాచీనపరిస్థితికి నాకర్షియమయి అట్టియున్నత లేజపుంజ ప్రాసారమునకొనాడవలెనో, లేకయిదేరేటిగా క్రమక్రమముగ క్షీణింపవలెనో యాచింతపడవలసి మిప్రభుత్వ ప్రవృత్తియేకాదా? మనము భవిష్య యితరకర్మములకుండగా నిలిచిపోము, మేము, జననపుము, మనగర్భదాడిద్రవ్యము మొదలైనవిషయ గ్రామసంస్థల క్షీణించుటవలన నెప్పటి పరిస్థితులని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు. గ్రామములను బిడిచి చచ్చువాసాదులలో నివసించవలెననుకోరె. జనులలో నంతకంటె కెక్కువగా సాడమాపులయే నీకారణముననే. నుడువున కీలంపునైన రావబాటల తొలితొలు, ధామావత ప్రదక్షిణ మందిరములు (సినిమాలు, వ్యాపారాక్రీడాదివేదములు, ఇంపురింప నాటక ప్రదర్శనసభలు, మధురగానముల వివేచన గాయక సమాజములు, సాయంసమయముల నేపాట్లందు ముగ వాతేమే నుఖిలలాపములు జేయుటకు విరామముందిరములు, ఇవన్నియు పట్టణముల నాకర్షణములకుగ నొనర్చియున్నవి పట్టణములలో యిట్టియాకర్షణములు, గ్రామములయొక్క జనసమృద్ధి నను తగించుటకొక రైతులను దాడిద్రవ్యదేవతలూజేసి, యువబాధానిమగ్నుల జేసియున్నది. దేశపరిపాలనావిధానమును జక్కపెట్టుటకు గ్రామసంస్థయే ప్రవాదిగాన, దానిని బలపఱచుటయే మన ప్రభుత్వ ప్రవృత్తియే దృఢముగా జేప్పెదను. మనదేశము రాజకీయ పరిస్థితులయి వృద్ధిచూపవలెనన్న, మనమందరము గ్రామసంస్థల పునర్నిర్మాణముగా జేయుట ముఖ్యధర్మము.

గ్రామోద్యోగుల వేతనములగురించి.

గ్రామోద్యోగులకు వేతనములగురించి యిదివరలో నేనుజెప్పియున్నాము. అదిగాక, యాద్యోగులకు వంశపారంపర్యపు హక్కుగల జరిమానల నియమలెనను వారిలో కనొక్కడను. ఈయొద్యోగులకు కెక్కువవియండ్లకి భూములకు సర్కారులోకలంపుకొన్నది ప్రభుత్వమువారు చేసిన తప్పులలో మిక్కిలిగాపురి. తీరిమిచ్చి యిప్పటియేర్పాటు గ్రామోద్యోగుల పూర్వముండిన పాస్వర్యము తగ్గించినది. ఒకవేళ కొంచెము తీరిము పొచ్చించినను నాయుద్యోగులకు మనుషజివలెనను రాజాలదు. తీరిము పూర్వముండినవట్టికిన్ని యాయుద్యోగులకు వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగినదిగానే కొన్ని మండలాలలో పరిగడించు చున్నాడు. వేతనములేర్పాటుచేసి, వాటాలో తీరికి యుద్యోగులకు విడిచివేయవలె, ఆయాగ్రామములకు కాక యితరులకుడ అంద్రుచేసింతురు. అట్లు ఇతరులు ప్రవేశించిన, గ్రామములందు వారికిపలుకుబడిలేక, వ్యవహారములు తీర్చుటకును, కలహముల జడంచి కాంతి గ్రామమున నెలకొల్పటకు సమర్థులై యుండురు. కాబట్టి యాయుద్యోగులకు వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగి యుండునట్లు ప్రభుత్వమువారికి మనవిచేయుదురని నేను నమ్ముచున్నాను.

10 రోజుల విరామముగురించి

వ్యాపారవ్యవసాయ కార్యములలో కుటుంబసభలు జరుపుకొనుట, ప్రతివెలలో 10 రోజులు విరామ మొసగవలెనని మిరు కొడునట్లు కానవచ్చుచున్నది. మిప్రారంభ కడు నిక్కమైనదిగాన నేను దాని నొప్పుకొనవలసివచ్చును. మిరుత్తుమంపవలెను. అట్లుగాక మిరుమిరుత్తుని సగౌరవముగ చేసు

కొని, గ్రామమునకున్న ప్రభుత్వోద్యోగులను దానాన దానుగ ప్రవర్తించు దురవస్థనొట్టుకొనుటకు, ప్రయత్నింతురని మిరు నెక్కువ సానుభూతి నేనుజూపగలను. అట్టిగొల్పవలసి మిరుత్తునేని మిరు పనుల నిర్వహించుకొనుటకు మిరుత్తున విశ్రాంతియుండకపోదు. తాలూకాకచ్చేరీలోని చిన్న యుద్యోగుల మొదలు పెద్దయుద్యోగులవలకునక, మిగ్రామములకున్న ప్రతిపాట్లమొందువారికిని, మిరెంతయిది మిరుగి యుండవలసియున్నదో మిరుత్తు తెలియును. అయితే మిరు వారికి మిగ్రామములలో సహాయము చేయవలెదని నేను చెప్పుటలేదు. దాస్యముమాత్రము ననవసరమని చెప్పుచున్నాను.

విచారణసంఘము

మిరుత్తుల నేలను వృద్ధిపఱుపవలెనో యాలోచించుటకు ఉద్యోగియులను ఉద్యోగితరులను మిరుత్తుండి యిద్దరుప్రతినిధులను, నొకవిచారణ కమిటీగా నేర్పడుట నాకుసమర్థము. ప్రభుత్వము వారి మేలుకొనక వారు మిగౌరవ మర్యాదల గాపాడవలెను.

సానికపరిపాలనా చట్టసవరణ

లోకలు బోర్డులకు రెడ్డి కరణముల కేల భేదమేర్పఱుపవలెనో నాకుదెలియున్నది. సానిక, సామ్రాజ్య కాసన సభలకు ప్రతినిధులుగ నిలుముటకు ఇట్టిభేదము లేకుండినను, లోకలుబోర్డులన్ని కలలోమాత్ర మిభేదమేల యుండవలెనో నాకు తెలియుచున్నది. ఈభేదమును నివేదిక రూపుమాపుటకు తగుప్రయత్నములు సలిపియుండవలెను. ఈ విషయమును గూర్చి చట్టసవరణ త్వరలో కాగలవని నానమ్మకము.

గ్రామపంచాయతి చట్టము

ఇప్పుడుండే గ్రామపంచాయతి చట్టముందు మిక్కిలి లోపమున్నది. లోపములందులను నే పంచాయతిచట్టము ఆచరియందు సాధారణముగా న్యాయముకలగుటలేదు. ప్రతియొక్క వ్యవహారముందును ఆయిదుగురు పంచాయతిదార్లు మాడి తీర్పుచేయుటకంటె, ఒకగ్రామములోనైనా, లేక కొన్నిగ్రామముల సమాహములోనైనా నుండు, పెద్దమునుగుల నిరుపది మందిని యెన్నుకొని వారిందరిని నొకకమిటీగాజేర్చి, కక్షి దార్లు వారివారి వ్యవహారములను, నీయురువదిటిలో నయిదుగురు పంచాయతిదార్లు నెన్నుకొని, తమవ్యాజ్యముల పరిష్కరింపమని చెప్పిన నిష్పత్తివలెకొక న్యాయము దొలపవని నాభావము. ఇప్పుడు దాచరణలోనుండే పంచాయతిచట్టమునకు పైచెప్పినవేటిగా సవరణ పెట్టిన నిష్పత్తియే యాతేరణలుండవు. పంచాయతికోర్టులను నిర్ణీతకాలముందు తనికీచేయవలెను, రిజిస్టరులు, రికార్డులు, ఎగయిరాలు పద్ధతిపూర్వకముగా నుండవలెను, ముఖ్యమైనదిని నాయుద్దేశ్యము.

వ్యాజ్యకారణములైన లావాదేవీలు జరిగినవలెనుండిని, వారిపై నిలిపదావాలు చేయుట మిక్కిలి కష్టసాధ్యములుగా నున్నది. ఎందుకనగా పంచాయతి అప్పలకారం, ప్రతివారులు వ్యాజ్యకారణములు పుట్టినచోట్లకుండి, ఎక్కడకో జేకాంతరము నెల్లియుండినను వారునివసించుచోట్లనే వ్యాజ్యముల దాఖలుచేయవలెనని యున్నది. అయితే అప్పలకారం దావాలు దాఖలుచేయవలెనని, వారులెంతకష్టములకు బాల్పడిననో మిరెమోచింపుడు. అట్లుకాక వారునుండుచోట్లనే దావాలు దాఖలుచేయవచ్చుననిన, ప్రతివాదులకష్టమునకు బాల్పడిన యువని చెప్పవచ్చును. ఏయేదావాలయండ్లకి కష్టములందునో వానినిన్నిటిని కక్షి దార్లుకు మారు పట్టిళ్లు జుంపునిలకొర్టులందు దాఖలుచేసిన నీకష్టము నివారణముగను.

ఆర్యులారా! ప్రతిగ్రామమునకు భుక్తనాయకుడు, పలుకు, మొదలూ, మున్నగు సానిక. నామములలో రెడ్డు అధికారమును నలాయించుచుండెడివారు. వారికి సాహాయ్యముగ ప్రాతికోటిలు ఒకరిండుగురు కరణములుండెడివారు. వీరిద్దఱును కలిసి సర్కారుకు కట్టవలసిన ప్రామును పరిష్కారము జేసుకొని ఆయాతరుణములలో కట్టమా, గ్రామసాఖ్యమునకు బాబుదార్లుగును, చిన్నచిన్న నేరములు జరిగినప్పుడు గ్రామముల పనులమున ఆ నేరముల విచారణ జేసి, నేరము చేసినవారికి దండనధింపుడు, నిధిలంతగాదాలు తామేగాని, పంచాయతిములముగాని పరిష్కరింపుడు, గ్రామముల తలదండ్రులవలె గ్రామోద్యోగులండెడివారు. రాజా ఎక్కడనున్నది గ్రామములకు తెలియదు. ఇట్టి ప్రభుత్వమును దాల్చినను గ్రామోద్యోగులు గర్వితులై వర్తింపక న్యాయాన్యాయముల సమముగ పరిశీలించి న్యాయమార్గము జూపుమా తమగ్రామముల యభివృద్ధియే ముఖ్యోద్దేశ్యముగ పెట్టుకొని పాలించుచుండెడివారు. ప్రజలకుడ ప్రయధికారలందు భక్తినికావలెనో మె

లగడివారు. ఇప్పటివరకే గ్రామాధికారులు పర్యాయ సేవకులు కాక గ్రామస్తుల ప్రతినిధులుగ నుండేవారు. ఇట్టి ప్రభుత్వము దాల్చియుండిన మునుపటి గ్రామాధికారులవలె మీరును నుండవలెనని నాయభిప్రాయమున, నేను జెప్పబోవు ఈ క్రిందియంశములను గమనించి మీ గ్రామములను, సాధ్యమైనంతవఱకు వాని ననుసరించి యభివృద్ధి చేయుట మీయొక్క ముఖ్యధర్మమని నేను తలచుచున్నాడను.

(ప్రజాకేటెటనలసిన ముఖ్యాలంకరము లేవన)

1. ఉచితపాఠశాలనుండియు.
2. ఉచితగ్రంథాలయము.
3. పరపతిసంఘములు.
4. ఎక్కడెక్కడ సాధ్యమో అక్కడక్కడ అడవిపం చాయతీ సంఘములు.
5. వ్యాయామశాలలు.
6. నీటిపారుదల సంఘములు.
7. గ్రామరక్షణము చేయవలసిన గ్రామపాలకులూ, గ్రామస్తులే గ్రామరక్షకసంఘములుగ నేర్పడి గ్రస్తులగుటలు. ఈతిబాధల కాలముందు రోగపీడితుల నుపశమించు సేవా సంఘములు.
8. మిక్కిలి అవశ్యమైన చేతిపనులు చేతిరాట్నములు చేతిమగ్గములు నెలకొల్పుట.
9. భజనమేళములు.
10. అస్పృశ్యతానివారణ
11. మద్యపాననిషేధము.

జీవామృతము
(రిజిస్టరు చేయబడినది)
శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకావధము
ఆయుర్వేదాశ్రమం, 151, గోవిందప్పనాయునిబిడ్డి,
హైదరాబాద్ 287 మద్రాసు.

ది మద్రాసు అందు నదరక్
మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇక్కాకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు
1928 సం॥ ఏప్రిల్ మొదలు తరువరి 12 వ పనులకు కావలసినతోలు, తోలుచే చేయబడిన వస్తువులు, చీపురులు, బట్టలు, తగరపురేకు, తాళములు, లాంపులు, గాజుసాముగ్గి, ఫిటింగ్సు, గుడ్డ, కెడికల్ వస్తువులు, తాళ్లు, సబ్బు, గోతములు బొగ్గు మొదలైనవాటికి మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే, (ప్రాప్రైటరీ, మద్రాసు) ఏజెంటుగారిచేత 1928 జనవరి 31 వ తేదీ నాడుంతం గం 3 వరకు పెండ్లల్ల తీసికొనబడును.

పెండ్రు స్థాయిలు పెరబూతులనున్న ఆక్టింగు కంట్రిబ్యూటర్లు ఆఫ్ఫీస్ వారివద్దనుండి రు 3 మెరుకు పొందవలెను. ఆపైకం తిరిగి వాపసు యివ్వబడదు. ఫారములు వి. పి. ద్వారా పంపబడవు.

పెండ్రు సేయబడిన కవర్లలోనే పంపవలెను. కవరుపైన "మిసలేనియస్ ప్రొఫ్యూ సప్లయిమిత్తం పెండ్రు" అని వ్రాయబడియుండును. అకవర్లు పెండ్రుఫారముతో కూడ సప్లయి చేయబడును.

ఏ. సి. టర్నర్,

ఆక్టింగు కంట్రిబ్యూటర్ ఆఫ్ఫీస్ ప్రొఫ్యూ.

ఎప్పుడును మేలైన సరకు నేకొనుడు
కడచిన 9 సం॥
రములనుండి ప్రజల మెప్పునుబడసిన ఇందులో తెలుపబడినట్టి దారపుసంకులను, నలలను కొనుడు. మిక్కిలి నాణ్యమైన, గట్టిదారములతో అల్లబడినవి. వస్త్రములకు ప్రత్యేకగర్లు గలవు. వివరములకు ఈ దినపత్రికాసమునకు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను ఆర్. ఎస్. ప్యాట్టర్ని, 87, లింగి శెట్టిబిడ్డి, మద్రాసు.

నానత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

నాలుగవ భాగము 27-వ ప్రకరణము

ఆహారవిషయమున మరొకొన్ని పరిశోధనలు
నేను మహానాక్కాశుకర్యాలను ఫకలకరణములచేత నగూడ బ్రహ్మచర్యమును జరుపదలచితిని. సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు పరిత్రేతను గడించుటను గాన దాని వార్తించి అధికకాలమును సత్యాగ్రహముకొరకు వినియోగింపగోరుచుంటిని కావున నేను మరొకొన్ని మార్పులను చేయవలసివచ్చినది. ఆహారవిషయమున హెచ్చునియమముల నవలంబింపవలసి వచ్చినది. వెనుక చేయబడిన మార్పులను నే నాలోగ్యాభివృద్ధి కొరకు చేసితిని. ఇప్పుడు చేసిన మార్పులును మతాచారముల సం దర్భమున చేసితిని.

ఆహారవిషయమున ఉపవాసప్రత్యమును నేను ముఖ్యముగా నవలంబించితిని. జీవాచారల్య మంతరించినగాని సంభోగ వాచన అంతరింపదు. జీవాచారల్య మెంత హెచ్చుగానుండగో గుహ్యేంద్రియచారల్యముగూడ సంత హెచ్చుగానే యుండును. ఇది నా కనుభవస్థితియగు నుండెను. ఈరెండు చారల్యములను జయించుటకు నేను చాలకష్టపడితిని. ఇప్పటికైన నీనిని నేను పూర్తిగా జయించితిని చెప్పజాలను. నే నధికముగ భుజించువాడనని నా అభిప్రాయము. నే నందువలన ఆహారవిషయమును కఠినముగా ననుసరింపనాగితిని. నే నట్లుచేయక జీవాచారల్యమునకు స్వేచ్ఛనొసంగి యుండినచో పశువులస్థితికంటెను అధమ మగుస్థితికి పాత్ర యొసరికే కడలేరియుండును. ఈ సంగతి ని గ్రహింపజాలక నే ననుసరింపక కఠినవిషయములను బూనుచుంటిని నా వి త్తులను చుండెడి వారు. ఎవరెటుల తలచినను నాలోగల లోపములను నేను బాగుగా గుర్తించ గలిగితిని గాన వాని విషయమున గట్టి శ్రద్ధను బూనితిని. అందు వలన యంతకాలమును శరీరమును కాపాడుకొని య ధా క్షితిని దేశసేవ చేయగలిగితిని.

నాలోపమును నేను గ్రహింపగలుగుటకు తోడు నాకు తగిన సహవాసముగూడ లభించినది. గాన ఏకాదశి జవాప్తమి మున్నగు పర్వదినములలో ఉపవసించుట లేక శేవలము పండ్ల సమాశ్రమే తినుటయో ప్రారంభించితిని. పండ్లను తినుట మును పరిఅన్నము గోధుమరొట్టె మున్నగు ధాన్యాహారములను తినుట యును సమానమేయని నాకు తోచినది. రెండిటికిని రుచి సమానమే. పండ్లను తినుట అలవాటైనచో ఆరుచి యింకను అధికము గును గాన పండ్లను తినుటవలన గూడ లాభములేదు. సంపూర్ణోప వాసమును గాని ఏకభుక్తమునుగాని చేయవలెను అని నేను నిశ్చయించితిని తపస్సు (సేవస్సు) చేయుట శేవత్ర మనసరము కలిగినను నేనపుడుగూడ వుపవాసమునే చేయగోరుచుంటిని.

ఈరీతిగా ఉపవాసము చేయుటవలన శరీరము బాగుగా మౌలికమునుండును. అందువలన అకలి అధికముగను ఆహారము చాల గుచిగానుండుట మున్నగు లాభములు కలిగినవి. ఉపవాస ము యింద్రియగ్రహమునకును విషయసౌఖ్యావధమునకును గూడ సాధనములను అను నదృష్టివిషయమును నే ననుభవము వలన గ్రహింపగలిగితిని. ఇతరులుగూడ నీవిషయమునే బలపరచిరి. నేను నాశరీరమును చక్కపరచి వశపరమకొనగోరితిని గాని నేను ముఖ్యముగా శారీరసిద్ధి జీవాసహ్య చారల్యముల నడచుటయే యగుటచే నేను కొంతకాలముక ఆహారమును మరి కొంతకాల మింకొక ఆహారమును తినసాగితిని. ఆహారము లను తక్కువగాగూడ తినుచుంటిని. కాని రుచిమాత్రము నన్ను వదలలేదు. ఒక పదార్థమును వదలి మరియొక శ్రోత్ర పదార్థమును తిన వారంభించినపుడు అది వెనుకటి పదార్థముకంటెను ఎక్కువ రుచికరముగా కనబడుచుండెను.

పౌర్యముకల్గున బెనుగాడు మరొకొంతమందియును గూడ నాతోపా టినియమములు ననుసరింపసాగిరి. కల్లును బెనుగారిని గూర్చి నేనదక్షిణాఫ్రికా సత్యాగ్రహచరిత్రలో వ్రాసియున్నాను, గాన నీస్వీయచరిత్రలో వ్రాయదలచుకొనలేను. అన్నివిషయములలోను కల్లును బెను గాడుగూడ సాధ్యములే అనుసరించుచుండిరి. సత్యాగ్రహము తీర్చుముగా జరిగెనున్నపుడు నేను గూడ కలలబెను గారి గృహమున నే నివసించుచుంటిని. మేము మా అనుభవములనుగూర్చి ముచ్చటించుకొనుచుంటిమి. అప్పుడట్టి విషయములనుగూర్చి చర్చించుచుండుట మాకు చాల సంతస ప్రదముగానే యుండెనుగాని అనుచితముగా కనబడలేదు. కాని రుచినిగూర్చి చర్చించుట సమచితముగాదని అనుభవమువలన నేనటుపిమ్మట తెలుసుకొంటిని. మనము శరీరరక్షణముకొరకే భుజింపవలెనగాని నాలుకకు ప్రీతిని కలిగించుటకు భుజింప

గూడదు సకలేంద్రియములును శరీరమునకు అధీనములుకావలె శరీరము జీవునకు వశముకావలెను. అప్పుడు రుచియందలి ప్ర అంతరించును. అప్పుడే శరీరము ప్రకృతిసంకల్పానుసారము చేయగలుగును.

ప్రకృతి తో నిట్టి సామరస్యమును బయలు కెట్టి త్యాగము నైనను చేయవలెనుగా ఎన్ని పరిశోధనలనైనను చేయవలెను. దురదృష్టవశాత్తము ప్రతీతము ప్రజల అభిలాష లిందులకు శేవలము ప్రతిహతముగా యున్నది. తుదాభంగురమును మనశరీరము నలంకరించుటకు మరొకొన్ని నిమగ్నములనేపు మనము జీవింపగలుగుటకును యరప్రాణుల నెన్నిటినినై వ హరించుచు మన మొంతమాత్రము నెనడియము. అందువలన మనశరీరములను ఆత్మజునుగా నశించిపోవుచున్నది. ఒక పాతవాగ్ధాని కుదుర్చుకొనుటలా నూరు శ్రోత్రవాగ్ధులు కలుగునట్లు మనము చేయుచుండును విషయసౌఖ్యముల ననుభవించగోరుటవలన మనము చివరకు వియోమానుభవశక్తి నే గోల్పోవుచున్నాము. ఇదియంతయును నివమును మన కనులయెదుటనే జరుగుచున్నది. గాని నీనిని గం నింపకొల్పని వారికంటె గ్రడ్డివారికెంతయులేదు. ఈరీతిగా నాభావముల నీప్రకరణమున వివరించితిని. ఆహారపరిశోధనలను గూర్చి 28 వ ప్రకరణమున వివరించెదను. (మో. క. గాంధీ ఎం యిండియా 24-11-27.)

మధ్యసిద్ధాంతోన్నాహిని సభ
శ్రీమాన్ మధ్యసిద్ధాంతోన్నాహిని సభయొక్క జూబిలీ మహోత్సవము తిరుపతిలోనున్న సభామందిరములో డిసెంబరు 26 నుండి 31 వ తేదీవరకును జరుపబడు ఉత్సవదినములలో "హిందూ పోటీపరీక్ష" జరుపబడును. ఉత్తీర్ణులకు వాస్తవముగా నమ్రాదువారికి రూ 100 ప్రత్యేక బహుమతినిచ్చుచును. పరీక్షకు దరఖాస్తులను డిసెంబరు 20 తేదీనాడు వాస్తవమైనవారి కంపలయమును.

సభ్యులు, చదుదారులు, అభిమానము కల్గుచున్న మహోత్సవమునకు దయచేయ ప్రార్థింతులు.

చ || సా||టి. హరిరావు (వి. ఎ.)
సభాకార్యదర్శి, మైసూరు.

నోటీసు
నా ద్వితీయకుమారుడు సముద్రం రామయ్య ఆకే రామారావు రిజాలాన్సు త్రిలోనికి దిగినందున అతనికి నాతోటకు కుటుంబాస్తితో ఎంతమాత్రమున్నూ హక్కు లేదనిన్ని ఆతడు చేయుచున్న ఋణములు కల్లు నేరవన్నీ యిందుమూముగా తెలియచేయుచున్నాను.

సముద్రం లక్ష్మయ్య,
18-11-27, సఖుమల్ల తిమ్మపురం, పెద్దాపురం తాలూకా

ఆయాసపడవద్దు

శూలనాస్తి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాస్తి నివారిణి ఉత్తమమైనది ఉత్తరక్షణముననే వాడవలె విముక్తిపొంది లోభ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాలా సమృద్ధమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘనకైర్యులచే అమాదింపబడు చున్నది. మెరుకులగ శ్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమందంతటను శూలనాస్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొడికడుపులకు బంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. నెలకునే దాని మునుమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుండు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చేంబర్లెన్ శూలనాస్తినివారిణి
CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A.
8919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేయబడెను.

CHAMBERLAIN'S
శూలనాస్తికి, అతిసారమునకు పూచీయిన విజారితే.
కడుపునొప్పికి ప్రథమవిచారితే.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపసంఘము

సాక్షుల విచారణ ప్రారంభ మగుట

రా॥ బి॥ టి. యల్. నరసింహాచారి
యన్. ఆర్. కృష్ణమృగాల్ సాక్ష్యము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపసంఘమువారు నేటి ఉదయము రా॥ బి॥ సి. వి. యన్. నరసింహాచారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై దత్తమండలముల సాక్షులను విచారించిరి. శ్రీయుతులు డాక్టరు సుబ్బరాయన్, స్ట్రాథామగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు సామి జంకటాచలంశెట్టి, యన్. సత్యనాథ్రి, సి. రామసోమయాజులు, అర్జునసామి ఉడయూర, కె. కోటిరెడ్డి, జి. హరి సర్వోత్తమరావు, కె. పి. ఆర్. సామి, డి. నారాయణరాజు, బి. మునిసామనాయుడు, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, డి॥ బి॥ యన్. కుమారస్వామిరెడ్డిమారు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాను, దొరైరాజు, శివరాజ్, డి॥ బి॥ సి. యతిరాజులనాయుడు, పి. ఆంజనేయులు, బి. విశ్వనాథరావు, డి॥ బి॥ యమ్. కృష్ణన్ శాయుడు, గొల్లపల్లి జూండాదూర, వి. సి. జాన్, గారలు సభయందు గలరు.

టి. యమ్. నరసింహాచార్యులుగారు

కోటిరెడ్డిగారి క్షత్తులను సమాధానమొసంగును వారా పరిశీలనలను మాత్రమే విచారించినచో అనంతపురమున ంటె మదనపల్లి విశ్వవిద్యాలయమున ఉచితముగా సానమని యు కాని వారాపరణపరిశీలనకం టె విచారించబడిన అంశము లు పెక్కులుగలవనియు పేర్కొరి.

ప్ర-మదనపల్లికి ప్రతిపాదనకు ఇతర అంశమును, మదన పల్లియందు సిరమున ప్రభుత్వ కళాశాల లేదు. తగినంతభవము ను లేదు, ఈ రెండును అనంతపురమునందుగలవు.

ప్ర-అనంతపురమునందు మొదటిరకపు విశ్వవిద్యా లయము నభివృద్ధి పరుపలయున్నది ఎంత భవముగావలసియుం డునో తెలుపగలరా? చాలధనము గావలసియుండును. కుమారు రెండుమాడు లక్షలకుపై కావలసి యుండును.

సాక్షి ఇంకను సమాధానము లొసంగును సాక్ష్యము గు షో దత్తమండలములకొక ప్రశ్నేక విశ్వవిద్యాలయ ముండుట వాంఛనీయమేననియు రాజనసాంధ్రులందుకల కాస్త్రా ములు అభివృద్ధిపరుపబడినచో అంతరితముందు పానుకోర్కె లు మాత్రమే యుండుట తమకు సంతోషముగాదనియు పల్కిరి.

శ్రీ. జి. హరి సర్వోత్తమరావుగారు- మీజబాబులందు మీరు నూచించిన విధానముగల విశ్వవిద్యాలయముచట్టమునందు సూచించబడియుండలేదా? లేదు.

ప్ర-మదనపల్లినిగూర్చిన మీ సూచన అమలునందుపెట్టి జివేషలయుననిన ప్రస్తుతచట్టమునంతను రద్దుజేయవలెను గదా? తగినటు సవరింపబడవచ్చును.

ప్ర-మీరు జనకటికాసనసభయందుంటిరిగదా, అప్పు డీ విషయమై జరిగిన చర్చతో మీరుసంతృప్తులైతిరా? పై ప్ర శ్నేను యధ్యక్షు లంగీకరింప లేదు.

ప్ర-కేంద్రీకరణపద్ధతియున్న బోధనావిషయముప్రధా నములని మీరంగీకరింతురా? ఔను.

ప్ర-యూదు కేంద్రస్థానములుండవలయునని యంగీకరిం తురా? ఔను

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసంగును రాజమహేంద్ర వరమునకం టె అనంతపురము అర్హమున స్థలమునియు స్థానికాభి జానముకం టె విద్యాసౌకర్యములే ప్రధానముగ గమనింపవలె ననియు పల్కిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

నవీకమిటి కార్యదర్శి ప్రకటన

రాజమహేంద్రవరము, నవంబరు 28:—ఆంధ్రవిశ్వవి ద్యాలయపు కార్యదర్శి పి. కుందరశివరావుగారు బి. ఎ. ి. యల్. ఈక్రింది తిండివార్త పంపుచున్నారు:—ఈ నెల 29 వ తేది పురముండిరమున జరిగిన ఇష్టాగోష్ఠిసభవిషయమై ప్రకటింపబడిన తిండివార్తలను గురించి నేను పురముండిరపు కార్యదర్శి శ్రీనివాసరావుగారిలో మాట్లాడితిని. పురముండిర మున ఆట్టి సభయొకటి జరుగ లేదని వారుచెప్పిరి. ఈనెల 28 వ తేది డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రికలో బెజవాడవార్తలు అను థిర్తికను ప్రకటింపబడిన విషయములను చదివిన లోగుట్లు ఎల్ల థకు తెలియగలదు. (తంలివార్త)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయవిచారణ

సెలెక్టుకమిటియెదుట సాక్షులు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములగురించియు హెడ్ క్వార్టర్సును గురించియు, విచారించుటకు నియమింపబడిన కాసనసభోపసంఘము యెదుట సీక్రింద నుదహరింపబడినవా రాయదినములందు సాక్ష్యమొసగెదరు.

నవంబరు 28 తేదీ:—

- (1) డోర్నకల్లు బిషపు (పశ్చిమగోదావరి).
 - (2) జి. పి. కోటిలింగంగారు (బల్లారి).
 - (3) డి॥ బి॥ ఎ. గోపాలస్వామి మొదలియూరుగారు (బల్లారిజిల్లా)
 - (4) ఎన్. ఆర్. కృష్ణమృగాల్ (అనంతపురం)
 - (5) ఎన్. పట్టాభిరామరావుగారు (చిత్తూరుజిల్లా)
 - (6) సి. ఎన్. త్రిలోకేశ్వరగారు (చిత్తూరుజిల్లా)
 - (7) రా॥ బి॥ టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు (కడపజిల్లా)
- పైవారిలో కోటిలింగంగారు తప్ప మిగిలినవారందరూన స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసగుట కంగీకరించిరి.

నవంబరు 29-వ తేదీ

- (1) డి॥ బి॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు (ప. గోదావరి)
- (2) రె. ఎ. బి. జాన్స్టన్ వారు (కృష్ణాజిల్లా)
- (3) డి. త్రివిక్రమరావుగారు (కృష్ణాజిల్లా)
- (4) కె. కోటిలింగంగారు (గుంటూరుజిల్లా)
- (5) డా. రాయస్వామిగారు (గుంటూరు)
- (6) ఎన్. వి. నరసింహారావుగారు (కర్నూలుజిల్లా)
- (7) సి. వి. రంగారెడ్డిగారు (కర్నూలుజిల్లా)
- (8) జి. లక్ష్మణరెడ్డిగారు (అనంతపురం జిల్లా)
- (9) ఆర్. వెంకటేశ్వరుగారు (నెల్లూరు)
- (10) వెంకటి కుమారరాజుగారు

ఇందు 1, 2, 5, 8, 9 సంఖ్యలవారు స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసగుట కంగీకరించిరి.

నవంబరు 30 తేదీ

- (1) ఎం. జి. పట్నంకోగారు (గంజాం)
- (2) బి. వెంకటపతిరాజుగారు (వికాఖటట్నం)
- (3) ఎం. వెంకటరంగయ్యగారు (వికాఖటట్నం)
- (4) రైగ్రీతిగారు (తూ. గోదావరి)
- (5) ఎన్. కుబ్బరావు పంతులుగారు (తూ. గోదావరి)

ఇందు 1, 2, 5 సంఖ్యలవారు స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసంగెదరు.

డిసెంబరు 1 వ తేదీ

- (1) ఎన్. రాయగారు (గంజాంజిల్లా)
- (2) బి. పి. దేవరాజులనాయుడుగారు (కడప)

ఇందు మొదటివారు స్వయముగ హాజరై సాక్ష్యమొ సగెదరు.

భారతయువజనమహాసభ:— రేపు సాయంకా

లము 5-30 గంటలకు రామకోటి భవనములపద్ద పైసభయొక్క అహ్వనసంఘసభ జరుగును. కార్యనిర్వాహకవర్గము నెమ్మొ నుట ప్రతినిధి రుసుము మొదలగువిషయము లాలోచింపబ డును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

వి. కృష్ణస్వామిఅయ్యరుగారి ఉపన్యాసము

అధునిక భారత రాజ్యాంగవిధానము గూర్చిన యువ న్యాసము 29-వ తేది సాయంకాలము 5-15 గంటలకు. సెనేటు మందిరములో సర్. పి. ఎస్. శిస్వామి అయ్యరుగారిచే నొసగ బడును.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము, చెన్నపురి:—ఈ సం ఘమున మంగళవారము (29-11-27) సాయంత్రము 5 గం టలకు నై. యం. సి. పి. ఆడిటోరియంలో శ్రీ మంగంటి బా పినీసుగారు అమెరికాదేశపు విశ్వవిద్యాలయములను గూర్చి మే జిక్ లాంతరు సాహాయ్యముతో నువన్యసింతురు శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగా రధ్యక్షుక వహింతురు. ఎల్లజను విచ్చే య బ్రార్థితులు.

క్షీ ర వ ర్ధ ని.

తల్లులకు చనుబానును వృద్ధిజేయును

బు 18 నెల రు 1-8-0

ఆయుర్వేదభూషణ నోరెరామకృష్ణ

ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ

కే॥శే॥సదాశివ అయ్యరుగారు

హిందూదేవాదాయములగోర్డువారి తీర్మానము

హిందూదేవాదాయములగోర్డు కార్యాలయము నెద 26 వ తేదిన జరిగిన అవసరసభలో యీ క్రిందితీర్మానము ఆమో దించబడెను.

“డి॥ బి॥ సర్. టి. సదాశివ అయ్యరుగారు స్వర్ణములగు టచే బోర్డునకును దేశమునకు తీరనికొరత వాటిల్లినది. మానవసం ఘమునకు యీ మహనీయుడొసర్చిన నిష్కళంక సేవ దేశము లెల్లరకు వాదర్యముగా నుండగలదు. దేవాదాయముల బోర్డును ప్రథమ అధ్యక్షునిగా నుండి దేవాదాయచట్టమును ప్రారంభింపక లో కడునిపుణతతో నడిపించుచు బోర్డునకు బలమును చేయుూ తగా నుండిరి.

సదాశివయ్యరు సతిగారికిని తమకుటుంబము వారికిని బోర్డువారి సవినయ సానుభూతిని విచారిమును తెలుపుచు న్నారు.

బోర్డుయొక్క ప్రథమఅధ్యక్షునిగా కే॥శే॥ సర్. టి. సదాశివఅయ్యరు గారు చిరస్మరణీయులగుటకు గాను బోర్డు కార్యాలయములో నొక స్మరణచిహ్నము స్థాపింపబడును.”

* * * * *

ఆర్యమతసభవారి తీర్మానము

ఆర్యమతసభవారు 27 వ తేదిన గావించిన అవసరసభ లో యీ క్రిందితీర్మానము లామోదించబడెను.

1. ఆర్యమత సభాధ్యక్షుడు పరలోక గతుడగుటచే తత్సభకు తీరనికొరత వాటిల్లినది. సభవారు పశుయన్న దుఃఖ ము అపరిమితము. శ్రీకృష్ణభగవానుడు తన ప్రియభక్తునికి సంతతకాంతి నొసగుగాక.

సదాశివయ్యరు సతిగారికిని కుటుంబమువారికిని యీ సభవారు తమ హృదయపూర్వకముగ సానుభూతిని తెలుపు చున్నారు.

2. పరలోక గతుడయిన వాని స్మరణచిహ్నముగా “సర్. టి. సదాశివయ్యరు బహమానము” అనుపేరుతో రూ. 25 కు తక్కువకానట్టియు రూ. 50 కి యెక్కువ కానట్టియు రెండు బహమతులు యీ దినవ వివరింపబడిన ప్రకారము సభవారిచే ప్రతిసంవత్సర మొసగబడుమందును.

(1) సభాబోధకునిచే జరుపబడు భకవద్ధితాపరిక్షలో నగ్రస్థానముపొందిన మద్రాసుకాలేజీ లేక స్కూలు విద్యార్థునకొకటి.

(2) సభాబోధకునిచే జరుపబడు తిరుక్కురలో పరిక్ష లో నగ్రస్థానము పొందు మద్రాసుకాలేజీ లేక స్కూలు ఆ డిద్రావిడ విద్యార్థుని కొకటి.

3. రూ. 200 కు యెక్కువ గాకుండునట్టి నూ నెరంగుల చిత్రము (సదాశివయ్యరుగారి చిత్రపటము) ను సభామందిరము లో నుంచబడును.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

మా తావుకు కొన్నిజిల్లాల కాంగ్రెసు కమిటీలనుండి మాత్రము ప్రతినిధుల లిస్టులు దరఖాస్తులు వచ్చియున్నవి. ఇం తవరకు పంపని కాంగ్రెసు కమిటీలవారు తమ లిస్టులను దరఖా స్తులను డిసెంబరు 5 తేదిలోగా మాకుచేరులాగు పంపవలెను. 5 తేదిని దరిమిలాను చేరిన దరఖాస్తులు ఏ కారణముచేతను అంగీకరింపబడవు గనుక పంపనివారు త్వరలో పంపవలెను.

7 తంబుచెట్టి వీధి } కా. నాగేశ్వరరావు
మదరాసు } ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
28-11-27 } కమిటీ కార్యదర్శి

కలకత్తా క్రికెట్ క్లబ్బుతో పండుమలాడుటకు వెల్లియుం డిన మద్రాసు యునైటెడక్లబ్బు సభ్యులగు బాలయ్య, సుబ్ర హ్మణ్యంగారలు ఆదివారం ఉదయము మద్రాసు వచ్చిరి. లెప్పి నెంటు అన్నాస్వామిగారు కలకత్తానుండి ఆదివారం ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి.

ప్రాద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నెం 295/1927.

వాది:—దాసమనేని అప్పయ్య పురఫ్ చెన్నయ్య

ప్రతివాది:—గాలపల్లె వెంకటప్పనాయుడు

వాది ప్రతివాదిపైన ప్రావిసరినోటు బాబుకు రు 408-0-0 లకు దాఖలుచేసియున్నాడు. యీవాగ్యజ్యము 6-12-27 తేదికి ప్రతివాది హాజరునిమిత్తం వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆదినం ప్రతివాది హాజరుకానియెడల కోర్టువారు వాదిపరం డిక్రీచేయు ఘనార్దు.

పార్డుటూరు } అ. శ్రీనివాసరావు,
25-11-27. } వాది వకీలు.

న్యాయస్థానవార్తలు

జుస్టిసు దేవదాసుగారి యెదుట

చిట్టిపతి నాయుడు ప్రమాదకరముగా హానికలగునట్లు చేగముగాను, అజాగ్రత్తగాను కారునడచినాడనే నెరము మోపబడి కుంభకోణం ఘటమేజుస్టిసుగారివద్ద విచారణచేయ బడుచున్న క్రిమినల్ కేసును జేరోక చోటికి మార్చవలసినదని వి. యల్. ఎతిరాజుగారు కోరిరి.

అట్లుకోరుటకు కారణమేమనగా ప్రస్తుతముకేసు, విచారించుచున్న సబుమేజుస్టిసుగారికి పిటిషనరును వానితండ్రిమీదను కోపముకలదు. వారు తిరువడపూరుమారునందు 2 క్లాసు మేజుస్టిసు గానున్నప్పుడు పిటిషనరుకును, వానితండ్రికిని చెందిన అస్తిని జప్తుచేసి 404 వి. సి. సి. ప్రకారము చర్యజరుపవలసినదని తెలియజేసిరి. సదరుల స్థితి తహసీలుదారికివప్పకెప్పి గవర్నమెంటువారిసాక్షుగ చేయవలసినదని మేజుస్టిసుగారు అజ్ఞాపించుటచేత వారిగునారు అన్యాయమైనకేసుగా కనుగొనిరి. సదరుల అస్తిప్రతి ముత్తుసామియారుగారికి న్యాయతహచెందియున్నవి. సామియారుగారు చనిపోయినతరువాత పిటిషనరు తండ్రి సదరుల అస్తిమీదవచ్చు ఫలసాయము ననుభవించుచున్నాడు. అకేసునందు ఈసబు మేజుస్టిసుగారు ముఖ్యమైన సాక్షిఅయి ఉన్నాడు.

న్యాయమూర్తిగారు పిటిషరు కేసును జేరోకచోటికి మార్చవలసినది కోరుటలో తగుకారణములు కలవని తిరువడపూరుమారు సబుమేజుస్టిసుగారి యెదుట విచారించవలసినదని తీర్పుజేసిరి.

అన్నదమ్ముల తగాదా.

(జుస్టిసు రామేశం, జాక్సనుగార్ల యెదుట)

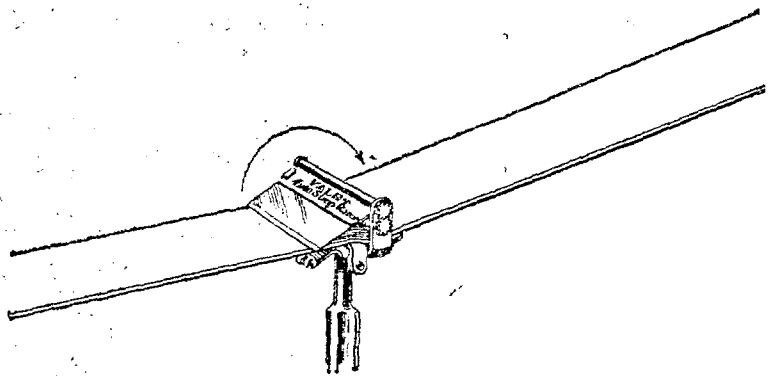
తమ్మునికి తన అస్తిలోనుండి భాగముపంచిపెట్టరాదని బాపట్ల సబుకోర్టువారితీర్పుమీద అన్నచేత అప్పిలుచేయబడెను. అన్న వాదన యేమనగా తమ్ముడు జేరోకకు టుంబమునకు దత్తత ఇవ్వబడెను. కన్నతండ్రి అస్తికన్న పెంపుడు అస్తితక్కువ అగుటచేత తమ్ముడు ఎవరు పిల్లనిచ్చి పెండ్లిచేయువాడనెను. కన్నతండ్రి జీవించియుండుటచేత పెంపుడు అస్తి తన అస్తిని కలిపి రెండు అస్తులలోను చెరిగగముగ ఇద్దరుకుమారులు అనుభవించవలసినదని మూజువాడీగ యేర్పాటుచేయబడెను. అందులపై తమ్మునికి వివాహము కాబడెను. అన్న చెప్పునది యేమనగా ఈమూజువాడీగ తండ్రిచేత చేయబడిన యేర్పాటు ఎప్పుడును అమలులో లేదనియు తమ్ముడు వివాహమునకే యేర్పాటు చేయబడినదనియు ఇట్టియేర్పాటుకలనని తమ్ముడు తెలిసి తాను కన్నతండ్రి అస్తిలో సగభాగము పంచిపెట్టవలెనని కోరి అస్తి మేనేజమెంటు వ్యవహారములలో తాను కలుగజేసికొనట అక్రమమగుటచేత ఇన్ జక్షను ఇప్పించవలసినదని క్రిందకోర్టువారి నిశ్చయముగా కోర్టువారు తమ్ముడు కన్నతండ్రి గృహములో చాలకాలము ఉన్నాడనియు మూజువాడీ యేర్పాటు అమలులో కలదని సాక్ష్యముండుటచేత సదరు ఇన్ జక్షను ఇచ్చుటకు నిరాకరించిరి.

అన్న సరల అప్పిలుచేయగా న్యాయమూర్తులును సదరు ఇన్ జక్షను ఇచ్చుటకు నిరాకరించి ఇంట్లండ్లకు చెందియు నివేశ ఫలములు తప్ప తక్కిన స్థిరచరాస్తులకు అన్నదమ్ముల తగాదా లేకుండజరుపుటకై రిశివరు యేర్పాటుచేయవలసినదనినుడిచిరి. కేసు కొట్టివేయబడెను.

శ్రీయుత పి. సత్యనారాయణ రావుగారు అన్నతరపునను శ్రీయుత బి. సోమయ్యగారు కన్నూరి శేషగిరిరావుగారును తమ్ముని తరపునను వాదించిరి.

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

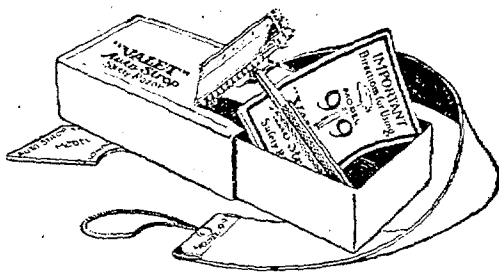
రాబోవు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకుగాను చిత్తూరు తిరుపతి సంఘముల కార్యదర్శు లిరువురును గలసి సభ జరుపవలయునని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముచే కోరబడియుండినప్పటికి కార్యదర్శులు వేరువేరుగా రెండు సభలను చిత్తూరులో నొకటియు తిరుపతిలో నొకటియు 27-వ తేదిన జరుపుచున్నట్లుగా తెలియుచున్నదనియు అట్లు జరుపునెడల జిల్లాలో కాంగ్రెసుకు అపఖ్యాతివచ్చుననియు 30-వ తేదీ సాయంకాలము తిరుపతిలో ఒకేసభను కార్యదర్శులిరువురునుూ డి జరిపింపవలయుననియు అట్లు జరిపించని పక్షమున రామేశ్వరముగా సభను జరిపించెదమనియు యిరువదిమంది కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుల సంతకములతో నొక రిక్విజిషను కార్యదర్శు లిరువురును పంపబడియున్నది.

పదునుపెట్టుటకు రెండు సెకండ్ల కాలమును, శుభ్రపరచుకొనుటకు పది సెకండ్ల కాలము పట్టును. మితవ్యయమునకే, పరిశుభ్రముగాను సౌఖ్యదాయకముగాను యురకర్మజేసుకొనవచ్చును.

"VALET" Auto Strip Safety Razor

వలసినే. దుకాణాదారు లందరివద్దను దొరుకును.

నెం 99 సెల్కో వేలేట్ రేజరు, బ్లేడు, స్ట్రాప్ మొదలగు ముఖ్యపరికరముల నన్నింటిని గలిగియుండును.

రు. 2-12-0

మదరాస వార్తలు

అఖిలభారత ఆర్యమహాసభ:—వైసభయొక్క ఆహ్వానసంఘసభ చైవాబజారు 120 నెం॥ గల ఆర్యసమాజము వద్ద 80 తేదీ బుధవారము రాత్రి 8-80 గంటలకు జరుగును.

అరుంధతీయ కేంద్రసభ:—మద్రాసు కార్పొరేషను ఎడ్యుకేషనలు ఆఫీసుకు నియమింపబడిన జి. వందనం గారిని అభినందించుటకు వై సభవారు తీర్మానించిరి.

బ్రిటిషు కార్మికపక్షకార్యదర్శి కాంగ్రెసుకు రాజాలరు:—కామన్వెల్థలోని కార్మికపక్షకార్యదర్శి యను లిండ్లే గారు పార్లమెంటుసభ రాబోవు క్రిమనును వరకు జరుగుచుండును గనుక మద్రాసు కాంగ్రెసుకు రాజాలరు.

మోటారుబస్సుల రేటు తగ్గించుట:—నేటి దినము మోటారుబస్సు రేటులను ట్రాంజ్ ఫెర్రింగ్ బాటు తగ్గించిరి. ఈ సౌకర్యము మిగుల లాభకరముగనున్నదని ప్రయాణికులు భావించుచున్నారు.

నిలున త్యాగహాసభ:—కేపు సాయం కాలము (29-11-27) 5-30 గంటలకు (బాడ్వేల్లో లోనుస్క్రేగువద్ద) సభజరుగును. సాంబమూర్తి అన్నపూర్ణయ్య వగైరాప్రముఖులు ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు.

మదరాసు క్రైస్తవకళాశాల ఆంధ్రకామాభిరంజన సంఘమువారు:—వై కాశీజీహుల్ 3-12-27 శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు పరవిక్రయము అను నాటకమును ప్రదర్శింతురు. ఆంధ్రులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారి ప్రయాణము

శీరు, 1-12-27-వ తేదీ పగలు 2 గంటల బండిలో బాడ్వేల్ గూడెంనుండి ప్రయాణమై 4 గంటలకు ఏలూరు చేరబోవుచున్నాడు. నవంబరుండి 4 వ తేదిన వెనపాడు గ్రామమును పిలుచుకొని పోవుచున్నాడు. పిమ్మట, వైయోగీశ్వరులవారి శిష్యులగు కొలూరు నెంకటసుబ్బయ్య, తమ గ్రామమును కొక్కిరిపాడుకు పిలుచుకొని పోవుచున్నాడు.

జోన్నలగడ్డ వెంకటశాస్త్రి, తణుకు.

అఖిలభారత జీవకారుణ్య మహాసభ:—రాజ్ కృష్ణ కాంగ్రెసు పంపిణీయైన వైసభ మద్రాసులో జరుగును. ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు జీవకారుణ్యసంఘ లిన్ డిక్సిరి ఆహ్వానముల నంపుచున్నాడు. ప్రతినిధి గుము కి అడ్రాసు మార్గ మేర్పర్యంపబడినది. ఆవైసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు మున్ము నామములను 30 తేదీలోగా నూచింపవలయును.

నూతనధర్మ ప్రశ్నోత్తర వర్ణి:—క. మార్గంజేయశ్యా గారు ప్రయోగించిన, నూతన ధర్మప్రశ్నోత్తరాలిని కల్ప తిజ్జ 9లో నంనుకొంటివి. దీనివల వార్తజాలు. వలయువారు, 8: పూ: మల్లి హైలోడ్డు, బృందావనం, కీలుపాకు, మద్రాసు వందలి స్వగర్భకాశిని సంపాదకునిచేర వ్రాసిన బహుము గలరు.

రాకపోకలు:—డా॥ అ ని వి నెంటుగారు నేటియు దయము మద్రాసువచ్చిరి.

జి. కృష్ణమూర్తి, డి. కె. టిలంగు, పట్నంబ్ వసతి గార్లు బెజవాడలో పర్యటనము గావించి నేటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

తేబయింపిషయం ఎస్. హెచ్. స్టేరుగారు నిన్ను టిడినము మద్రాసువచ్చిరి.

గౌ॥ ఎస్. మాక్స్వేల్ గారును, సతియు, నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ఇ. టి. హెచ్. స్టీవెనసంగారు నేటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

వై త్వ చిత్తుకూషయరు పర్ కెమెంటు లింక్వేగారు గత శనివారము రాత్రి మద్రాసువిడిచి డిల్లీ వెళ్లిరి.

ప్రొఫెసరు రామగుగారు శనివారము రాత్రి మద్రాసు విడిచి కలకత్తా వెళ్లిరి.

ఎ. లాంబాద్ గారు శనివారము రాత్రి మద్రాసు విడిచి మూమారు వెళ్లిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి వాల్తేరు వెళ్లిరి.

మేజరుజనరలు టానెర్ గారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి వాల్తేరు వెళ్లిరి.

రా॥ బి॥ సి. వి. రంగారెడ్డి, పి. సి. ఎతిరాజులనాయుడు, కామేశ్వరరావు గార్లు మద్రాసు వచ్చిరి.

కె. వాశేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

కర్నూలు రౌలెండుసన్ గారు నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపసంఘసభ్యులు లక్ష్మి కల్పి లుమరి ఆంజనేయులుగారు నేటి ఉదయము చిన్నపురి కిరు చెంచిరి. ట్రిప్పి కేవల ఆక్వరసాపాటు వీధి 15 వ నెంబరు గృహ మయ ప్రస్తుతము నివసించుచున్నాడు.

న్నిటిని విడిచి, న్యాయనిర్వహణమును నిష్కర్షగ కీయుటకు వారలవాటు పడిరట. సామాన్యన్యాయస్థానములలో నయినను, బాల్దవినుగారు నూచించిన లక్షణములంతగ గనుపించుట లేదు. ఇక హిందూదేశమునకు స్వతంత్రముగా నిచ్చు విషయమున వారు నిష్పక్షపాతముగ ప్రవర్తించెదరని తలచుట కెట్టి యాధారము గనుపించదు.

ప్రపంచములో నేడయిన కష్టమగు పనిజేయఁగలసి వచ్చినయెడల భగవంతుడు ఇంగ్లీషువారి నందుకు నియమించునని మిట్టనుగారు జెప్పిన వాక్యములను బాల్దవినుగారు దూహించి రాయల్ కమిషను విషయముకన్నను ఎక్కువకష్టమగుపనిఇంగ్లీషువారికిదివరకు ప్రాప్తించలేదనియు దీనినంతను వారు నైర్వవిశ్వాసములతోనిర్వర్తించెదరనియుగొప్పజెప్పినది. ఇట్టిబడాయిలు బ్రిటీషురాజనీతిజ్ఞులకు సర్వమన్యమయినవి. తమకుదాము పొగడుకొనుట కిది పరిపాలనయైనది. అందుచే ఇతరులు జెప్పిన సంగతులు వీరికి వినపడవు. హైందవాభిప్రాయమును పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు లేబరు కుమువారికి ఖండితముగ చెలిపిరి. ఇతరహైందవాయకులను చెలియజేసిరి. కాని వారు లక్ష్యపెట్టదు. దీనివలన గలుగు ఫలితములకు భారతీయులు గ్రహించుటగారు. భారతీయాందోళన బలముమీనే భావిపరిణామ మార్గరహితమునని నెహ్రూగారు బోధించుచున్నారు. భారతీయులికమిదృశ్యమిను ఎటుల ప్రవర్తించునోయని విచారించబనిలేదు. సుభాష్చంద్రబోసులనిర్వహించవలయునోమాత్రమే విచారించుటయవసరము. పండితమదనమోహనాశాస్త్రిగారు అతివాదులుగారు. అట్టివారికినయియు ప్రస్తుతస్థితి ఆగ్రహముబుట్టించినది. స్వరాజ్యమునమును హిందూదేశము తయారుజేసి పార్లమెంటునభకు పంపవలయుననియు దానిని పారంగీకరిచి, తీవ్రమగు అసహాయము నవలంబింపయిననియు బ్రిటీషువస్తువులను పూర్తిగ బహిష్కరించి పన్నులనుచెల్లించుట మానుకొనవలయుననియుమాళవాగారుహిందూస్థాన్ముపత్రికకు వ్రాసిరి. ఇదివరకెన్నడునుగోచరింపని స్వాధీన భారతవర్షము ముందుకు బోవుచున్నది. తమకు గనుపించు చున్న దనియు, జాతిమతభేదమును పాటింపక దేశసేవజేయుటకు తాము నడుము యున్నామనియు, తమ సేవను భారతీయు లంగీకరింపవలయుననియు, ఇట్టి సమయమున ఎవరును చుట్టము జూపగూడదనియు మూలవాగారు హెచ్చరిక, యెంత యమూల్యమయినదో పనక్కరలేదు.

మాళవాగారినత ఇతరనాయకులును యాయమున నడుముగట్టి దేశమును జాతీయపద్ధతుల పడుపుటకు పూనుకొనుచో, బ్రిటీషువారు హిందూదేశమును నిరాదరించి నందుకు వగవబనిలేదు. మృదీయులు గూడ యిట్టిభావమునే జూపెదమృదవచ్చునని. డిల్లీమహమ్మదీయులేమి, కేంద్రగత సంఘమువారేమి, బహిష్కారావశ్యకత గూఢించిరి. కాన్పూరులో జరుగుచున్న కార్మికవేళాధ్యక్షులేమి, తత్సమూహేశము వారేమి నును బహిష్కరింప వలెననిరి. దీనినిబట్టి దవ కార్మికాభిప్రాయమును గూడ బ్రిటీషువులు నిరాకరించినటులు అర్థమగుటలేదా?

అన్ని పక్షములవారును తమధర్మమును గుర్తించుచుండ, జప్తిను పక్షమువారును స్వతంత్రపక్షమువారును మాత్రము ఇంకను వేచిచూచుచున్నార. కాని, హైందవోద్యమము వీరి కొర కాగజాలదు. కమిషనునందు భారతీయులను జేర్చనందుచే మితవాదులు కినుక పహించినను, ఇకముందు బహిష్కారోద్యమమును ఎక్కుడు ఉన్న తాదర్శము ల పయినాధారపరుపవలయును. అన్ని పక్షముల వారును స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు కారణము, స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ దప్ప వేరుగాదని గుర్తించవలయును. ఇట్టి విధానమును సంపాదించువరకు, భారతీయులలో నేపక్షమువారును తృప్తిజెందజనదు. బ్రిటీషువారి ఆగ్రహానుగ్రహములపై నాధారపడక, స్వతంత్రపక్షమనే ఆధారపడుట హిందూదేశమునకు ముఖ్యావశ్యకము. అందుచే బహిష్కారము గోరువారందరును జేరి, ముందెట్టి మార్గము ననుసరింపవలయునో యోచించి నిర్ణయించి, దాని నవలంబించుట మేలు.

కషర్థలా సంస్థానము

కషర్థలా సంస్థానాధీశునికి సార్వభౌముడు గొప్ప బిరుదమును ప్రసాదించెను. వీరికివల నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రతినిధిగ వెడలియుండిరి. కషర్థలా మహారాజుగారు రాజప్రతినిధిగారి ఎదుట గావించిన ప్రసంగము గాంచిన, సంస్థాన మభివృద్ధి జూపుచున్నటుల గనుపించును. వివిధసంఘముల యెడల తాము నిష్పాక్షికముగ ప్రవర్తించుచున్నటులను, ప్రజాప్రతినిధులకు ఎక్కుడు హక్కుల నొసగినటులను, అసెంబ్లీలో ప్రజానియక్త సభ్యుల కధిక సంఖ్యల నొసగినటులను, కార్యనిర్వాహక న్యాయశాఖలను విభజించినటులను, సహకారోద్యమ మభివృద్ధిజెందినటులను, బాల్యవివాహములు నిషేధింపబడినటులను, మహారాజుగారు తేటపరచిరి. ఇంతియగాక స్వదేశ సంస్థానములు ఆధునికాభిప్రాయముల ననుసరించి పరిపాలన పద్ధతులను మార్పులయవసరమని, మహారాజుగారు గుర్తించిరి. ఈ తలంపును వీరు ఆచరణలోనికి తెచ్చుచో, వీరికిచ్చిన బిరుదము సార్థకమగును. సంస్థానముల నెలువలివారు వీరినెటుల పొగడినను ప్రయోజనముండదు. సంస్థాన ప్రజలు సంతృప్తిజెందినపుడే, వీరి పరిపాలనము వన్నె కెక్కును.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వ్యవహారములవలె గుంటూరుజిల్లాబోర్డు వ్యవహారములును గ్రుతిమించి రాగమున బడుచున్నవి. గుంటూరుజిల్లాబోర్డు కధ్యక్షునెన్నుకొను అధికారమును ప్రభుత్వమునా రిటీవల ప్రసాదించిరి. దీనితోబాటు పూర్వాభ్యుత్తుని మరల సభ్యునిగ నియమించిరి. నామినేటుకు అధ్యక్షుని మరలసభ్యునిగ నియమించుటకు కారణము గనుపించదు. డిసెంబరు 5 తేదీని అధ్యక్షునియెన్నిక జరుగవలసియుండగ మొన్నటిదినమే కొందరు సభ్యులు గూఢి ది. బి. పి. సి. ఎతిరాజులు నాయకుగారిని అధ్యక్షునిగ ఎన్నికొనునటులవార్తప్రకటించబడెను. ఇట్టిచర్యలవలన కక్షలు మరింత ప్రబలమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. ఇట్టిఎన్నికను రద్దుజేసి ప్రభుత్వమువారు ముందు జరుగనున్న ఎన్నికల ఫలి

తమును ఆమోదించుట ముఖ్యము. అధ్యక్షుని ఎన్నిక ముగిసిన పిమ్మట నయినను జిల్లాబోర్డు పరిపాలననునందు కక్షలు బెరుగకుండునటుల జూచుట సభ్యుల ధర్మము.

చీనాస్వాతంత్ర్యము

చీనాస్వాతంత్ర్యము కలహముల మూలమున, అసలు సమస్య సుమకబట్టినది. విదేశీయుల ప్రాబల్యము హెచ్చి, చీనాప్రజల స్వేచ్ఛ యడుగంటుటచే, జాతీయవాదులు మరల చీనా స్వాతంత్ర్యమును పునరుద్ధరించుటకు సమకట్టిరి. చీనాయందు చీనాప్రజల యధికారము చెల్లవలయునని పట్టుదల సూపిరి. ఇది విదేశీయుల కాగ్రహకారణమయ్యెను. ఇంతలోనే చీనాయందు అంతఃకలహములు చెలరేగి నిజస్థితిని మరుగుపడజేసెను. ఇప్పుడు మరల జాతీయవాద ముత్రి, చీనాస్వాతంత్ర్యమును ప్రతిపాదించుచు, వెనుకటి ప్రభుత్వముతో జరిగిన అక్రమపు ఒడంబడికలు తమను బాధింపనని ప్రకటించెను. ఇకనయినను విదేశజాతులవారు, చీనామోక్షమును చీనాకు పదిలిపెట్టి, అనవసర జోక్యము విడనాడుట మేలు. లేనియెడల చీనాజాతీయోద్యమ మింకను పెచ్చు పెరుగునుగాని తగ్గనెరదు.

వేలూరు తాలుకాబోర్డు : స్వరాజ్యపక్ష విజయము

వేలూరు తాలుకాబోర్డు ఎన్నికలలో, సంప్రదించు స్థానములలో ఎన్నియిది స్థానములు స్వరాజ్యపక్షమువారివశమగుట గమనింపదగిన విషయము. స్వరాజ్యపక్షముపై ప్రజలలో నింకను యభిమానము తగ్గలేదని విదితమగుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమున కషజయము గలుగుచున్నచోటుల, వీరిలో ప్రబలిన అంతఃకలహములే కారణమగుచున్నవి. అంతియగాని, ఉద్యమము కారణముగాదని చెలుపవచ్చును. తమ యుద్యమపు ప్రాభవమును గుర్తించి, దానికి కళంకము గలుగకుండ ప్రవర్తించుచో స్వరాజ్యపక్ష మింకముందును ప్రజల ప్రేమను చూరగొనగలదు.

ముస్లిములీగు అధ్యక్షుత

సర్ మహమ్మదు హఫీగారి ప్రకటన

లాహోరు, నవంబరు 26 :— సర్ మియాను మహమ్మదు హఫీగారు, ముస్లిములీగు సభాధ్యక్షుత పదవికొనగోరుచు మదరాసునుండివచ్చిన తొలిసారి ప్రకటనముగ నొకప్రకటన గావించిరి. మహమ్మదీయుల హక్కులకాపాడుటై ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల యున్నను విషయములందు తన యభిప్రాయములను గొరవించియే తీసుకొన్ని సభ్యులు లేస్తే అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినయొ ప్రస్తుతసమయమున అధ్యక్షోపన్యాసము మహమ్మదీయులలో నధిక సంఖ్యాకల యభిప్రాయమును జెల్లదీయవలసిగా నుండును. కాన దానికెక్కువవిలువగలదనియో, అందుచే తనపై సభ్యులు యెక్కువభాగ్యతను మోపియుండిరనియో చెప్పిరి. ఆగాఖుగారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను బాగుగ నెరుంగకపోయినను యిముఖ్యవిషయమున యిమధ్య కేమియు ప్రకటించకపోయినవ వారు 1906 సం॥ మింటోగారిపద్ధతి భారత మహమ్మదీయ రాయబారవర్గమునకు అధ్యక్షుత పహించియుండిరి. కావున వారికిరకు తాను అధ్యక్షుతపదవి పొలుకొనుట కెట్టిమధ్యంతరములేదనియు ఆగాఖుగారుభాగ్యుల నన్నియు నిర్వహింప నిష్ఠమగునందవలెననియు సర్ మహమ్మదు హఫీగారు చెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

రాయలు కమిషను

కామన్వెంట్ చర్చ

వింటర్ ప్రభువు

లండన్, నవం 25:—ప్రభువులసభలో బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు జెప్పిన సంగతులను ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రకటించెదరని నమ్ముచున్నాడనని వింటర్ ప్రభువు నడిచెను. దానివలన భారతీయభూమి పోవునని, రాజప్రతినిధి భూమి మున్నుటను జెప్పవలసినదనినంతయు జెప్పియుండిరి. ఆయనను బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు ప్రకటనమును ఇంకొకమారు దెలియజేసెదరని తెలియచెనను.

ప్రధాన సిద్ధాంతములు

ప్రభుత్వమువారు, వారివిమర్శకులను ఒకదారికి రావలసినదని గోరుచో రెండువిషయములను గమనించవలసియున్నది. మొదటిసిద్ధాంతము. పార్లమెంటుమీద బాధ్యతలేయునన్నది. అంత్యతీర్మానము అంతయు వారిదైయున్నది. ఆ బాధ్యతను ఎవరికి అప్పగించుటకు వీలులేదు. ఇంకొకరు పార్లమెంటుకు వీలులేదు.

రెండవది: కమిషను నియమము: విచారణసంబంధమున పదతి వివరములు నవంబరు 8 తేది బాల్మిక్లీయగు జేసిన ప్రకటనను బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు ప్రకటనముగలిసి ప్రధానవిషయముగనన్నది. పోలేవలసినది లేకున్న నిబంధనలన్నియున్నది. అంతయుగాని వేరువేరుగ చేయవలసియున్నది.

సాధ్యముగాని కోరిక

1919 ఆప్టు అన్నిపక్షముల సమ్మతితో చేయబడినది. ఆపుడు దీనిని ఉపాధ్యక్షులను నిరసించిన భారతీయులు గలరు. భారతీయసభ్యుల నిర్ణయించుటకు పార్లమెంటు కధికారము లేననిరి. కాంక్షి, స్వపరిపాలనమునకు బాధ్యతయు, నైతిక భౌతికాభివృద్ధికి పార్లమెంటు బాధ్యతను ఒక్కమారు మానుకొనవలసిన ఇచ్చిటికిని వీరనుచున్నాడు. అజ్ఞాతము చెల్లినదిగాదు. తప్ప ఒక్క 1919 ఆప్టు అంగీకరించినవారు అట్లు గోరరాదు.

పార్లమెంటు ఈ సమావేశమున తనబాధ్యతను విడిచిపెట్టదు. అది తప్పగానిది, సరియైనదిగానిది.

మొదట ఇండియాను ప్రతినిధిలును బోయి తెలిసికొన్నవిషయములలో తెలిసినవిషయమున చాలతప్పు చరిత్ర గలదు. ఇండియాలో స్వల్పసంఖ్యాకల సత్వర్తక్షణమునకు ప్రతినిధులు పూనుకొన్నది. ఇండియాను ఈజిప్టు విప్లవంతో పోల్చుటతప్పు. ఈజిప్టు దక్షిణ విప్లవం భిన్నమతములు లేకుండి ఒకటిగానున్నవి. ఇండియా ఒక ఉపఖండము. అంతన్నియో మితిమీరుచున్నాడు.

రాయలుకమిషను నియమమునూర్చి 1919 ఆప్టు ఏమియు జెప్పలేదు. ఇప్పుడు మన ముపాదించిన తీర్మానము ప్రకారము రాయలు కమిషను ఏర్పాటు చేయవలసినదే 1919 ఆప్టులో యుద్ధేశించిన ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము గూడ చల్యచుభుద్ధ ప్రభుత్వముడి ప్రభువులసభలో ఒప్పుకొనినది.

శాసనసభ్యులనుండి ఏర్పరచిన సంఘము

అందరికిని ప్రాతినిధ్యమును పోషించియుండును. భారతీయులంత ధీమంతులైనను ఉన్నతపదవులందున్నను అన్ని రాజకీయ విశిష్టతలను అర్హతలను దెలుపలేక ప్రతినిధులగు ఇండియా కంతకును యుండవలెను. అందుచే కొందరి భారతీయులను నియమించి ప్రయోజనముండదు. వీరిని నియమించిన తమ ఆజ్ఞానులనే దెలుపలేకగాని అందరి తరపున జెప్పలేదు. అందుచే భారతీయసభ్యులనుండి కొందరిని నియమించిన వారు అన్నిటిని నోక్కి సవిస్తారముగ రాయలు కమిషనుకు లభించునటుల జెప్పగలరు వీరు అన్నిపక్షముల తరపున ప్రాతినిధ్యమును పోషించి మాట్లాడగలరు. ఈ పార్లమెంటులోగాని ఇండియాలోగాని ఒకరినో ఇద్దరినో భారతీయులను నియమించిన ఎవరికి తృప్తియుండదు.

మిత్రము కమిషను

ఉన్న వాగానే యుండెడిదిగాని దానిని సరిగానే నిరూపించి 7 గురిని ప్రత్యేకముగానున్న వారిని నియమించవలసియున్నది. శాసనసభ్యులనుండి 7 గురిని నియమించిన ఇందరి తరపున పనిచేయుటకు వీలుండదు. ఇందులో ఆరుగురిని

నియమించిన మిగిలిన ఆరుగురులవారి తరపున పనిచేయువారెవరును నుండరు. ఒక్కప్రతినిధియుగూడ వారి నిర్ణయమును బొందలేదు. భారతీయులను యూరపియనులను అధికారులను అధికారులను ఇప్పుడు ఇండియాలో ఉన్నవారిని గాని ఒకపుడున్న వారినిగాని తేల్చి మిత్రములనుగ నియమించుట ఎన్నటికిని పడవని. అయ్యది అసాధ్యము. ఈ దేశములో నున్న భారతీయభూమిలను తేల్చుటలేనని కొందరు నున్నారు. అది చాల వింతవిషయము. అందులో పూర్వము రాజప్రతినిధులకు గవర్నరుగ నున్నవారెట్లు చేరెనో, ఇండియాలో తమ జీవితమునంతయు గడిపిన భారతీయులను యూరపియనులను ఎట్లుతీసివేయుట బహుశా తెలియకున్నది. ఇట్లులే సరి ప్రాతినిధ్యముగా రికమిషనులో నుండవలసినదనికొని రనుచున్నాడు.

పార్లమెంటులో నున్నవారెవరును అన్నిపక్షములకే లేని రాయలుకమిషను తనధర్మమును నిర్వహించలేదనుట హాస్యాస్పదము.

ప్రజాహితేవేదనములో భారతీయుల ఆశయములపట్ల ఎంతమాత్రము సానుభూతికీ లోటులేకుండగ ఉన్నదానిని ఉన్నట్లు దెలుపవలెను. ఇండియాలో ఎన్నికవిధానములో లేని వారి అభిప్రాయములను పార్లమెంటు ఈ రాయలుకమిషను ద్వారా ప్రత్యక్షముగ తెలిసికొనవలసినదే మేజరు ఆట్లీని పెనువాషాగు నుండిసమస్యలో అందరికంటె తక్కువసానుభూతిని జూపెదరా? బ్రాహ్మణులు మతతర హిందువులకంటె ఆ స్పృహపట్ల తక్కువసానుభూతితో నుండగలరా? రాయలు కమిషను బహిష్కరణమును జేయవలసిన కొండవీరిగవడునటుల ప్రచారమునల్యున్న వార్తాపత్రికలు ఈ విషయములలో అభిమానులగు బహుళసంఖ్యాకలగు భారతీయుల యభిప్రాయమును దెలుపువారు కారని ప్రకటించుట మనము జనుమండిలేదా?

సెలక్టుకమిటీ, రాష్ట్రీయసంఘములు

విషయమై అపాహమును బహుశా దేశవి. ఆ సంగతిని కమిషనువారే పరిష్కరించుటకు ఎవరి పట్లలేదు. మునుగనే వారిచేతుల కట్టివేయలేదు. కామన్వెంట్ వారు సార్వభౌమ కంపు కమిషనులపై నంగీకరించుచు దెలుపవలెనని కోరుట చాల విచిత్రమైనపద్ధతి ఎట్లు చేయవలెనని సర్ బాల్మిక్లీయగు గారికి విధించరాదు. వారిచేతుల కట్టివేయరాదు.

సెంట్రలుకమిటీ - రాష్ట్రీయకమిటీలు

సాక్షులంత నుందురు. తమ తో నలుల మరెంత ఎక్కువ స్వపరిపాలనము నీయవలెనని ఒకవిధానమును తయారుజేయగలరు.

సామ్రాజ్యములో ఎందును సంపూర్ణముగ జూపియియు ప్రతిపత్తియేగాని కొంతవరకు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును బొందినవారి కెవరిని ముందుగ బ్రతికి పార్లమెంటుతో తమ పలుకుబడిని ప్రత్యక్షముగ పనిచేయు అవకాశమును బోధించలేదు. కనడా ఆస్ట్రేలియాలోగాని కోడిసియాలోగాని ఇట్లు జరుగలేదు.

ముందుగ భారతీయులనుదగవలసినది

అను విషయమై ఎందరో జెప్పుచున్నారు. ఈ మోస్తరు విధానము నంగీకరించునో లేనో కనుగొనవలసి యుండెడిదనిరి. దీని కంతకును సార్వభౌమని బాధ్యతయేకాని ఇరకలాకాదనుట అటుండ రాయలు కమిషనుద్వారా మేము భారతీయుల యభిప్రాయములకు కనుగొనుచున్నాము.

సామ్రాజ్యములో సామ్రాజ్యమున ఇండియాన రాజ్యాంగ విధానమును సవరణజేసి ఎక్కువ అధికారము నిచ్చు మహాభారమును పోషించిన రాయలు కమిషనుతో భారతీయులు స్వేచ్ఛ తోడ్పడకుండ నుండునని నమ్మవలెను.

మగ్గనాల్లు గారు

రాయలు కమిషను విషయమై వీర్యవంతు అనున నామము చాలరకై న మాన్యుటకు ప్రయత్నించవలసినది. అట్లజేసి కొందరి స్నేహితులైన నచ్చునటుల జేయగలరని కోరికలకు వాగుండుననిరి.

ఈ కమిషనును నియమించినను స్వల్ప సంఖ్యాకల రక్షణమును గాపాడుట ప్రధానముగ నుండునని వలెను.

మిత్రము కమిషను ఏర్పరచుట చాల స్పష్టము. సభ్యులను యెన్నుకొనుట చిక్క.

ఏకగ్రీవమును నివేదికకుదురుట కష్టము

విచారణ పూర్తి అయినది ఏకగ్రీవమును నివేదిక అని సరము. మనకు తోడ్పడుచుదిగా నాయుండెను. వారి అట్టి దుర్మతియు. మెజిస్ట్రేట్ వేదికయు, మెజిస్ట్రేట్ వేదికయుగా చేరును. పువ్వులతోను, ముగితర గుర్తులతోను ఎన్నియో నివేదికములు బయలుపెరును. ఇచ్చేవియు బయలుపెరును ముగితరము కమిటీకి తోడ్పడవు ఆ నివేదికము లన్నియు బాధ్యులను ముగితరము. వారిని విధారించునటుల అనివేదికము అట్టివి లభింపవలసియుండును. అట్టివిషయ ప్రయోజనములేదు.

విశిష్ట ప్రభుత్వము అధికారమును విస్తరించుట ఇట్టి విధానము లేదనినైన ఆలోచించుటకు ప్రయత్నించుట.

ఇట్టివిధానమునమాత్రము తయారుచేయలేకపోతిమి. అందరితో ఆలోచించితిమి. పార్లమెంటునే విచారణసంఘముగ జేసిన బాగుండుననికొంటిమి. అంతకంటె ఎక్కువ జేయలేకపోతిమి. పార్లమెంటు నిర్ణయాధికారియన్నచో ఇండియాపార్లమెంటు మాప్రతినిధి యని చెప్పవలసియుండుననిరి. భారతీయుల ప్రతినిధిగా నుండవలసినను. మా పార్లమెంటు ప్రతిపత్తినే అధికారమునే మీకు ఇచ్చుచున్నాము. మాకున్న అధికారమే మీకున్నదని గుర్తించుచున్నాము. అందుచే భారతీయరాజ్యాంగవిధాన మెట్లుండవలెనని రాయలుకమిషను నియమించెదను. అట్టి కమిషను నియమించి రెండుకుటలినీ పనిచేసిన బాగుండును. అంతియగాని భారతీయులయొక్క సాయమును తృప్తికరించిన ఏమియు చేయవలెను. ఇట్లు తృప్తికరించక రెండు కమిషనుల కలిసి ఏ విధానమును తయారుజేయవలెనో దెలుపవలెను.

ఆత్మగౌరవమున కెంతమాత్రము భంగమునచ్చినను సహించిన భారతీయులపట్ల బాధ్యివ్యవగాగ కొంచెము సమరసముగ ప్రవర్తించియుండిన బాగుండెడిది. మున్న జెప్పినమాటలను బాగ్రతగ నుడిగిచో సమరసముగ నుండిపోయెడిది.

భారతీయుల తక్కువ వారనిగాని రాయలుకమిషనును ఇండియాను కమిషనును వ్యత్యాసములేదని అట్లు లేకుండజేయుటయే పార్లమెంటు సంకల్పమని పార్లమెంటులో వింటర్ ప్రభు వలెను. ఈ చర్యయంతయు ఇంతకుముందే జరిగిన భారతీయులకు కొపమే నచ్చెడిగాను. ఇంతకుముందే ఇండియానుకొంత కొంచెముదూరభావముతో మాట్లాడి యుండిన భారతీయులలో అపాహములే యుండివిగావు.

బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు చిత్తశుద్ధి

ఈ కమిషనువిషయమై మాతో మాట్లాడినటుల బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు తెలిపెను. నిజముగా బర్మింగ్హామ్ ప్రభువు ఉదారభావముతోనే ప్రవర్తించవలసినను. భారతీయప్రతినిధులను నిష్కలమముగ విచారముతో స్నేహముతో ఆదరించవలెననికొనిరి. రాయలుకమిషనువారు ఇండియానుకమిటీ తమ తోడిదేశము ప్రవర్తించిన చిక్కులుండవు.

సాక్షులను రాయలుకమిషను విచారించునపుడు ఇండియాను కమిషను తమతో కూర్చుండి జెప్పుకొనవలెను. భారతీయులసందేహము తీరబోవును. చాలవరకు ఇండియానుకమిటీ గూడ నివేకము సంభు కధికార మాయులెనని కొందరనిరి.

ఇండియానుకమిటీ నివేకమును బంధనలెనటులకును, అక్కర లేదనుటకును తమకధికారము లేదనిరి. అది మనకమిషనుగాదు. మనకు లోనె నదిగాదు. అందుచే వారియభిప్రాయమును భారతీయులతరపున తెలియజేసిన దెలుపవచ్చును. లేకున్న మిన్నకుండవచ్చును. ఎవరిచేతై లే అయ్యది నియమించబడెనో వారిచేతనే ఆనివేదికమును పరిశీలించవలెను. మనవివేదికమును స్వాతంత్ర్యముతో పరిష్కరించునటులే ఆకమిటీని నియమించివారు స్వాతంత్ర్యముతో పరిశీలించవచ్చును. ఈ సంగతి భారతీయులకు దెలిసిన అసలు ఆపనమ్మకమే తొలగిపోయెడిది. భారతీయుల యభిప్రాయమును కనుగొని విధానమును తయారుచేయుటకు మాకు లాభకరముగ నుండుటకు రాయలు కమిషను నియమించితిమనియు అందుచే సహకారముతోను, స్నేహముతో నుండునని భారతీయులకు దెలిసిన ఆపనమ్మకము తొలగిపోవును. మనబాధ్యతనుగూర్చి మనము నిశ్చయించుకొనవలెను. ఆ వాగ ర కు లు పా లి తు ల పట్ల సంరక్షణ కర్తృత్వమును గూర్చి ఆలోచించుకొనవలెను. ఈ విషయములో మనము వివేకమునుగూర్చి నిరసను ప్రవర్తనము నలంబించుచో ఉదారభావులమైతే

“భారతీయులారా బోయి మీయిష్టమును వచ్చినటుల జేసికొనుడు” అనవలసినది. ఇదిమంచిదిగాదు. నివేకముతో గూడుకొన్నదిగాదు. మనము ఇండియాపట్ల చేయవలసిన గర్భమును నిర్వహించివారము కావాలను. అభివృద్ధి జేయుచున్నవారిని సరిగా ప్రోత్సహించువారము గామనిరి.

ఇంగ్లండు జేయవలసినదని పూర్తి అయిపోవనన్నది. భారతీయులు ఇంగ్లండునుస్తానే ఆత్మగౌరవమువారుగా ఆ కమిషను కొనవలసి నచ్చుచున్నది. ఆపనమును విచ్చునపుడు ఆగ్రహముగూడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో ఈ పార్లమెంటు నున్నా వచ్చినతో పూర్తిగ గుర్తించి బాగవలెను. అందుచే ఈ ముందు ఇండియాను బహుశా బంధనలు మంచిదిగాదు.

భారతీయులతో మనము ఇట్లు జెప్పవలెను:—మీకు ఒక పార్లమెంటుఉన్నది. కొంతవరకు స్వపరిపాలనమును గల్గియున్నాడు. ఇంకొక అంతర్యపు నియమలసినసమయము వచ్చినదని మాకుతోచినది. అందుచే మనముభయములము ఆలోచించి పనిచేయవలెను. అందుచే ప్రభుత్వమువారు కమిషనును భారతీయులకు తెల్లగొట్టక తనన్నట్లు భారతీయుల కొపమును మనము తయారుచేయుననికొనినదిగాదు. అదియే నా ప్రార్థన. ఈసభ

ఇంగ్లండు జేయవలసినదని పూర్తి అయిపోవనన్నది. భారతీయులు ఇంగ్లండునుస్తానే ఆత్మగౌరవమువారుగా ఆ కమిషను కొనవలసి నచ్చుచున్నది. ఆపనమును విచ్చునపుడు ఆగ్రహముగూడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో ఈ పార్లమెంటు నున్నా వచ్చినతో పూర్తిగ గుర్తించి బాగవలెను. అందుచే ఈ ముందు ఇండియాను బహుశా బంధనలు మంచిదిగాదు.

భారతీయులతో మనము ఇట్లు జెప్పవలెను:—మీకు ఒక పార్లమెంటుఉన్నది. కొంతవరకు స్వపరిపాలనమును గల్గియున్నాడు. ఇంకొక అంతర్యపు నియమలసినసమయము వచ్చినదని మాకుతోచినది. అందుచే మనముభయములము ఆలోచించి పనిచేయవలెను. అందుచే ప్రభుత్వమువారు కమిషనును భారతీయులకు తెల్లగొట్టక తనన్నట్లు భారతీయుల కొపమును మనము తయారుచేయుననికొనినదిగాదు. అదియే నా ప్రార్థన. ఈసభ

అంతయు జయప్రదముగ రాయలకమిషను పని నెరవేరుగాక మని ఆశీర్వాదించెదరుగాక నాతో బాటులగు.

హ్యమిల్టన్ గారు

భారతీయులు అంగ్లేయుల కంటే భారతమున ప్రవర్తించవలసిన భారతీయులు బిల్లు చేపట్టాలారు అనివేమని బిల్లుకు లేనివారు, అని బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మునుబట్టిగాని పరిశ్రమ మునుకర్తయిండి భారతీయులను గౌరవముగా ఆచరించవలెను. భారతీయులు మనలను విశ్వావహుత్వము లనుచున్నారని, మోసగాండ్రుమనియు, నిర్భయము అనియు అభిమానించుచున్నారని, అదురభిప్రాయమును తొలగించుకొనవలెను. నేటివర్తమాన భారతీయులు తమబహిష్కరణమును మానవ. అందుచే నెంబలలు కమిటీకేసులయందలి కారము లొసగవలెనని విచారించవలసివచ్చెను. అసలు అట్టి కమిటీ ఒకటి ఏర్పడునా యని ఆలోచించవలసియున్నదని.

బాల్గినుగారు

ఈ వర్షంలో ఇద్దరో ముగ్గురో ప్రతిభావంతుల నుండిరి. తక్కినవారందరూ ఆమోదించినట్లులే చూపుకొంటే బిల్లులున్నవి. సకలత్యాగాదు తిరిగినవిచ్చినందులకు సంతసము. నేను జేసినట్టి యువస్వాసమువలె రిషియానుగూర్చి ప్రతిభావంతులగా తనికొకడ లేనపుడు సకలత్యాగాదుగొన్నందును జేసియుండలేదు. లేదా అతడు లేకుండ కాలమును విచారకరముగ తప్పనిసరిగా వెళ్ళు బుచ్చవలసియుండును. స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ఆయన మాట్లాడునపుడు అతడు సామరస్యభావమునంతను మరచిపోయియుండును. బ్రిటిషు కామన్సు పార్లమెంటుసభలో సకలత్యాగాదు ఇట్టియువస్వాసమునిచ్చుచుండ బ్రిటిషువారు మిన్నకుండుటయే ప్రపంచమున కంతకును బ్రతుకు వ్యర్థమైతెంతవరకు స్వాతంత్ర్యమునిచ్చుచున్నదో స్పష్టమగుచున్నది. స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ఇంకొక్కమాటనుమాత్రమే జెప్పవలెను. రిషియాలో స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి వివరములు గానబడిన నేను బ్రాట్స్కిగారినిడిగి తెలిసికొనెదను. సకలత్యాగాదుగొనడుగను. కామన్సు సభలో కమిషనుగూర్చి ఆక్షేపించక అదేరకముగనుండునదివిషయం చిరి. ప్రభుత్వము వారియుద్దేశ్యము తోకమిషనేర్పాటు జేసినది. దానికి మనలను ఇండియాలో నింపించుచున్నాడు. అక్కడ అపోహము లేకుండాగానున్నది. నిజముగానే ఎక్కువగాయున్నది. రాయలకమిషను అనలంబించు విధానమునంతను రాజుప్రతినిధి తన ప్రకటనములచే జెప్పిరి. కాని అవిధానమిట్టిదని జెప్పనిచో దానికికారణము రాయలు కమిషనువారే. దానిని ఏర్పరచు యుద్దేశ్యము అయియున్నది. ఇండియాకేగిన పిదపనే కమిషను నిర్వహించును. అందుచేతనే మాదాయగ కమిషను పనినిగూర్చి జెప్పితిమి. ఆశ్చర్యకరము కమిషను స్వేచ్ఛగ పనిచేయుచున్నది. నేను మనసుండునది నూలంబినన్ని పద్ధతులను వారికి వివేకముతో గూడుకొన్నది. స్వామిగురిన తోచినవారలందరిని పంపును. కాశ్మీరపద్ధతు లన్నియు అసలు మేము నూలించిన విధానమునకు మించిపోయెదరాదు. పార్లమెంటు బాధ్యతను భంగముగ నుండిరాదు.

భారతీయులు తక్కువని ఎన్నటికికూడలేదు

భారతీయులను మనము తక్కువగా జూచుచున్నారమనుభావమును ఎంతమాత్రము వారనుకొనరాదు. అదురభిప్రాయమును వారిమనసునుండి తొలగించుకొనవలెను. సమాన హోదాగలవారగు నేమీతులుగ రాయలకమిషను భారత సెలెక్షు కమిటీని సమాపించి కలిసికొనను. కాని పార్లమెంటు బాధ్యత మాత్రము అటులనే యుండును. పార్లమెంటు బాధ్యతను పాల్గొనవచ్చునను విధానము లాభకారిగాజాలదు. అదితప్ప తక్కిన విషయములన్నిటిలోను వారే మేము మేమేవారగు భావించెదము. రాయలు కమిషనుగూర్చి అపోహములుండుట విచారకరము. దానివలన చక్కను వివేకనే భారతీయులు బహిష్కరణమునకు గడంగిరి. ప్రభుత్వముతో సహకారముగ పనిచేసిన భారత రాజకీయ జేత్రులు బహిష్కరణకు దిగిరి. సుస్మరణములను వచ్చినప్పటినుండి మంచిచిక్కలు లాభములు భారతీయులు ప్రభుత్వముతో పనిచేసినవారు నేను ప్రతిభావంతులైరి. అట్టివారి ఆశయముల నివిధానము తృప్తిపరచుననే జెప్పుచున్నాను. భారత రాజకీయజేత్రుల యభిప్రాయములనేగాక ఏ బ్రిటిషువ్యక్తి యభిప్రాయమైనను అయ్యది భారత భాగ్యభాగ్యదయమునకు తోడ్పడునని తోచిన రాయలకమిషను వారు ఎంతయు ఆచరించెదరు. అసలు పార్లమెంటు నిశ్చయించునది దీనిని దానివృత్తిలోనికి దెచ్చుటెంతకష్టమో ఈచర్చ జరియజేసెను. 1919 ఆక్టోబరుకారము విచారణసంఘటకు మనకు రాయలకమిషను నియమించవచ్చునను యధికారము మనకియబడినది. మనకు ఇంతకంటే వేరొకమార్గములేదు. 1919 ఆక్టోబరుకారముగోప్పభారమును జేసెను. ఆధిర్యమును నిర్వహించుటకు మనసర్పమును మనము నిర్వహించవలెను. తీర్మానించుకొనుటకు ముందుగానే నిజపరిశీతులను మనమే తెలిసికొనవలెను. 1919 సంస్కరణసంఘటమును పనిచేసినవారి కెవరికిని ఈసంగతి తెలియదు. పార్లమెంటు బాధ్యత నెరుగదు. ఈసమయమున

పార్లమెంటు నిజపరిశీతులన్నిటిని తమ ప్రతినిధులచే తెలిసికొనవలెనని గ్రహించెనెను. ఆ ప్రతినిధులే ఈకమిషనువలెను. బహిష్కరణ ఆచారపద్ధతి స్వయముగా తామే నేర్చుకొనవలసియున్నది. రాయలకమిషను తినిపివేదకమును పార్లమెంటున కంటేకంటే భారత మెంటు ఈ నివేదకమునుగాని ప్రభుత్వంబే నేర్చుకొనుగాని ప్రయోజనముగ గైకొనకపూర్వము అసలు ప్రధానమంత్రి ముఖము దరిక్కురించుటకు పార్లమెంటు జాయింట్ కమిటీకి అనుమతి. వీటిని పరిశీలించుటకు ఇండియను కమిటీకి సంప్రదించుకొనుచుండును. వారితోపూర్తిగ చర్చించవచ్చును. అందుచేత భారత పార్లమెంటు ప్రభుత్వ ఇట్లుజేప్పెను:—“భారతీయులను బహిష్కరణవిధానము నేర్పరచుకొనుట కవకాశమిచ్చబడినది. భారతీయులనితొలగియున్న ఇతరులకు సవరికని ఇట్టి యువని తినియలేదు” భారతీయులు అసర్దులు, రాజ్యాంగ విధానమును తమాషాజేయ సమర్థులుగారని మనమంటిమను అభిమానియు దారిత్రోలుటప ఇది చాలదా?

కొల బాక్స్ నెమర్ గారి లేఖ నిందు పొందవలెదను:— బ్రిటిషుపార్లమెంటు భారతీయులయెడల గొప్పబాధ్యతను గల్గియున్నది. అబాధ్యతను తప్పించుకొన వలెలేదు. బాధ్యత లేదని వలెలేదు. అది చరిత్రములో నాలుకున్నది. నేటి ప్రాపంచికవిషయములో పాతకున్నది. భారతజేత్రము కాంతయంతముగ యభిప్రాయించువలెనన్న (ఇండియాలోను, బ్రిటనులోను మహిష్కారముగల వారందరూను గోరుచున్నారని) బ్రిటిషు పార్లమెంటుతోబాటు భారతీయులుగూడ సహకారము జేయవలెను.

సహకార మనసరము

ఇవన్నియు కమిషనులోనే ఏర్పడినవి. రాయలు కమిషను మొదటపని విచారణసంఘట భారతీయులతో సలహాజేయుట, భారతీయులపై పాశ్చాత్య భావములను మోపుటకుగాని ఇండియాకు అనుకూలముగాని వివేక రాజ్యాంగపద్ధతులను ప్రజేత్రేయ్యు లెంపుతోగాని రాయలకమిషను ఇండియా కేటెలులేదు. ఇండియా పరిశీతులను విని నేర్చుకొనమన తీర్మానములను డెలుపుట కేగుచున్నారము. ప్రస్తుత పరిస్థితులెల్లప్పుడో ప్రత్యక్షముగ లోపలినుండి దెలిసికొని తీర్మానించుటకే గెదము. రాయలకమిషను నివేదకమును బంపినపిదప గ్రేటు బ్రెటనుతో భారతప్రతినిధులు పూర్తిగ అభిప్రాయపారి ఆలోచించుట కలీలున్నది. ఇదియే ముఖ్యమగుమాట. ఈ తీర్మానమును జేసికొనుటకు దీనిని నిశ్చయించుకొనవలెను. అంతయు దానిమీదనే ఆధారపడియున్నది.

ఈ ఆభిప్రాయములను రాయలకమిషను చేయవలసిన పద్ధతి నిర్వహణసంపద, సానుభూతి, ఆలోచన, అపరిమితముల దీనిని అన్నిటికీ భావము, వివేక దైర్ఘ్యముకావలెను. నాధిర్యమును వివేకించుటకు ఈభావముతో పూనుకొనుచున్నాను. ఇండియాకును గ్రేటుబ్రెటనుకు చేతనైన నేపనుచేయు తలంపుతో స్వేచ్ఛించుచున్నాను. నాలోపములను నేనెరుంగుదును. అయినను శక్తించువలెక ప్రయత్నించెదను.”

ఈ భావముతోనే ఈపనిని పూనుకొనుచున్నాను. భారత కామన్సువ్యవహారము కమిటీ సభ్యులుగనుండవచ్చునని నేర్పకలారెల్లగారడిగిరి. భారత కాసనసభవారు తమ పనిని ఎట్లుచేయువలెనో మేము జెప్పనలచుకొనవలెను. వారి ఇష్టముప్రకారము ఎంతవరకు అధికారమున్నదో అంతవరకు వారుజేయవచ్చునని తెలుపుచున్నాడను.

భారత ప్రేమిగుడ వారియభిప్రాయములను డెలుపుటకు విలువైనవాయని యడిగిరి. లారెన్సుగారు వారిపని నెరవేరుటకు వారెప్పుడునువచ్చిన చర్య నవలంబించవచ్చునని నైమనుగారు జెప్పియున్నారను.

ఇండియామాగానే రాయలకమిషను మొదట ఏమిచేసెదరో జెప్ప వలెలేదు. ఇంకయును కమిటీ నెంతకీక్రమముగా నియమించుకొన వలెను. రాయలకమిషను అక్కడకు పోగానే తియ్యాకును అందునో జెప్పజాలము. వారేమిచర్యను దీసికొందురో జెప్ప వలెలేదు. ఏలన వారికి సర్విస్వాతంత్ర్య మున్నదేమి జేయుటకును.

కార్మికపక్షమువారి తపస్

కార్మికసభ్యులను రాయలు కమిషనునుండి తేలిరమ్మనక పోవుట గొప్పతపస్సు, వివాదకరమగుతపస్సు. ఇండియా గ్రేటు బ్రెటను సమాన ప్రతిపత్తితో నుండునటుల కార్మికపక్షము వారు సహజము సాగించెదరనుకొంటిని. కాని నాయాశలు అడియాశత్రు బోయినవి. భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారమును పూర్తిగ ఆమోదించు కార్మికపక్షమువారిలో కొద్దిమందియున్నారని భారతీయులు గ్రహించెదరుగాక. ఉత్తర బహిష్కరణముతో దేశగోనక గ్రేటుబ్రెటనుకు ఇండియా రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుట కెంతమాత్రము అధికారము లేదని డెలుపులెను భారతీయులు అని బ్రాక్స్ గారినిరి.

ముగింపు

పభువారు ఈ పరిశీతులను పూర్తిగ గ్రహించిరిని అది నేటి విషయం టి మి. మన నిపుడు నడుచున్న దారి ఆ పూర్వము. ఇతరులే ప్రభుత్వము వారును ఎవరును ఈమధకు ప్రోత్సహించు. ప్రతిబ్రతుకు వ్యక్తి యందును స్వాతంత్ర్యము ప్రధానముగ నున్నది. అట్టివారందరూ పార్లమెంటులోయున్నారు. అందుచే ఈవిధానమును సాధించుటకు పార్లమెంటుసభవారు తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను. అంగ్లేయులనున్న క్రమశిక్షితశీలు శీలము చారిత్రముచే ఆ పూర్వము గ గొప్ప జిగల వాడు సదామనువారిని నేను కొనియాడుచున్నాను. అంగ్లేయుడు స్వాతంత్ర్యసానమున పనిచేయునపుడు, ఇతరవిషయములను మన నున నోచునీయుడు. పార్లమెంటులో మనము వాదించువిషయములను దరికిరానీయుడు. నిష్పక్షికాబుడితో పనిచేయును. మనము మనలోనుండి ఎన్నుకొన్న సభ్యులు దైర్ఘ్యముతో బాధ్యతతో తమధర్మములను నిర్వహించగలరని నమ్ముకము. భగవంతుడు ఏదైన కష్టముగ పనిని చేయవలసినపుడు, బాయిబ్రెటనుతో చెప్పనని మిల్ కమహాకవి చెప్పియున్నాడు. ఈవిషయములో చెనుక జెస్టిక్ విషయముకంటే ఎక్కువకష్టముగనుగతి యుండబోదు. దానిని మనము దైర్ఘ్యముతో విశ్వాసముతో, ఆశతో బలముతో జేసెద మనిరి.

వింబర్ట్ గారి తీర్మానమున ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిరి.

వాతావరణ స్థితి

1927 సం॥ నవంబరునెల 28-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అక్టోబరులో		అక్టోబరులో		ముఖ్య	తేదీ నుండి	అక్టోబరునెల 1-వ	సంవత్సరమునకు	సాధారణముగ
	గ్రేడ్	24	గ్రేడ్	24	గ్రేడ్	24	గ్రేడ్	గ్రేడ్	గ్రేడ్
గోపాల్ పూర్	81.8	61.8	...	8.46	...	8.52
విశాఖపట్టణం	82.1	68.7	...	8.21	...	2.51
కాకినాడ	80.7	87.6	...	11.84	...	1.30
నల్గొండ	82.1	66.6	...	16.85	...	8.22
కర్నూలు	81.0	56.7	...	6.20	...	1.61
బళ్లారి	81.4	57.0	...	8.39	...	2.62
అనంతపురం	9.00	...	8.28
కడప	88.5	65.4	...	11.43	...	3.02
నెల్లూరు	88.1	69.6	...	21.85	...	2.34
మద్రాసు	85.4	71.8	...	16.25	...	8.98
కడపూరు	88.2	70.8	...	15.01	...	10.25
నెలము	87.7	65.9	...	3.09	...	7.26
కోయంబుత్తూరు	84.1	64.5	...	12.12	...	2.12
తిరుచనాపల్లి	87.1	67.6	...	7.93	...	4.23
నాగపట్టణము	88.8	71.0	...	9.48	...	17.54
మధుర	87.5	70.8	...	9.73	...	2.86
పాంబర్	82.8	77.9	...	16.60	...	8.48
తిరునల్వేలి	18.25	...	4.54
తిరువేండ్రము	88.8	75.1	1.25	5.29	...	11.64
కొచ్చిక్	86.6	75.2	...	8.01	...	11.49
కాల్వట్టు	91.3	73.1	...	8.32	...	7.05
మంగళూరు	90.3	69.9	...	13.43	...	2.64
దెంగుళూరు	81.0	55.8	...	2.00	...	6.79
మేర్ కార	76.8	55.9	...	7.18	...	4.65
కొడకూర్	71.8	48.6	...	18.46	...	8.80

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ధీల్లిలో 126 మంది అరెస్టు

చేయబడుట
అల్లరుల రషీదు ఊరికితీసందర్శమున
అల్లరుల పర్యవసానము
ధీల్లి, నవంబరు 27:—అల్లరుల రషీదు ఊరికితీయబడిన పిమ్మట జరిగిన అల్లరులసందర్శమున 126 మంది ధీల్లిలో ఆరెస్టుచేయబడి రని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్ర.)

గుంటూరు జిల్లా బోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

ఈ శిక్షి క్రింద 11, 21 తేదీలలో మీ ప్రతికాముఖున కొన్ని బాబులు ప్రకటించబడినవి. కాననభలకు స్వంపముచేయవలయునని కోరు స్వరాజ్యపక్షమువారు గుంటూరు మండలములో ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునకు శక్తిలేకయై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు స్వరాజ్యపక్షమువారితో బాటు వోటుచేసిన దివాకొబహమాదు పి. సి. యస్. ఎతిరాజులు వారముగారిని మాత్రము నిరసనచేయుచు మంత్రివర్గము చేరిన శ్రీయుత కృష్ణస్వామి చౌదరిగారిని జైలుకు పంపివలయు తెలియదు. కాంగ్రెసులో చేరిన జైలుకు పంపివలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ విశ్వాసము చూపవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెసువారియందగును.

నిజమైన యధార్థవాదులు తమ రక్షణవారసుని వ్రాసికొనరు. కాలక్షేపరీత్యములను కలకత్తలు దేశమంతటను వ్యాపించియున్నవి. అందుకు ఎవరును కారకులు కాబాలకు, కాని శ్రీయుత నాయకుగారు మాత్రము చాలమటుకు తమ బాధ్యత సకారముగాని అభిమానముజూపి ఇతరబాధ్యతను ఎంచించియుండలేదని చాలమంది విశ్వసించుచున్నారు. ఇందుకు వారు నరసరావుపేటలో శ్రీయుత కోటిశ్వరరావుగారికిని బాపట్లలో శ్రీయుత కృష్ణస్వామి చౌదరిగారికిని చేసిన పహాయతా రాగ్రామము. కొందఱు శ్రీయుత నాయుడిగారిమీద చేసినట్టియు చేయుచున్నట్టియు నిందలు నుడిచివేయుచున్నారు. వారు జిల్లావారుకారట. ఇంకను నరసరావుపేట సంఘటితమైనవి నీడులేదా? నాయకుగారు జిల్లావారుకారట వాస్తవమే. పంపిణీగములు దాటినను వారు గుంటూరునగర వాస్తవ్యులైయున్నను గుంటూరునగరమునకు మండలమునకు చేయవలసిన మహాపాపకారములు చేసినను అందుకు ప్రజలు వారియెడల విశ్వాసముంచి ముమ్మారు కాననభలకు వారి శిష్యులైనను ఒకానొకరు తమ వాదమును బలపరచుకొనుటకు వారు జిల్లావారుకారని పలుకుచున్నారు. ఇంతకుమించిన విశ్వాసాదాయకత కలిగియుండబోదు. తమవార నారు చాలకాలము అధికారములనున్నట్టిని ఆగ్రహించుకొనిరట. అందువలన వారు విమోచనములను. అధికారపదవులను త్యాగపరిచితిరికి పార్టీవను దస్తావేజులు వ్రాసికొనవలసినకాలము వచ్చినదా? సమర్థత సరస్వత్యము సత్ప్రవృత్తకలవాడు ఎన్నిదినములు ఏరదవిలోనున్నను ప్రజలను మోసకరము కాబాలదు. అదియైనను కాశ్యోతముగా నాయకుగారు తానే యుండవలయునని కోరుటలేదు. ఇంతకాలము తాను అధికారులచేత నియమించబడినవాడైకప్పటికిని ప్రజలపక్ష మేయుండి జిల్లావారికి తన మనస్సాక్షి నూచించిన ప్రకారము నేనచేసినందులకు జిల్లాబోర్డువారికి ఎన్నికమామూల రావగిన నితిగగించి నందులకును జిల్లావారు తమ కృతజ్ఞతను మాపి తనను ఎన్నుకొందుకో లేదో కనుగొనదలచి తన అభ్యర్థిత్వము నూచించితినిని అతడు చెప్పుచున్నాడు.

అతడు తన పదవి విరమించి ఉపాధ్యక్షుని శ్రీయుత సింహాచలం పంతులుగారికి దాని ఇచ్చిన కొలది కాలములోనే గుంటూరు తాలూకాబోర్డువారి అభ్యర్థనమున అభ్యర్థియగు క్రిమినలుకేతులు, మొదలగునవి ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నది. శ్రీ కృష్ణస్వామి చౌదరిగారు దానికొకరిని చెప్పెను. వారు పెద్దకేతులలో పెద్దయనుటకు సందియములేదు. అట్టి కారణముల ప్రకారము, గోదావరిజిల్లాకు సీతీకాపురాధ్యక్షులును, విశాఖజిల్లాకు జిల్లాకు విజయనగర ప్రభులును, కర్నూరుమండలమునకు వెంకటగిరి మహారాజుని కార్యకర్తగా జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని పదవులయందండవలరా?

కాని ఈసందర్భములో జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుని నుండర రామిరెడ్డిగారిని నాయకుగారికి సహాయము చేయుచున్నారని నిందయులు చాల అవాస్తవము. శ్రీ కృష్ణానికి జిల్లాలోని కక్షలలోగాని కృష్ణలలోగాని ఎట్టి సహాయమున్నా లేదు రెడ్డిగారు తనవారి ముగళిగిరి గ్రామములోకాక జిల్లాముత్తము మీద తిరుగుచున్నాడు. మహాకృష్ణముగా మూలకాక రమిరెడ్డి బోవుచుండును. కాని వారు నాయకుగారి కొరకు బోవుచున్నారనుట శ్రీ పురవాసిగారి అభ్యుత్థాపన. ఈవిధము తోడుగా వారికి జిల్లాకలెక్టరుగారి సహాయము వున్నదని వాదుకలదనియు కాని తామనుకొనుటకు వీలు లేదనియువాద పురవాసిగారు వ్రాసిరి. కృష్ణానామకేతుగారు ఈ రగడలో దీరినవలయునని, వారిచేతనే బోర్డును. కృష్ణానామ ఎవరికిని ఎట్టి సహాయమును చేయలేదు. ఇందుకు సాక్షియందుండలేదు. వారికి కలెక్టరుగారు అభ్యుత్థాపించుచుండుట, అసంభవము. అట్టివలె ఎవరును లేక కృష్ణానామకేతు ప్రధానిగారి మనోభిప్రాయమాత్రము నీనినదమో ఇట్టి అసత్యప్రకటనలను నెట్టి బాధ్యతనున్నది.

జిల్లాబోర్డు సర్వాధికారులు శ్రీయుత గారు సింహాచలం పంతులుగారి యందున్నది. వారి రాయలగుంటూరు తాలూకాబోర్డునుంచి ఎన్నుకొనబడిన అందుగును సభ్యులలో నలు

సింహాచలమున మహాత్ముని సంచారము

కొలంబోనుండి జాఫ్నాకు బయలుదేరుట

25 వ తేదీ సాయంకాలము మహాత్ముని కొలంబోనుండి జాఫ్నాకు బయలుదేరెను.

యానన బౌద్ధపంథువువారును, సింహాచల భారతపంథువువారును సన్మానపంథువువారును మహాత్ముని సాహసించిగా ఆయా సభ్యులను మహాత్ముడు పర్యవేక్షించెను.

అంధ ప్రాయముగా చేసిన నమ్మకముగలదు. ఇప్పుడు అన్ని మతముల సద్భావమును గూర్చియు అపవాదములను లే బయలుదేరుచున్నది యవజము సంస్కృతి భావ భృనింపవలెను. యింద్రునినిగ్రహము బ్రహ్మచర్యము లేక ఏకపత్నివ్రతము, సత్యనిరతి, సంపూర్ణ నిష్కామత్వము, భగవద్దాసు, త్యాగము ననువానిని ముఖ్యముగా కలిగియుండవలెను. సత్యమును ఆనానామలననే బోధింపవలెను గాని అపదేశములన బోధింప వీలులేదు అని యవజనసంఘములో నడిచెను.

“సింహాచల ప్రజలమేలుకే మీరు ప్రధానముగా చూడవలెను. ఇతరులు మీపట్ల కట్టి భావమునకి గిరి యుండవలెనని మీరు కోరకపో అట్టి భావములే ఇతరులపట్ల మీరు కలిగియుండవలెను.” అని భారతీయులసభలో నడిచెను.

“నేను సింహాచలమును విమోచనమునకు వచ్చాను. గని ర్మగు మొదలు చిన్న ఉద్యోగులవరకును గల ఉద్యోగులందఱును కోటిశ్వరలనవరకును మొదలు నిరుపేదలను కార్మికులవరకును ప్రజలందఱును బాతుకరిగవలెను లేమండ నన్ను చాత్రముతో వాదించిరి. గాన నేను సింహాచలమునకు వచ్చుట దేశీయులలో హెచ్చుకంకి యిచ్చుములేదనువార్త అసత్యమని స్పష్టమైచి నన్ను ఆనందింపుటలో మీరందఱుల కలసిపనిచేసితిరో జ కియన్యాశంత్త్యములను బడయుటలోగూడ నటులే కలసి పని చేయవలెను. నా రాకవిషయమున ప్రతీకారమును లగు నేర్పాటులను మీరు చేసినందులకు మీకును మీతో సంబంధముగల వారి కందరికిని నేను కృతజ్ఞుడను” అని సన్మానపంథువువారిసభలో మహాత్ముడు నడిచెను.

(ఆ. ప్రె.)

పంజాబు కాననభల

కాననభలముల పైమను కమిషనును బహిష్కరించదరా?

లాహోరు, నవంబరు 26:—పంజాబు కాననభలవా కేటిదినము మధ్యాహ్నము సమావేశమై జిల్లాబోర్డుల హిసాబుతువన్నాన విధించుటకు అనుమతి నొసగు ఒక బిల్లును ఆ మోదింపిరి. ఈ పన్నును జిల్లా బోర్డు వారు విధించుచుండిరిగాని ఈపన్ను అక్రమమైనదని హైకోర్టువారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈ కన్నును ఖాయమునకు ప్రాతరాత్రికలకూడ ననుమతములకు జిల్లాబోర్డులకు అనుమతి నొసగు బిల్లు ఆమోదించబడెను అసాధికారసభ్యులు పక్షపురు బిల్లును ఆమోదించిరి గాని నామినేటెడ్ సభ్యుల సహాయముతో బిల్లు ఆమోదించబడెను. అంతట తో సభ ఆపుదలచేయబడెను.

రాయలకమిషను నియామకమువిషయమై అసంతృప్తి తెలుపుచు రజవాహన్నరాజుగారికొక అర్జీరకుమెంటు తీర్మానముపాపింప నుద్దేశించిరి. కాని సభ్యులలో అధిక సంఖ్యాకులు ఈ తీర్మానమును ఆమోదించరని స్పష్టముగ తెలియుటచే హన్నరాజుగారు తన ప్రయత్నమును మానుకొనిరి. కాననభల సభ్యులలో పరువుకు కమిషను బహిష్కరించవలయునను వాదమును అంగీకరించుటలేదు.

(ఆ. ప్రె.)

ఫిల్లి, నవంబరు 26:—సర్ భూపేంద్రరాధ మిత్రగారు రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

గురి వోటువిషయము అనుమానము కలిగినది. ప్రభుత్వమువారు నియమించిన సభ్యులలో ఎద్దరికి కాలపరిమితి దాటినదాక ఎన్నిక వచ్చుటలేదు. అట్టి మహాకృష్ణ శ్రీమిత నాయుడిగారి వ్యక్తములను బడపబడుచున్నది.

కాని ఇది చాలక, నాయకుగారికి ఎవరో సర్కారు ఉద్యోగులు సహాయముచేయుచున్నారని వ్రాయుట హాస్యాస్పదము. రాజప్రతినిధి అధ్యక్షులలో నెవరు గెలుపుకొనినను న్యాయముమాత్రము జయించునుగాక యని శ్రీ పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

గుండు సూర్యలసంత నరహరిరావు

రాయలు కమిషను బహిష్కారము

మూలవ్యాగారి సూచనలు

పరిపాలనానుక్రమణిక తయారుజేసి దాఖలుచేయ వునుట

విఫలమగుచో పన్నులనిరాకరణ సూచించుట

డిల్లీ, నవం 26:—రాయలుకమిషనుగూర్చి కమిషన్ సమను పూర్తి చేయుచు పండిత మదనమోహన మూలవ్యాగారు హిందూసాను ప్రైవ్యుశ్రేణిలో యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— “వికనుత్త్యముతో స్వాతంత్ర్యమును బడిసిన భారతబాతి అధికారైశ్వర్యాభివృద్ధి మార్గమునబడి నిడుకేలోగమున బోవుచుంటే కాంచగల్గుచున్నాను. ఇదివరకెన్నడు లేనంత విప్లవముగ నేడు కాంచగల్గుచున్నాను. స్వాతంత్ర్యలక్ష్యిని గొల్పేడి భాగ్యము నాకు లభించెను. మాతృభూమికిని, సోదర దేశీయులకును బాతిమతభేదముల పాటింపక నేవజేయుటకే కా జీవితమును మాత్రమే త్యాగముతో భారబోయుచున్నాను. మీరీ నేనంగీకరించి నా నేనంగీకరించినను గౌరవించెదరేమి, మీ వాత సాంఘికదురభివృద్ధిని, తగవులను, లోపములను మరచిపోవలసిన నేమిచున్నాను, అంగకవియొకడు చెప్పినట్లు గ ఒండొరల లోపముల గమనింపక మంచి నే దయతో ఆన రించెదముగాక. స్వరాజ్యము లేక భాగ్యతాయుతప్రభుత్వము సాధించి దేశమాతను దైవమునకు నేపాదీక్షతో అంద లేక వయ్యెదరుగాక”.

నిమ్మకాతులగూర్చి బర్మెను హెతు ప్రభువుగారు నుడిచిన మాటలు వట్టి కపటపు మాటలవిరి. బర్మెను హెతుగారు నిజముగా వారి తండ్రిలో నొకని సభ్యుగ నియమించియున్నచో హిందువులెవరు అభ్యంతరము చెప్పియుండరు. వారు ఆరుగురు భారతీయసభ్యులను నియమించియున్నచో భారతీయులందఱు సంతసించియుండురు అని చెల్లుచున్నాడు.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసూచన

డిల్లీనవం 15:—తేదీన అలహాబాదు వంటి కేంద్రపలములో 28 గురు సర్వపక్ష నాయకులు సమావేశమయి కాంగ్రెసును పూర్తిగ వ్రాతనిర్వహణకు సంపూర్ణ, విధానమును తయారుజేసి వార్త మెంటునకు దాఖలు చేయవలెను. అది విఫలమగుచో ప్రజలు, అసహాయోద్యమము తీవ్రముగ కొనసాగింప కాంగ్రెసువారు సలహాజేయవలెను. పన్నుల నిరాకరణము, బ్రిటిషు వస్తు బహిష్కారము కొనసాగింపవలెనని మూలవ్యాగారు సూచించుచున్నాడు. ఈసూచనలన్నియు ఫిరవారీ ప్రత్యేక కాంగ్రెసు మహాసభ డిల్లీలో జరిపి, అందు నిర్ణయించవలెను. కాననభల లందరిని కాంగ్రెసు సభ్యులుగ చేర్చుకొనవలెనని.

(ఆ. ప్రె.)

డిల్లీ మహమ్మదీయుల తీర్మానము

డిల్లీ, నవం 26:—డిల్లీ మహమ్మదీయులు ఉత్కృష్టమీను నందు నిన్న సమావేశమయి ప్రస్తుత కమిషన్ను బహిష్కరించవలెనని తీర్మానించిరి.

(ఫి. ప్రె.)

కేంద్ర కిలాఫతుసంఘము

బహిష్కారమున కనుకూలముగ తీర్మానించుట

డిల్లీ, నవం 27:—కేంద్ర కిలాఫతు సంఘ కార్యనిర్వాహక పంథువువారు నేటి సాయంకాలము హాకిము అబ్దుల్లాఖాను గారి అధ్యక్షతక్రింద వారికిలో సమావేశమయి డా|| అన్సారి, మాలా కా కిఫాయితుల్లా, మహమ్మదాలి, సిద్దిఖాబు క్వదూషిగార్లు సభకు వచ్చియుండిరి. సభలో యాదీనులతీర్మానములు గావించబడినవి:—

- (1) అంగీకరించినను రాజగారు బొంబాయివచ్చునపుడు సన్మానప్ర మొసంగుటకు తీర్మానించిరి.
- (2) కిలాఫతు మహాసభ మరరాసులో జరుపవలెనని మదరాసు కిలాఫతుపంథువువారి ఆహ్వాన పంకిరించడమైనది. మాలానా మహి దావూదుగారు ఎం. ఎల్. ఎ. అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
- (3) భారతదేశ రాజ్యాంగసంధానమును భారతీయులు తప్ప వేరేదేశమువారు గర్హించ అధికారము వహించుటకు కిలాఫతు సంఘమువారు రంగీకరింపబాలరు. కావున రాయలుకమిషన్ను బహిష్కరించవలెననియు, వివిధసంఘములు వివిధపక్షముల ప్రతినిధులు గల రెండుటెబిలు సభను సమావేశపరచి రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయవలెననియు, వార్త మెంటు వారు దాన్ని యెట్టిమార్పులేక కాననము జేయవలె ననియు యాసంఘమువారు నిశ్చయించుచున్నాడు.

(ఆ. ప్రె.)

నీలు సత్త్వగ్రహము

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకే పోరాడవలెను

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారి ఉపన్యాసము

కవివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు లింగిచెట్టి విధియం దున్న మల్లికేష్వరస్వామివారి ఆలయముందు నీలు సత్త్వగ్రహము జరుపవలసినదని సభావాసింపబడినది. శ్రీయంత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఆధ్యక్షులుగ నుండిరి.

శ్రీయంత తీర్థగిరిమొదలియారుగారు నీలుసేవానియొక్క దురాగతములగుర్చి ముచ్చటించి దానిని తీసివేయించవలసినదని చెప్పి పురి శాసనసభయందు తేలికైన తీర్మానము ఓడిపోయినదనియు, దానిని తీసివేయుట విషయములో నేయధికారి నడిగినను తమకేమి తెలియదని నడుపుటచేత ప్రభుత్వము వారిని బలవంతపెట్టి భారతీయుల ఆత్మ గౌరవరక్షణార్థము ఆ విగ్రహము తీసివేయుటకై శాంతిముగ పోరాడవలసినదని ప్రకటించిరి.

తంజావూరునందు స్నేహుగా నున్న హనుమంతరావుగారును ప్రభుత్వమువారు ప్రజల ఉష్ణప్రకారము విగ్రహమును తీసివేయవలసినదనియు, అట్లు వారుచేయనియెడల సత్త్వగ్రహము జరిపి బలవంతపెట్టి విగ్రహము నచటనుండి తొలగించి భారతీయుల శౌర్యము లోకమున వెల్లడించవలసినది చెప్పుచుండిరి.

తిరువారే ఆగ్రాసవాధిపతి యగు శ్రీయంత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఉపన్యసించిరి.

ఆయనకుము, మందుగుండు సామానము, బలమును కలిగిన ప్రభుత్వమువారితో, నిరాయుధులై, దానిని సజాగమున భారతీయులు దౌర్జన్యరహితముగ సలుపు పోరాటము. ఈ నీలు సత్త్వగ్రహ ఉద్యమము సోమయాజులుగారి యొక్కయు నింకను జైలునందున్నవారి యొక్క త్యాగము వల్ల మద్రాసు నందును మద్రాసు రాష్ట్రమునందును జనులు మేల్కొన గలిగిరి. దేశవిమోచనకై నేడు పెద్ద పోరాటము సలుపుచున్నారము. హిందూదేశమును సదా పరిపాలింపబడుతలచిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో పోరాడుచున్నాము.

ఈ సందర్భములో నుపన్యాసకులు రాయలకవిమనసు గుర్చి ముచ్చటించుచు భారతీయుల జన్మహక్కును స్వతంత్రతలను స్వభర్యనిర్ణయమును నిర్ణయించుటతో బ్రిటిషు పార్లమెంటున కెట్టి హక్కులేదనియు బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఒగిండునని గంపెడంతయు సత్యమును మితవాదులుమాడ రాయలకవిమనసు యేర్పాటునల్ల నిరక్షులైరినియు సరకు కవిమనసువల్ల భారతఖండము దింత తీవ్రముగ వాతావరణ మేర్పడినను బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ప్రభుత్వము తాను తేలిన పనికి పరిపాలించుచు చూచు ఆఫ్ లాడ్స్వరండు ముచ్చటించుచున్నాడనియును నుడిచిరి.

భారతదేశమునకు సంబంధించిన విషయములో నింగ్లాండువండుగల అన్ని పార్టీలవారూ ఒకటిగ నే ఉండురు. ఏపార్టీ వారిని నమ్మరాదు, ఇంతేగాక మన వాయకులదృక్పథము పూర్తిగా మారిపోవలెను. భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటిషు వారి దయాకార్యచిన్మముగా సంపాదించరాదని సుత్ర తేలి ఇతరదేశములతోపాటు భారతీయులును పూర్తి స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్నారని లోకమునకు వెల్లడిజేసినగాని బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ప్రభుత్వము తరుసమాధాన మొసంగినవారము గాము. ఈవిషయము రాబోవు ఆఖిలభారత మహాసభయందు వెల్లడిజేయవలెను. భారతదేశము ఇతర స్వాతంత్ర్యదేశములతో సమానమైన హక్కులవాగ్యతలగల దేశమని చాటవలెను. వాళ్ళు త్యదేశములకంటె ఉత్కృష్టమును నాగరికత culture, ఆర్థికవిధానమును కలదని తెలిపకొనవలెను.

ఇప్పుడు ఉపన్యాసకులు రాయలకవిమనసునందు గల సభ్యుల నొక్కొక్కరిని విమర్శించి భారతదేశమునుగుర్చి యేమియు తెలియని ఇట్టివారిలైన భారతీయులకేమి ప్రయోజన లేనదియు శాసనసభలకుండి యేర్పాటుచేయబడు సెలవుకమిట్టి వల్ల నేమి యుపయోగములేనియు సరుకు కవిమనసును పూర్తిగ బహిష్కరించవలసినదనియు దానివలన పన్నులొప్పులు మాని వేసి దౌర్జన్యరహితముగ పోరాటము సలాపవలసినదని నుడిచిరి.

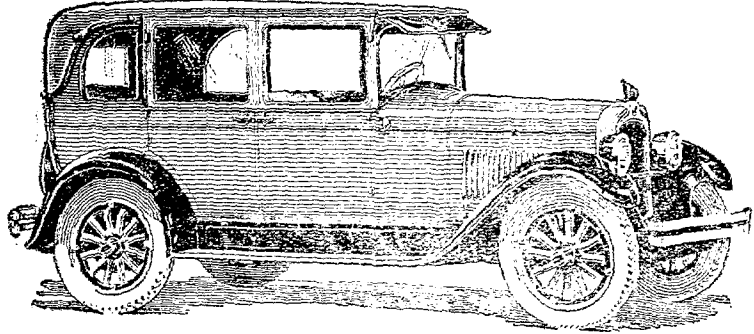
నిరోధముతో మాడుకొనిన ఉద్యమములన్నియు అచ్చు తీవ్రజల సామూహాతనిబట్టి విఫలమౌదు. కనుక నీలుసత్త్వగ్రహవ్రతమును జయప్రదముగ జరుపుటకై ఎందలొలది సత్త్వగ్రహముగ తేరవలసినదని. ధనహోయమును జేయవలసినది చెప్పుచుండిరి.

తిరువారే ముగియక అయ్యారుగారును నీలు సత్త్వగ్రహము ను గుర్చి ముచ్చటించిరి. సభముగ నెను.

పాంటిక్

పోటీయందు గెలుపొంద దగిన విలువను

గలిగి యున్నది.

కొంచము ఆలోచించుము.

పాంటిక్ నేకు ఏమి యివ్వదగి యున్నదో?

సాకర్వముల చేకూర్చుటయందు చాలా ఆశ్చర్యమును గలిగించును. ఎట్టి వేగముగా గొంపోయినను, నుఖముగా కూర్చుండుటకు వీలుగలదు. ప్రకాశించునట్టి తీవ్రము గలిగి, అందమైన బాడీతో నమర్చబడినది.

రూ. 3700

సింప్సన్ ఆండు కో, లిమిటెడ్.

దక్షిణ ఇండియా యందు స్వలయదారులు.

మదరాసు.

ఉదకమండలం.

చనిపోయినవారిపై సమనులు అమలుజరుపుట

కలకత్తాలో నిజులావాలో ప్రతివాదులపై సమనులు అమలు జరుపవలెనని బంపగా ప్రతివాదులు ఇంటివద్ద చేరని యు వారి ఇంటియందగ గట్టినచ్చితినియు బంబోటు శివ బంబోటుకు ప్రతివాదులను జూరింగుబోయిన వాదతాలూను వసిషి తానుగూడజూచితిన, నుద్దాయి ఇట్లో లేనివాలు టచే ఇంటివద్ద సమనుల నంజించినని సాక్ష్యమిచ్చెను. అసలు ప్రతివాదులు 6 గురు. ఇందులో మగ్గు రెంతకాలమైనదో చని పోయిరి. వీరికిగూడ సమనుల నంజింకేరెరి. ఇందులో మగ్గురు ప్రతివాదులు కొద్దకువచ్చి తీక్కినముగ్గురు ఎఫ్డో చనిపోయి రని దెలుప వాది తాలూక ముఁషిరి శిక్షించిరి:

భర్త భార్యముక్కును కోసివేయుట

బొంబాయిలో సాంతోబావాదా అను కార్మికుడు భార్య ఇతరులతో పోవుచున్నదను లోపముతో ఒకవాడు భార్య ఎత్తుకలముపై కూర్చుండి తనభార్య నిమిత్తము నచ్చిన పరపురుషునిజూచి కోపమునట్టలేక భార్యముక్కును కోసవేసెను. ఒక సంవత్సరము శిక్ష విధించిరి.

No. 315.

దీనిపై సువాసనగల గుల్మ. పరిమితి పెరిగినపుడు, శ్రేష్టమైన చందనంబై మి మొదలగువాటినుండి చేయబడినది.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co. Ltd.,
P.O. BOX 237
MADRAS. [343]

బంగారు వెండి వగైరా ఏలంనోటిను

తిరుమల తిరుపతిగయిరా దేవస్థానములలో 1927వ సం॥ పెద్దపండుగల మొదలు 1927వ సం॥ అక్టోబరునెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరావస్తువులు యీదిగున కనుపరచినవాటిని 1927వ సం॥ డిసెంబరునెల 5 వ తేదీ సోమవారం వరకు 12 గంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయకొరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ॥ 100-0-0యలు ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణ కర్తలువారి మంజూరు వుత్తరపు సాక్షరత తేదీ లాగాయతు 30 దినము లలోను సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకొనలయును. ఆట్లు వాయిదాలోను తీసుకొననియెడల వాయిదామీరిన తేదీలగాయతు 30 దినములవరకు నీ లాట్టును, అమానతులోవుంచడమగును. ఆట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి రూ॥ 2 యలు చెడు రూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకొనలయును. అందుకు తప్పినయెడల నీ లాట్టును మరుయేలంవేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమక్రమం అసల్ సవాలుదాత నడ్దనుంచి వసూలుచేయబడును.

కొన్ని వగలు వేరు వేరుగా ఏలంవేయబడును.

- (1) బంగారు ధరా 1-కి 30 తులతున 1245
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
- (3) వెండి ధరాకు తుల వంతున 1000 8395
- (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు 2
- (5) హలీరూపాయలు రు॥ 18596
- (6) తేగడరూపాయలు ధరాకు 1000సం॥ రు॥ 2577
- (7) తేగడపైసాలు వకలాటుగా రు॥ 296
- (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా కేర్లు 1270
- (9) రాగినవైరా పాత్రలు వకలాటుగా కే॥ 365
- (10) వస్త్రములు వగైరాలు
- (11) కర్పూరమువగైరా కనిక చిల్లరసామానులు

దేవస్థానం ఆఫీసు } వై. శ్రీ మహాంత
తరువాతి 19-11-27 } ప్రయాగదాశిజీవారూ
2014 } విచారణకర్తలువారు.

పెట్రిడేవిస్ (U. S. A. NEW YORK) పెయిన్ కెలర్

స్వచ్ఛమైన కూరకాయలనుండి తయారుకాబడినది.

ఈ దివ్యపదార్థములోనికి ప్రస్తుతానికి జుబు, దగ్గు, తలనొప్పి, థేబులు, అశీర్వాదము, శత్రుబంధం, కడుపునొంపు మొదలగునవి గుణమును.

తిమరు వాయువు, ఆకన్నాత్తుగా గలగు నొప్పిలు, కీళ్లనొప్పిలు మొదలగునవి ఈద్రవముచే వైద్యపరచేసిన మాయమగును. పూర్తి వివరములకు ప్రతి బుడి

వైద్య చుట్టిన కాగితమును చూడుడు. ఒకబుడి ధర రు. 1-0-0

గ్రెగోరీ త్రమదాస్, హార్టీ అందు సక్

(ప్రింట్ చేసి, బొంబాయి.)

111, వై నియంత్రితావకా నీధి, మద్రాసు.

అఖిలభారత చర్య-సంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ 1926-27 సం॥ తాలూకా

ఖాదీని కేంద్రంలోని ముఖ్యాంశములు

1. ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ 1-8-26 న స్థాపించబడినది. 80-9-26 వరకు మొదటి నివేదిక పంపితిమి. ఇప్పుడు 30-9-27 నరకు 12 కలలు కార్యక్రమ మిందగులదు.

2. కార్యక్రమపరిచేసిన సంస్థలనుగురించి 15, వానిలో 5 ఉత్పత్తికాలము, 10 విక్రయకాలము. బరంపురం రాజమండ్రిలో రెండు విక్రయకాలము క్రొత్తగా ఏర్పడెను. తాడిపత్రి విక్రయ కాల మాయబడినది. గుంటూరు విక్రయ కాల ప్రశ్నకముగా నంక కేంద్రస్థానములో కల్పితిమి. కావాలా ఉత్పత్తిస్థానము మాయగా దానిని నడిపిన వెంకటకృష్ణయ్యగారు రామకృష్ణ ఖాదీ ఆశ్రమము విడిగా స్థాపించిరి. ఇప్పుడు నిల్వ సంస్థలు 14.

3. ఆంధ్ర ఖర్చుభాగం మూసి బాకీయకములుచేయబడినవి. నిరటి ఆఖరున 61,668-0-2 న్నూ, యీ యేడు 86429-3-1 యన్నూ వెర 98,096-3-8 వసూలు అయెను.

నాగలాపురం మౌమినారణనిధి దీనిపరిపాలనలో నున్నది. నిరుడు 10,857-1-1 ఉండెను. చిర్కీలా ఖర్చులు పోన ఇప్పటికి నిల్వ 9042-15-2.

4. వైద్యపర మూలభాగములో నిరుడు 60,909-4-11 ఉత్పత్తివిక్రయకాలలకు పెట్టబడి పెట్టి 8222-11-6 కేంద్ర స్థానములో నుంచితమి. ఇప్పటికి పెట్టుబడి 65,888-9-7 లు న్నూ, కేంద్రస్థానపు రెవ్యూము 41,250-8-11 న్నూ అయి యున్నది.

5. కేంద్రస్థానములో నిరుడు యీయేడు వ్యవహారపరిమితి ఇల్లున్నది.

1926			
ఖాదీ	కొనుగోళ్లు	అమ్మకము	
9971	0 0	6051	0 0
675	0 0	"	"
మాది	"	"	"

1927			
ఖాదీ	కొనుగోళ్లు	అమ్మకము	
10,8905	0 0	83,598	0 0
18,604	0 0	8697	0 0
6975	0 0	4561	0 0

అభివృద్ధి స్వప్నముగా నున్నది.

సన్ లైట్ సబ్బు

ప్రతియొక్కటిని పరిశుభ్రము చేయుచున్నది, అయితే ఒకదానికి కూడా హాని కలిగించుట లేదు. మీ ఉడుపులను కూడుదల చేసి, ద్రవ్యమునుకూడ మిగులుల్కును.

(1)

371

7133

LEVEN BROTHERS LTD
PORT SUNLIGHT,
ENGLAND

6. ఉత్పత్తికాలము నిరుడు రు 84243 మన్నూ ఈయేడు. రు 59295 కు ఖాదీ తయారుచేసినవి. ఇందులో అభివృద్ధి బాగాయన్నది. శిష్టలా ఉత్పత్తిస్థానములోను, తుని ఉత్పత్తికాలంలోను అభివృద్ధి మిగులుముగా నున్నది. తునిలో పని వకస క్రమేణ పెరుగుచున్నది. వీరనకనుపూను నూలు ప్రఖ్యాతిపొసినది. నాగలాపురం నూలుకూడ వాడుకలో వికివచ్చుచున్నది.

7. విక్రయకాలము అన్నిటిలోను నిరుడు రు 1,36,227 లున్నూ యీ సం॥ 1,41,909 న్నూ ఖాదీ అమ్మిరి. గుంటూరు విక్రయకాలంలో నూటికి 10కి వంతునన, కెల్లూరులో 33 వంతునన, నిడదవోలులో 18 వంతునన అభివృద్ధి కలదు. కొన్ని టిలో తగ్గులకలదు. మొత్తముమీద పెరుగుదల నూటికి 84 వంతున కలదు.

8. తాడిపత్రి విక్రయకాలమీద నష్టమువచ్చినది. అది గాక తక్కిన సంస్థల చూచినయెడల, లాభనష్టములు పరిపూర్ణము. తాడిపత్రివైరా లాభనష్ట తీసుకొన్న పరకమీద బాగా నష్టముకలెగినది. నాగలాపురం ఖాదీగరలు తగ్గించబడినవి. అందుచేత కొంతనష్టము కలిగినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కేంద్ర వేతనము మీద పనిచేయువారి సంఖ్య 52.

9. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వంతసంస్థలు వద్దనుండిగాక, ఇతర నివేదికలు 45 విచ్చినవి. కొన్ని కలపరితెక్కిలనుబట్టి తయారు చేసితమి. నిరుటి ఇప్పుటి వ్యవహారపరిమితి ఇల్లున్నది.

ఖాదీ ఉత్పత్తి. స్థానిక అమ్మకం నికరఅమ్మకం మొత్తం

1925-26	1926-27		
3,50,100	3,83,040	2,68,048	4,03,787
			6,42,084

అన్ని బాపతల కేంద్ర అభివృద్ధికలదు.

10. అమ్మకములు 3 రకములుగా నున్నవి. భేదముగను నింపవచ్చును. మొత్తము అమ్మకము. అనగా ప్రతిసంస్థ తెక్క ప్రకారం అమ్మబడిన ఖాదీవిలువ. ఇందులో ఇతరసంస్థలకు అమ్మినదికూడ చేరును. నికర అమ్మకములో ఇట్టివి (అనగా సంస్థలవద్ద అమ్మకములు) తెలిసినంతవరకు తొలగించి నికరం తేల్చెదను. స్థానిక అమ్మకములో, యీసంస్థలవద్ద అమ్మకముగాక, ఇతరరాష్ట్రముల కెగుమతికూడ మినహాయంపబడును.

11. ఉత్పత్తిలో సాందూరు ప్రాంతముల ఖాదీ రు 1,27,708, తక్కినది రు 2,55,329 లున్నూ, రెంటిలోను నిరుటికన్న అభివృద్ధికలదు.

12. ఇతర రాష్ట్రములనుండి రు 226*2 ఖరీదుగల ఖాదీ దిగుమతి చేసిరి. అందులో రు 21865 అరవరాష్ట్రము నుండియు, తక్కినది స్వల్పముగా ఇతర రాష్ట్రములనుండియు వచ్చినది. అరవరాష్ట్రమునుండి వచ్చినదానిలో మూడింట రెండువంతులు చిత్తూరుజిల్లావారేసికొనిరి. ఈ రాష్ట్రమునుండి రు 110197-0-0 ఖరీదుగల ఖాదీ ఎగుమతి అయ్యెను. అందులో పాండూరుజూప తు 95712 రూపాయలు, తక్కినది మతక ఖాదీ. నిరుటికన్న దిగుమతిలో పెరుగుదలయు, ఎగుమతిలో తరుగుదలయు కను పడుచున్నది. పెరుగుదల 12 శతాంశములకు తరుగుదల 8 శతాంశములకు యున్నది.

13. ఖాదీధరలు వరుసగా తరుగును చేయుచున్నది. 1922 నుండియు బాగున తగ్గుచులకును, నిరుటికన్ననుకూడ తగ్గినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖాదీ కర్మాటఖాదీకన్న కొంచెము ప్రేమము. అరవరాష్ట్రము కొంతవరకు దెంగులలో తెలిపిన అంతెట్లు తేలికది.

14. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంస్థల 48002 రూపాయలన్నూ, ఇతర సంస్థల 2,25,396 లున్నూ, ఏకము, వదుతుడు, శతవస్త్రం ముఖ్యములైన వస్త్రానికి పంచిపెట్టబడినది.

15. స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థలు వారు చేయుచున్న ఖాదీపనిగూర్చి ఆర్థికమంత్రము నివేదికలుపంపిరి. తక్కిన వారు పంపకున్న చాలాసంస్థలు పనిచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

16. నూలునందా సభ్యుల సభ్యు నిరుటికన్నతగ్గినది. నిరుడు 457. ఈయేడు 319. ప్రాతిగా ఇచ్చినవారు వెనుక 96, ఇప్పుడు 68.

17. ఖాదీ హాకింగుపరిమితి ఇట్లున్నది

	గ్రామవారి	పట్టణం	మొత్తము.
1925-26	45,863	14,405	59,768
1926-27	58,706	21,279	79,985

ఇందులోను అభివృద్ధి బాగా కనుపడుచున్నది. పట్టణములలో అభివృద్ధి గ్రామములలో కన్న అధికము.

18. నిరుడు ఒంగోలుతాలూకాలో అనావృద్ధిగల పంటలు చేరి, కలపురాగా శ్రీ దేశభక్త వెంకటప్రయ్య, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగార్లు గురువారెడ్డితాలూకాలో స్వంతప్రయత్నముతో ఖాదీపండ్లపెట్టి బీకలకు మంచి సాయముచేసిరి.

౧౯. ఆంధ్రప్రదేశ్ అతరపున ఖాదీతగిలివారు శ్రీయుత రామచంద్రులవాడుమంతరావుగారు గురువారెడ్డితాలూకా, బ్రాహ్మణికాక, కనుపూరు, తుని, కైలాసపట్టణం, పాండూరు, బొంతల వోడురు ప్రాంతములలోనడికిన నూలుకట్టులు అలా, యంత్రములద్వారా పరిశీలించిరి. రా యెంట్లెల్లములముల రా ఏండ్లముద్రపలివకు విడుదలచూచారు. ౧౦౮ సంవత్సరములు ౧౫౦ సంవత్సరముల పరిపూర్ణ నూలుగలను. నాపులూ, పులిలూ నూడ మరనూలునుతలదన్న నూలు రాలముమీద తీయుచున్నాడు. వాడుమాదిలో లోపములేనినో, నడుకనూలు శ్రేష్ఠమైనది తయారుకాగలదు. ౧౫౦ సంవత్సరములు విడుదలచున్న శ్రీమతి దున్నా సూరమ్యగారిమూల మరనూలుకన్న ౫౦ శతాంశములు శ్రేష్ఠముగా ఉన్నది. ఆంతకంత అభివృద్ధి కలుగుచున్నది. కొద్దిసంవత్సరములలో పూర్వపు టోన్నేజీము పొందిగలుగు భాగ్య ముబ్బును.

20. రాష్ట్రము మొత్తముమీద జరిగినపరిని జిల్లాలవారిగా మోచింపవలయున్నది.

జిల్లాపేరు	ఉత్పత్తి స్థానిక అమృతం	మొత్తం అమృతం
గంజాం	1788	15,804
విశాఖపట్టణం	1,45,854	80,939
తూర్పుగోదావరి	48286	52410
పశ్చిమగోదావరి	31781	41890
పశ్చిమకృష్ణా	7074	10080
తూర్పుకృష్ణా	23180	18210
గుంటూరు	107116	47480
నెల్లూరు	11777	15405
చిత్తూరు	...	19283
మద్రాసు	...	18894
అనంతపురం	198	279
కర్నూలు	8041	2808
		7214
	3,83,040	277942
		642084

నిరుటికన్న ఉత్పత్తి విశాఖపట్టణం, గుంటూరు, ప. గోదావరి, తూ. గోదావరి జిల్లాలలో అభివృద్ధియు, తక్కిన జిల్లాలలో తరుగుదలయు కనుపడుచున్నది స్థానిక అమృతములో వృద్ధిజూపుజిల్లాలు గుంటూరు, ప. గోదావరి, తూ.

గోదావరి, విశాఖపట్టణం, కర్నూలు తగ్గుదలఅనునవి. తక్కినవి మొత్తం అమృతములో పెరిగినది గుంటూరు, విశాఖ పట్టణం, తూ. గోదావరి, ప. గోదావరి, నెల్లూరు జిల్లాలలో. తరిగినది తక్కిన జిల్లాలలో.

21. ఇట్లే నూలు నందా సభ్యులలో గూడ జిల్లాలవారిగా చూడవలెను.

జిల్లాపేరు	నందావార్ల సంఖ్య	ప్రాతిగాయిచ్చివారి సంఖ్య
గంజాం	15	3
విశాఖపట్టణం	22	2
తూర్పుగోదావరి	86	8
పశ్చిమగోదావరి	16	2
పశ్చిమకృష్ణా	17	4
తూర్పుకృష్ణా	22	6
గుంటూరు	72	13
నెల్లూరు	12	4
చిత్తూరు	41	12
మద్రాసు	4	2
కర్నూలు	5	5
అనంతపురం	3	

ఇతర రాష్ట్రములలో నన్ను ఆంగులు ౪ నూలు నందాపంజీరి నిరుటికన్న పోలిస్తే అన్ని జిల్లాలలో తరుగుదల, మద్రాసు కర్నూలు జిల్లాలలో పెగుదల కలదు.

22. స్వయముగా నూలుపడుతు ఉత్పాదకమునూలు చేయుపనిగూర్చి చిత్తూరు జిల్లాలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. అక్కడ వడికిన నూలుతో చేయించిన గడ్డ 812 గజాలు. ఇట్టిపని నీతానగరం ఆశ్రమములో గూడ జరుగుచున్నది. నిరుడువలె నీతానగరం, కల్లిపాడు ఆనందాశ్రమములలోని వారును పనిచేయుచున్నారు. నీతానగరం ఆశ్రమము పని విక్రీలి అభివృద్ధిలో ఉన్నది.

గొల్లపూడి నీతానామశాస్త్రి కార్యద్రు

"Bynin" Amara

జగద్వ్యాపితకీర్తిగలగొన్నబానిసు ఇది దేహమున కత్తెల్లకాలములో శక్తిని ఉత్సాహము నిచ్చును, అజీర్ణము ఆకర్షణము, చే బాధపడు వారలను అకలిగించి శక్తిశక్తిని పెంపొందించును

లైన్స్ అమరా ప్రతి గృహమునకు ఉండవలసివచ్చేది. 3456

సీ. హు. కే. మ. సెంటి అన్ని ముఖ్యమైన ఉగ్రాణములందును ముంపులమువారి కడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd. LONDON

Special Representative for India: A. H. P. JENNINGS, Block E, 2nd Floor, Clive Buildings, CALCUTTA

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 న్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయశుభము రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర ఫలము ప్రాయశుభము రు. 5-0-0 పి. పి. లభ్యము చేయ. ప్రశ్న ప్రాయశుభము తెలుపవలయును. స్వకార్యములందు జయము నొసగు శ్రీ ముఖ్యభాగ్యవంతు రు. 2-8-0

శ్రీ శివమూర్తిభాగ్యశాస్త్రవివేకవంతు నిలయును, 8880

శివమూర్తి, విశాఖజిల్లా

శ్రీమాన స్థాల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలకులభయ! (పాస్తాభిర్యులప్రత్యేకము) సుఖముభిర్యు! శరీరములో ఉష్ణాభిర్యుచే కల్గికి ప్రత్యేకకల శ్రీమాత్రులదివ్యామృతము. అజీర్ణము, అశుచి, ఆవులంతలు, అగ్నిమాంధ్యము, అరిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరీరము, ప్రేమ, అనుభవ మొదలగువానియందు గల్గికి నోవ్యలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనోవ్యలను వెంటనేమోచును. ఇందు అనేక పీడలు చేరినవి. అనుభవముగల దేవధ ములచేతను వరముపొందెడియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విలువ: 1078

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, బోస్ట నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల సహాయముతో ప్రస్తుతపద్ధతిప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడిన స్థలము

డాక్టరు జె. సి. మోడి

బొంబాయి పోర్టు ఆస్పత్రి డెంటల్ నర్సు, 90 చాలాజోడ్డు, (గవర్న మెంటు భవనమునకు ఎదురు) మారుజోడ్డు, మద్రాసు.

ప మోడియకు విద్యుచ్ఛక్తిచే చికిత్స చేయబడును. ప్రాతిపత్తి వంతములు ధర రు. 35, ఇన్ టెక్ట్ చేసి బాధ తక్కువంతములువాడియబడుటకు రు. 1-0-0 సాచిని కలిపి వంతములను కుశ్రదరములకు చాక్కి రు. 5, చిగురులనుండి వచ్చునట్టి చీము రక్తములకు డెంటల్ దౌవధము బడ్డీ 1 కి ధర రు. 1-0-0. ఆమెరికన్ డెంటిస్టువస్తువులకు నూనడువులు తీసిపోవు నని నిరూపించు వారికి ప్రేమ నాపసు చేయబడును. అన్ని పనులకు పూర్తి లిఖితరూపముగా యివ్వబడును. అనేకవేల యోగ్యతాప్రయోగము పొందియుంటివి.

పూర్ణ చంద్రోదయం 3357

బంగారుతో చేయబడినది, బలహీనుల పొటికి సంజీవి, మేహము, తుయ, పాండు, కుక్కపద్మము, పురాణజ్వరము. నిక్కాక, నిస్సత్తువ మొదలగువాటిని వారిచి చులుము పిర్య వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు దౌవధరత్నము, తులం 1. రు 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 5 అ.

మ క ర ధ్య జ 6

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలిగించును తుల 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రు 1-0-0. పి. పి. ఏ అంకుకో ఆయుర్వేదసహజం, పెరిచేని, నెల్లూరుజిల్లా

వర్తకు లందరిచే విక్రయించ బడుచున్నది.

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు.

ప్రపంచమున దంతలను ప్రసిద్ధిబడెనది. మెదతులంపలు, ముఖము, మానసిక, శారీరబలహీనత మొదలగునవి దీనిచే బాహింపగలను. 32 మాత్రలుగల బడ్డీ 1 కి ధర రు. 1-0-0 ఇశాం! కామశాస్త్ర ఇశాం!

819 ఆతంకనిగ్రహ షార్మపి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. తేక మెయిన్కోడ్, కాకినాడ

అల్పారు

(ఒక విశేషం)

ఈ కాలమునందు కేవలమునే భుజనముగా వాడవలసిన ప్రాచీన ముద్రాగ్రామములకు ప్రపంచమున గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వమునందు ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది.

ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది.

ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది.

ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది. ముద్రాగ్రామములను పరిశీలించినచో ముద్రాగ్రామములను గాఢోహముకొన్నది.

విశేషము వివాహసభ, గుంటూరు

నవంబరు 25 తారీఖున బుల్లన్ మొన్నాల్లు భవనము లో విశేషము వివాహ సభ సభ్యులు సమావేశమై, సభ్యుల శ్రీ కే. కల్యాణస్వామిగారు అధ్యక్షులుగా నుండి, ఈ క్రిందివిధమున తీర్మానించెను.

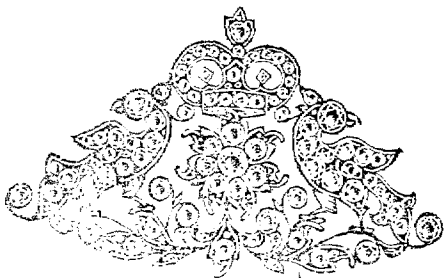
1. సభ్యులగు తిలకం, ఇంగ్లీషు ప్రకటనలో విరివిగా ప్రకటించవలెను.
2. గుంటూరుగరములోను ఇతర ప్రదేశములలోను మా యుద్యమమునం దభిలాషగలవారిని సభ్యులగా చేర్చవలెను.
3. వివాహములు విరివిగా చేయవలెను.
4. ఇచ్చాకసారముగా చందా లిచ్చువారి కడనుండి సొమ్ము వసూలుచేయవలెను.
5. సభా నిబంధనలను నిర్ణయించుటకై శ్రీ కే. కల్యాణస్వామి, కే. రాజేశ్వరరావు పంతులు, ఆ. సంజీవరావు పంతులు, టి. శివశంకర్ శాస్త్రి, టి. రామమూర్తిగార్లను ఉపసంఘముగా ఏర్పాటుచేసిరి.

తెలికిచర్ల రామమూర్తి

విశేషము వివాహసభ సచివుడు

గారంజీ సరుకులు.

స్థాపితము 1906. కేటలాగు వచితము.

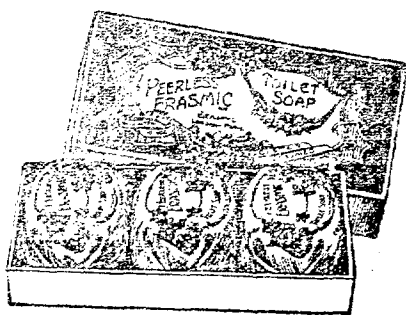
ఆసలు నీమవెండితోను మేలిమి బంగారంతోను కాసులు బంగారంతోను తయారు అగు అన్నివిధములగు ఆభరణములను కంచముల గిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానములను జాతి పుష్కరాగములు యమిలేపను కెంపులు వైకాంతములు గల నగలును దొరుకును.

ముఖ్యగమనిక:- శ్రీ పీలేనితో తీసుకొని వైకాంతము వాడను యిచ్చెదము.

రెండుకొండాలు తపాళవల్ల కంపెనీవో సం॥ 1928 రము గల అందమైన క్యాటలాగు పంపబడును.

కొంచాడ రాజయ్య సన్న్య, నగల వర్తకులు.

మెయిన్ బజారులో, సాంపేట, (గజాం జిల్లా)

ఇది అమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

2089

2

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలము 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాటలాగునందు నెల రు 3-4-0 లు.

భక్తప్రదీపిక ఇందు సమస్తనిజములు నుదాహరించిన భక్త్యములచేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములగులవు

రు 1-5 రు 500 కెప్పుడు గల భక్త్యము కూడ గలవు. క్యాటలాగునందు నెల రు. 2-0-0

2454-1323

రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

కాళిదాస సారకదినము

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి

ఉపన్యాసము

నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు వి. పి. హాల్‌నందు సుగుడివిలాస సభవారిచే కాళిదాస స్మారక కవిత్వముగ వొక సభ గావింపబడెను. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఉపన్యాసించిరి.

ఇట్టి స్మారక కవిత్వములు భారతదేశమునందు జరుపుట అరుదు. ఇంగ్లాండుదేశమునందు ప్రేమిదేశమునందు ఇంక ననేక పాశ్చాత్యదేశములందు దధిముగ నిర్వహింపబడు జరుపబడును. దేశభావము నూతన భావములు వెల్లడించిన ప్రతిమానపుని జ్ఞాపకారము విగ్రహముల నెలకొల్పుదురు. పీఠులకు పేర్లుబెట్టెదరు. పేర్లుపేయరు, కాలేలు, మిల్లును మొదలగువారి గృహములందు వారలచే రచింపబడిన కాగితములన్నియు నెక్కువ భక్తిశ్రద్ధలచే పోగుచేసి దాచిపెట్టుదురు. ఆ కాగితములన్నియు తమదాగా అందరు చూచునట్లు పెట్టుదురు. స్మారక కదినములు జరుపుకోజాన వచ్చినవారందరు ఆకవి వ్రాసిన కలముచాచియు, అతను చదివిన గ్రంథముల దిలకించియు, అతనిని నివసించిన జీవితమును జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని సంతసించెదరు. మనదేశమునందు అంతకన్నపది కవులచే రచింపబడిన కాగితములను ప్రాగుచేసి దాచిపెట్టుటయందు దెలిసికిని శ్రద్ధలేదు.

సంస్కృత సారస్వతమునకును ఇతర పాశ్చాత్యదేశములందున్న సారస్వతములకును భేదమేమనగా మనదేశమునందున్న రామాయణ, మహాభారత ఇత్యాది గొప్పగ్రంథములను నిజముగ మనకు తెలియని కొందరు కవులరచించి వాల్మీకి, వ్యాస మొదలగు ఋషులచే రచింపబడినవి మనకు తెలియజేసిరి. అందువల్ల మనదేశపు కవుల సమ్రాట్ తెలియజేయుచున్నది. అంగ్ల సారస్వతమునందున్న కవులు తమ స్వభావమును ఎక్కువగ తమ వ్యాసములయందు రచించెదరు.

మన దేశమునందున్న సారస్వతములన్నియు రాజపోషకముచే నభివృద్ధికొబడినవి. కాళిదాసును, షేక్స్పియరును పుక్కిటిపురాణములనుండియే రసవంతమైన నాటకములు రచించిరి. అందువల్ల వారిబుద్ధికాసములను వెల్లడిజేయుచున్నది. కాళిదాసు నాటకములను జదివిన ఒకవిధమైన సంతోషము, ఉల్లాసము కలుగును. కాళిదాసు మూడు నాటకములను రచించెను.

సంస్కృత సారస్వతమునందు అంగ్ల, గ్రీకు, సారస్వతములందులె విషదాంత నాటకములు లేవు. ఎందువల్లననగా భారతీయులు అన్యదేశములవలె వ్యక్తికావించిన దుష్కృత్యములకు వెంటనే ఫలము ననభివంపజనియు ఆఫలము మరయొక జన్మయందు ననుభవించునని నమ్ముదురు.

ఇంక కాళిదాసుచే రచింపబడిన సంస్కృత నాటకములందున్న భావములు కొన్నిగ్రీకు సారస్వతమునందుండుటచేత వా భావముండి భావములను దొంగిలించబడెనని తలచుచున్నాడు. కాని నిజముగ నాటకసారస్వతముందు భావము లన్నియు ఒక్కటిగనే ఉండును. అందువల్ల ఈసారస్వతములందున్న భావములు ఇతర సారస్వతములందును కలవుకాని దొంగిలించలేదు.

రామస్వామి అయ్యగారు ఇట్టి దినములు జరుపుటయందు తమకుగల సంతోషమును చెబుచు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

తరువాత కాళిదాసుచే రచింపబడిన కాకుంఠలనండి ఒక అంకమును ప్రదర్శించిరి. సభ ముగిసెను.

ఉరవకొండలో ఆరేటిగంగప్పయ్యను 18 ఏండ్ల బాబుని హంతకులవలె అతనియెంటనే హత్యగావించినది తెలియచున్నది.

క్రొత్తలంకలో ఆచంట విజయరావు కృష్ణమూర్తిని ఖాసీ గావించినకేసులో మద్దాయిలు విడుదలకాబడిరి.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0
ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన చెట్టునే ఒక పురుగుల జంప ప్రారంభించి వాంతివేయటము లన్నియు మోక్షము నడలించి నాడికి పుట్టికలుగజేయును. తగిలిన నెలకొనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటికి కాచి త్రాగుట యుక్తము.
ఆమృతాంజనంధిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

విశాఖ పట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని యెన్నిక

నవంబరు 26 :— నిన్నటిదినమున జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినది. ఇదివరకు బాటిచ్చేయనున్న మువ్వరిలో శ్రీ పూసపాటి లక్ష్మీనరసింహరాజుగారు (మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు) తమ అభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనిరి. ఎదిరిన శ్రీ పూసపాటి కుమార వెంకటపతి రాజుగారు (ఎమ్. ఎల్. సి.) ను శ్రీగొట్టిమక్కల జగన్నాధరాజుగారు ఘోషింపరి. శ్రీగొట్టిమక్కల జగన్నాధరాజుగారికి 22 వోట్లును, వెంకటపతిరాజుగారికి 16 వోట్లును వచ్చినవి. శ్రీజగన్నాధరాజుగారు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నెగ్గిరి. వీరికి చాలమంది బాతీయవాదులకూ సహాయముచేసిరి. సామ్యులును, ఒకేంత బాతీయాభిమానమును కలవారల శ్రీజగన్నాధరాజుగారి పరిపాలన వికముందు చక్కగ నడచునని ఆశించుచున్నారు. దేశాన్నిత్యమునకు సహాయపడుచు ఖర్చురాని మహోద్యమముల నభివృద్ధిపఱుపుచు కారితీసినానమును నెరవేరుగు సవనకాశమును శ్రీపరార్థుడు వీరికి అనుగ్రహించునాక!

ఆలమూరు

రహితులసభ

25-11-27 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆలమూరు గ్రామములో, రహితులసభ జరిగినది. జన్నాడ, పెనికేరు, కలవర్రు, పెదపల్లు, చింతలూరు సంధిపూడి గ్రామరహితుల సభకు విచ్చేసిరి. ముగిసిన తర్వాత శ్రీ జిల్లాబోర్డు వెంకటసుబ్బారావు గారుసభాధ్యక్షత వహించిరి. రైతుల భూమిసాగుబడివిషయమై నీటి పన్నెగురించి ఈసభ ప్రత్యేకముగా సమావేశపరచబడినది. ఈసారి అధికవర్షములచే బహుళి రసంకి పంట పండెనది. గడ్డి బాతిగా చెడిపోయినది. పెసర, మినుము మొదలగు పేరు ఆంటు లేదు. వేసినవి తనములు కొమ్మకొనిపోయినది. ఈ గ్రామములకు నీటి పన్నెచ్చేసి చొప్పెల్ల కాలమునూ కాలముగా నిర్ణయించిరి. మాపుచేలకు నీటిపన్నులేదు. ఈనాడు చాలలకు మక్కలు పోగా పైకలమీద వచ్చే డబ్బుతో రైతు సర్కారు కిక్కిరించిన కొనకు సహాయముగా యుండేది. ఈసారి అధికవర్షములచే యీ పైకలు ప్రభుపంట బాగా నష్టము కలుగుటచే గోదావరిజిల్లా కలక్టరువారిని, ఎస్టి క్యూటీ ఫు యింజనీరు గారిని గోదావరిలో పుష్కలముగ నీరు యున్నందున చెండా పంటకు నీరు యాయక పోయినా మార్చి నెలఖరవరకు మాపంటకు నీరు పడయి చేయవలసినదని రైతులు కోరిరి. ఈ ప్రాంతములో మురుగునీటికి సరియైన మురుగుకాలము ఏర్పాటుకేసేందున ప్రతిసారిగా మురుగువలన పంటలు చెడి చాలనష్టము కలుగుచున్నది అందుచే పెనికేరు, కలవర్రు కోటిగుండా వల్లూరు మురుగుకాలవతో కలుపుటకు ఒక మురుగుకాలన పుంతలగోనుంచి త్రవ్వటకు యేర్పాటు చేయించవలసినదిగా సభలో తీర్మానము కావించబడినది. ఈ గ్రామముల భూములు చొప్పెల్ల కాలన చాల ఎత్తయినందున ఎత్తడినీటి కోజులలో భూములు సాగుబడియగుటలేదు. కాన యీ కాలవకూడా రెండుఅడుగుల ఎత్తు తగ్గించి తగునీటి పన్నెచ్చేయించవలసినదని డిపార్టుమెంటువారిని కోరిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు తప్ప 1-0-0. ప్రశ్నలపత్రిక 0-4-0 అవును. ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. సోకార్యములయందును జయము పొందుట "జయవశికరణి" తాయకు 1 కి రూ 2.0-0. ఏ. పి. ఖర్చులు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజుగారు సమస్తాయుర్వేదవధములను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి అభ్యుదయపట్టుచేయ దలచెట్టి అర్చనసాయనసాలను నెలకొల్పి నారు. ఆయుర్వేదవధము లన్నియు యిచ్చట దొరకును లేటలగు కొరకు వ్రాయును. 1204

1926 అర్చనసాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణా.

మదరాసు - రైల్వే

(28-11-27)

సముజ్జ్వలి దినములు

ఇరువది గజముల పీస్ 9000
కారికాముల్లు—22 X 22 మంగిసమారు (లి) 9-0-0
" " సరాసరికము 8-4-0
కారికాముల్లు—22 X 22 "మూలమునెక్కి" (లి) 8-0-0
" " సరాసరికము (20 X 20) 7-4-0
కారికాముల్లు—22 X 22 శరకములు (లి) 8-4-0
" " సరాసరికములు 7-10-0
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) 12-2, స్టాన్ 900
(నెట్) 12-6-0; 1702 10-2-0 ఎల్. ఎల్. 78, 8-6-0 88/888 18-8-0 4. 4. 7
8-4; 7668 8-0; 78078 8-0; 4 78
8-4-0.
తెలుపు మర్రింగ్స్—H. K. 62 17-0-0; C. 4000
8-2-0-0; D. D. D. 15-0-0.
టిల్లు 100,000—గజము 1-8 0.9-0;
నూలు

40 పెంబరు సీమ (రీ బా కట్టులు)—బాక్స్ 5 7 0
చలన (కొంగ) 8-14-0; చలన ("ఎనిటి క్లెయిన్") 8-8-0.
చలన (నాగకస్యక) 8-9-0 చలన (గుస్టి) 8-12-0 నలు
(గ్రద్దబెండా) 8-8-0 వచ్చుగ్రమ్మ (ఎర్ర) 7-8, 4-0
(ఎర్ర) 7-8; నూలువ్యాపారి 7-4-0;
40 జూబా (వశిష్టానుకట్టు) నక్షత్రము 11-4-0
60 సీమ (రీ బా కట్టులు)—అడకతైల 14-12, నలు
8-15-8; "డబ్బుల్ స్క్వ" (ఎర్ర) 15-6-0 రాబ్బము (ఎర్ర) 4
18-0; రుదుకారము 8-18-0 ఎం. గడియారము 8-18-0;
పెన్సిల్ 8-10-0.
ఇత్తడికములు—(డిబ్బుల్) 282
కారికము 256.

పి.మెంట్ పీసా వెల్:

గోగ్ పీమ్ ("చెయ్యి") 11-8-0, 8
జర్మన్ "రేడి" 9-8-0.
చక్కెరమూలయొక్కధర—
జావా "రేడి" 28-12-0. డి.పెంబరు 28-10-9
వేరుసెనగ నూనె
"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"— గానుగ 117.
అముదము

(ఎల్. డెలివరీ) 100.

కామామృతమ్
కా మా మృ త ము 1676
ఈయోషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్ర పుచ్చుకొనిన ఎంత నిస్సారమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసాఖ్యము నీయగలదు. రీ దినములలో మూత్రములో గలసిగాని, ముందువెనుకగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్లమును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసము, నరములబలము తగ్గినవారు ఈమందునే వైశి పూతగానుడ నుపయోగించిన విక్రీలి క్షేపింతులు కాగలరు. మియు తైరములు రహస్యముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాప్రత్యములు అనంతములుగాగలవు. 20 మాత్రలసీసా 2-0-0 అడ్రసు:— అమృతాశ్రమము నెం 1. వీలూరు ప. గోదావరిజిల్లా

డాక్టరు. జె. యస్. సాంగర్
కె. వి. వి. పి., కె. యస్. ఆర్., పి. ఆర్. సి.,
(బెర్లిన్ లోని విద్యావేత్త ఇటీవలనే వచ్చెను)
పోగొట్టుకొనిన శక్తిగి శేనా
ర్యుటకు, ఆలియాత్రవ్యాధిని ఎ
యమైనవర్షుటకు దివ్యవైద్యము
గలవాడు.
నూటో నెం 27 బా. వెల్. ఎస్
హోటల్, (నూలుబోడ్డు,
మదరాసు.)
వచ్చ ఉదయం 8 న 9 మునియ
సాయంత్రం 5 న 6 వరకు పలహాల సాంవిపీలను.
Permanent Address Bangalore.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ నవంబరునెల 28 తేదీ సోమవారము

1. ధాన్యములు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 42 కలవి 15 0 0	15 8 0	
నెల్లూరివి ,, డిబ్బా ,, 16 4 0	16 8 0	
ధిల్లి ,, డిబ్బా ,, 16 8 0	17 0 0	
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-8 ,, 11 8 0	12 0 0	
నవ్వులు ,, ,, 21 0 0	28 0 0	
2. ధాన్యముపప్పులు		
కందులు బస్తా 1-8 ర 205 ,, 16 0 0	17 0 0	
నెనగలు ,, డిబ్బా ,, 18 12 0	14 8 0	
పెసలు ,, డిబ్బా ,, 15 0 0	20 0 0	
మినుములు ,, డిబ్బా ,, 17 0 0	19 0 0	
ఉలలు ,, ర 195 ,, 16 12 0	17 0 0	
3. నూనెపప్పులు		
నవ్వులనూనె బా 1-8 ,, 155 0 0	160 0 0	
నెయ్యి ను 1-8 ,, 14 0 0	22 0 0	
కొండాపురం వేరునెనెపప్పు బా 1-8 ,, 50 0 0	52 0 0	
ఇతిరప్రదేశము ,, ,, 48 0 0	46 0 0	
వేరునెనెగనూనెగానుగ బా 1-8 118 మి. గా. నూనె 110 0 0		
అముదము బా 1-8 ,, 103 0 0	103 0 0	
4. చిల్లరపప్పులు		
చాయపసుపు బా 1-8 ,, 74 0 0	75 0 0	
కురపసుపు ,, ,, 44 0 0	48 0 0	
విరవకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-8 105 0 0	120 0 0	
దనియాలు ,, బా 1-8 140 మొదలు 147 వరకు		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-8 40, 45		
కాళిపాస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50, 55		
బెల్లము బా 1-8 28 0 0	50 0 0	
అస్కా చక్కెర బస్తా 1-8 ,, 28 12 0	28 14 0	
చింతపండు బా 1-8 ,, 21 0 0	50 0 0	
5. ఇనుము		
పట్టాకం బా 1-8 ,, 29 8 0	30 0 0	
చదరం ,, 24 0 0	30 0 0	
కపుండు ,, 24 0 0	31 0 0	
6. నూలు		
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి 7 10 0		
నెం 6 ,, కట్టారి ,, 4 14 0		
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 2 0		
నెం 60 ,, కారంబెన్ని ,, 10 6 0		
నెం 20 1/2 కాపురడి ,, 7 6 0		
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు ,, 7 4 0		
నెం 40 జమ్మరు 10 పా ,, 10 8 0		
నెం 44 సాండో ,, 5 2 0		
నెం 4 బెన్ని మసీదు ,, 4 0 0		
7. దూది		
బోండాబెట్టు బాదవ 1-8 890 0 0		
8. లోహములు		
వెండి 100 తులం 1-8 61 8 0	61 12 0	
బంగారు తులము 1-8 ,, 21 0 0	21 2 0	
వెరము 1-8 18 7 8		
ఇత్తడి బా 1-8 ,, 230 0 0	235 0 0	
రాగి బా 1-8 ,, 255 0 0	258 0 0	
రంగులు		
అతి మేలు సిగ్గుల లాండు అలిజరయిన్ సింహం 20 డిగ్రీలు పీసా 1-8 62 0 0		
,, సీరెన 1 రెం 1 14 0		
,, 14 రతులు 1 13 6		
,, 28 రతులు 1 13 0		
,, 56 రతులు 1 12 9		
,, 1 అంచరు 1 12 5		
శేగ్గిలు పాస్తా పాస్కాతెట్ అనగా (టక్కిరెడ్డు) 8 8 0		
కాంగో 8 బి 1 0 6		
పదుక 4 బి 1 2 0		

